

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

31. STYC. 1952
ROK III Nr 4 (39) 1952

Tylko do użytku służbowego

ERRATA-ważniejszych błędów

do nr. 4/39 "WHZ" - Informacji Polityczno Gospodarcze

- Na str.9, wiersz 16 od góry, po słowie: "więcej" wstawić:
"bawełny".
- Na str.35, wiersz 2 od góry, w nawiasach zamiast: "paździer-
niku" winno być: "dane za październiku".
- Na str.37, wiersz 17 od dołu, zdanie powinno zaczynać się od
słów: "wychodzące w Düsseldorfie pismo",...
- Na str.40, wiersz 8 od dołu, po słowie: "dobro" wstawić: "nad-
wyżki".
- Na str.40, wiersz 7 od dołu, po słowie: "uwzględnieniu" wsta-
wić: "jej".
- Na str.40, wiersz 2 od dołu, zamiast: "liberalizowany" winno
być: "zliberalizowany".
- Na str.46, wiersz 7 od dołu, zamiast: "cyfry" winno być: "cyny".
- Na str.49, wiersz 9 od dołu, należy ominąć kropkę.
- Na str.49, wiersz 8 od dołu, zamiast: "wyłącznie" winno być:
"opłacone".
- Na str.50, wiersz 13 od dołu, zamiast: "już" winno być: "im".
- Na str.54, wiersz 14 od góry: "jednostka walutowa jest dolar".
- Na str.56, wiersz 16 od góry, po słowie: "saldo" wstawić:
"handlowe".
- Na str.61, wiersz 22 od dołu, zamiast: "zmniejszane przydzia-
łu" winno być: "zmniejszone przydziały".
- Na str.63, wiersz 17 od góry, po słowie: "31 grudnia" winno
być: "31 grudnia 1950r.".
- Na str.74, wiersz 1 od góry, zamiast: "układem" winno być:
"nowego układu".
- Na str.zał.2., wiersz 13 od góry, zamiast: "dotacja" winno
być: "dotacji".
- Na str.zał.2, wiersz 15 od góry, po słowie: "przez" wstawić:
"te".
- Na str.zał.4, wiersz 28 od dołu, zamiast: "sprowadzone" win-
no być: "spowodowane".
- Na str.zał.7, wiersz 18 od dołu, zamiast: "czerwiec" winno
być: "lipiec"
- Na str.zał.8, brak źródła: "BIKI nr.146. l.XI.51r.

W S T Ę P

Z frontu przygotowań do Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie

Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza, która odbędzie się w Moskwie w dniach od 3 do 10 kwietnia 1952 r., wywołuje we wszystkich krajach coraz większe zainteresowanie. W Konferencji tej, która ma zająć się zbadaniem możliwości poprawy warunków życiowych wszystkich ludzi na drodze pokojowej współpracy, mają wziąć udział delegaci z około 80 krajów. W końcu października ubiegłego roku odbyła się w Kopenhadze sesja Międzynarodowego Komitetu Inicjatywy, po czym w różnych krajach rozpoczęły się przygotowania do wzięcia udziału w Konferencji. Komitety przygotowawcze utworzone już zostały w Argentynie, Austrii, Brazylii, Bułgarii, Chinach, Czechosłowacji, Francji, Indiach, Iranie, Izraelu, Pakistanie, Polsce, Rumunii, Syrii, Włoszech, ZSRR oraz w krajach skandynawskich.

5 grudnia utworzono w Pradze Czechosłowacki Komitet Przygotowawczy. Na sesji organizacyjnej Komitetu zaproponowano między innymi następujące tematy referatów dyskusyjnych: "O znaczeniu stosunków ekonomicznych między Czechosłowacją i krajami stojącymi na niskim szczeblu rozwoju gospodarczego i o pomocy dla tych krajów" oraz "Zapewnienie sprawiedliwego podziału surowców w skali światowej".

W dniach 17-21 listopada toczyły się obrady Biura Hinduskiej Rady Pokoju. Przyjęta rezolucja stwierdza, że inicjatywa zwołania Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej cieszy się poparciem w sferach handlowych i przemysłowych Indii, zwłaszcza w Kalkucie i Bombaju.

W Karachi został wybrany Komitet Przygotowawczy Konferencji. Analogiczne Komitety powstają również w Lahorze i w innych miastach Pakistanu; Komitety te będą zbierały materiały o stanie gospodarki kraju. W końcu stycznia przewidyuje się zwołanie zebrania przedstawicieli różnych prowincji i zatwierdzenie składu delegacji, która pojedzie na Konferencję do Moskwy.

Sfery handlowe Syrii i Libanu zdradzają również duże zainteresowanie Międzynarodową Konferencją w Moskwie. Utworzyły one Komitet Przygotowawczy, na którego czele stoi dwóch wybitnych ekonomistów: z ramienia Libanu - Mahmud Namli, z ramienia Syrii - Abdur Rachman Azem.

Gazeta libańska "Al-Hadaf" doniosła, że szereg organizacji gospodarczych Syrii i Libanu weźmie udział w obradach Konferencji niezależnie od stanowiska, jakie zajmą koła oficjalne.

Gazeta przytacza następującą wypowiedź znanego ekonomisty libańskiego: "Udział Libanu w Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej przyniesie nam nadzwyczajne korzyści. Narada pozwoli nam bowiem zapoznać się z najnowszymi metodami, stosowanymi przez różne narody w celu podniesienia gospodarki oraz z metodami wykorzystywania zasobów - szczególnie jeśli weźmiemy pod uwagę, że Związek Radziecki może się wykazać rekordowymi wprost osiągnięciami na polu rozwoju swej gospodarki narodowej".

Miarą zainteresowania, jaką darzą konferencję moskiewską zachodnio-europejskie koła gospodarcze, są wypowiedzi prasy francuskiej.

Gazety, reprezentujące najróżnorodniejsze kierunki polityczne, poświęcają coraz więcej uwagi kwestii wznowienia normalnego handlu światowego.

Francuskie czasopismo "Action" opublikowało w Nr.367 artykuł pod tytułem "Bariery znikają". Artykuł wyraża pogląd, że jedną z przyczyn obecnego upadku gospodarki w krajach europejskich jest kurczenie się wymiany handlowej między Wschodem a Zachodem. Podczas gdy sytuacja taka całkowicie dogadza amerykańskim monopolistom, wśród narodów europejskich wywołuje ona coraz większe zaniepokojenie.

"I właśnie dlatego - pisze w dalszym ciągu gazeta - Wielka Brytania oświadczyła przez usta swych ministrów, że kontynuowanie, a ściślej mówiąc rozszerzenie handlu ze Wschodem - jest dla niej sprawą życia i śmierci. Oznaki analogicznej ewolucji poglądów można zauważyć w szeregu innych krajów: we Włoszech, Belgii, jak również we Francji, gdzie niedawno jeden z członków rządu wyraził nadzieję, że stosunki ze Wschodem polepszą się".

W dalszym ciągu artykułu w "Action" czytamy: "... Wielu przemysłowców europejskich, w tym również i francuskich, wyraziło już zamiar wznowienia stosunków handlowych ze Wschodem oraz z Chinami... Przedstawiciele francuskich kół przemysłowych i handlowych, których egzystencja staje pod znakiem zapytania na skutek polityki atlantyckiej, zaczynają uważać handel ze Wschodem za środek, który pomoże im uniknąć uduszenia..."

Gazeta "Nouvelles de Bordeaux" zamieściła następującą wypowiedź jednego z wielkich miejscowych przedsiębiorców, Sartoulet a: "Rejon Bordeaux - pragnąłby wymieniać swe produkty rolne, swe doskonałe - pod względem jakości urządzenia techniczne, swe maszyny do obróbki drzewa, sprzęt dla farm mleczarskich itd., na surowce, posiadane przez kraje Wschodu..."

"U.S.A. zmusiły Francję do ograniczenia jej stosunków handlowych z innymi krajami, a jednocześnie odgrodziły się barierami celnymi przed wwozem towarów francuskich - pisze na łamach "Humanite" dyrektor garbarni w Millau /departament Aveyron/, Reynal. Związek Radziecki posiada "wspaniałej jakości skóry, które mogłyby być dostarczane Francji w znacznej ilości i po przystępnej cenie... Jesteśmy za rozszerzeniem wymiany towarowej między Wschodem a Zachodem".

dem" - oświadcza dalej Reynal.

Jeden z konstruktorów paryskiej firmy samochodowej "Panhard-Levasseur", Paul Panhard, podkreślił szczególne znaczenie dostaw polskiego węgla dla Francji.

W nr. 371 czasopisma "Action" ukazał się artykuł Louis Gregoire'a, pt. "Na marginesie przygotowań do Konferencji Gospodarczej w Moskwie". Autor pisze, że "liczba francuskich przedsiębiorców i bankierów /i to nie tylko paryskich, lecz i prowincjonalnych/, pragnących przesłać do Moskwy swe oferty i zamówienia, przekracza wielokrotnie liczbę osób, które mają udać się na konferencję moskiewską w kwietniu 1952 r."

Jesienią roku ubiegłego odbył się w Biarritz kongres redaktorów wszystkich gazet francuskich. Przedmiotem obrad była ciężka sytuacja, w jakiej znalazła się prasa francuska. Francja sprowadza z Kanady papier, który kosztuje coraz drożej, w wyniku czego znacznie wzrosły ceny gazet francuskich, a wiele gazet znalazło się w obliczu groźby likwidacji. Te oto fakty zmusiły redaktorów - uczestników Kongresu do wysunięcia postulatu, aby rząd wznowił stosunki handlowe ze Związkiem Radzieckim, aby "pozwolił sprowadzać do Francji papier ze wszystkich krajów świata, w tej liczbie również z państw nie wchodzących w skład bloku dolarowego".

Tak więc istotny sens żądań redaktorów sformułować można następująco: Dajcie nam papier dla naszych wydawnictw po jego rzeczywistej cenie, nie zaś po cenie wyśrubowanej, dyktowanej przez amerykańskie monopole. W tym celu rozszerzcie stosunki handlowe między Francją a innymi krajami.

Przytoczyliśmy powyżej wypowiedzi prasy francuskiej oraz przedstawicieli sfer handlowo-przemysłowych Francji. Również gazety innych krajów europejskich żądają rozszerzenia stosunków handlowych między Wschodem a Zachodem.

Jednocześnie także i S.F.Z.Z., reprezentujące interesy najszerzszych mas pracujących świata zabrała głos w tej ważnej sprawie.

Sekretarz generalny, Louis Saillant, oświadczył na piątej sesji Rady Generalnej S.F.Z.Z. /Berlin, listopad 1951 r./:

"Witamy jako doniosłe wydarzenie powołanie do życia Międzynarodowego Komitetu do zwołania Konferencji Gospodarczej w Moskwie... Utworzenie tego komitetu świadczy, że grupy gospodarcze są coraz bardziej zdecydowane same wybierać swoich dostawców, swoich klientów, swoje rynki..."

Rezolucja Rady Generalnej S.F.Z.Z. "O jedności mas pracujących w walce o podwyższenie stopy życiowej, przeciwko gospodarczemu i społecznym skutkom przygotowań do wojny" wzywa organizacje związkowe, aby wyjaśniły szeroko znaczenie międzynarodowej konferencji ekonomicznej i przyczyniły się tym samym do jej sukcesów.

Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza, zwołana na tak szerokich podstawach, powinna dać pozytywne wyniki, przyczyniając się do normalizacji stosunków gospodarczych między poszczególnymi krajami świata i do uzdrowienia sytuacji gospodarczej w różnych krajach.

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje Obozu pokoju

Z W I A Z E K R A D Z I E C K I

Przemysł węglowy w r.1951

Minister przemysłu węglowego ZSRR, A.Zasiadko, omówił w "Prawdzie" rozwój radzieckiego przemysłu węglowego w r.1951.

Wzrost wydobycia węgla wynosił w ostatnich latach przeciętnie 24 mln t. rocznie. W górnictwie zastosowano dużo nowych maszyn. Wydajność pracy górników była o 7,6% wyższa niż w roku poprzednim.

Uruchomione zostały nowe kopalnie oraz elektrownie, wybudowano setki kilometrów dróg i linii kolejowych.

Górnicy otrzymali 400 nowych ośrodków kulturalnych oraz domów mieszkalnych o łącznej powierzchni mieszkalnej 1,4 mln m².

Przemysł tytoniowy

Produkcja papierosów wzrosła w Związku Radzieckim w stosunku do okresu przedwojennego pięciokrotnie, papierosów z ustnikami zaś - dwukrotnie. Do wzrostu produkcji przyczyniło się wyposażenie zakładów wyrobów tytoniowych w najnowocześniejsze urządzenia oraz mechanizacja pracy.

Osiągnięcia rolnictwa w r.1951

Radzieckie rolnictwo osiągnęło w r.1951 znaczne wyniki. Dotyczą one przede wszystkim utworzenia dużych kołchozów ze scalenia kilku mniejszych, daleko idącej mechanizacji, oraz całkowitego wykorzystania wyników badań naukowych. W kołchozach okręgu Kamieńca Podolskiego /Ukraina/ oraz Czełabińska zbiory zbóż były większe o 2 - 3 q z hektara, dzięki zastosowaniu siewu krzyżowego. W r.1951 zebrano 47 mln q buraków cukrowych więcej niż w r.1950. Również odnośnie do nowo uprawianych w Związku Radzieckim roślin jak np. juta, zbiory były dobre. To samo da się powiedzieć o zbiorach kok-sagis u, którego głównym obszarem uprawy jest Ukraina, oraz Kazachstan. Przy wydajności 1,4 q z hektara zbiory korzeni kok-sagis u wyniosły w r.1951 około 3612 t. W międzyczasie zwiększona została powierzchnia uprawy tej rośliny. Według dotychczasowych danych zbiory kok-sagis u w r.1951

wyniosły około 12.000 t.

8.600 stacji maszynowo-traktorowych powiększyło w r.1951 swój park maszynowy o 52%. Ponad 2/3 robót polnych przeprowadzono maszynami. Na skutek wysokich zbiorów sytuacja materialna kółchozów uległa dalszej poprawie. Tak np. przodujące kółchozy Republiki Mołdawskiej osiągnęły dochody w wysokości 10-13 mln rubli.

W kółchozie "Czerwony Październik" przeciętny roczny udój mleka wyniósł 4.423 ltr. od jednej krowy, a w kółchozie "XII Październik" w okręgu kostromskim przeciętny udój mleka przekroczył 5.000 ltr.

Na skutek zastosowania postępowych metod hodowlanych strzyża wełny owczej wzrosła w latach powojennych w kółchozach republiki kirgizkiej półtorakrotnie a przeciętna dojdność krów wzrosła prawie dwa i pół raza.

Specjalnie wysokie wyniki osiągnięto w podgórskim okręgu republiki, gdzie zostały utworzone rozległe pastwiska.

Wzrastające obroty towarowe

Do końca roku ubiegłego zostało uruchomionych na wsiach radzieckich prawie 7.000 nowych sklepów. To poważne rozszerzenie sieci handlowej spowodowane jest w pierwszym rzędzie wzrostem siły nabywczej chłopów jak również ciągłym zwiększaniem się popytu na towary wszelkiego rodzaju. W ciągu pierwszych 9 miesięcy ub.roku kółchozy zakupiły o 70% więcej rowerów, prawie o 30% więcej samochodów i o 50% więcej aparatów radiowych niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Sprzedaż aparatów fotograficznych i książek zwiększyła się porównawczo o 20%, mebli zaś o 44%.

A L B A N I A

W szóstą rocznicę proklamowania Republiki

W szóstą rocznicę proklamowania Albańskiej Republiki Ludowej "Prawda" zamieściła artykuł sekretarza KC Albańskiej Partii Pracy Mehmet Szehu. W artykule tym czytamy m.in.:

- Sześć lat temu, 11 stycznia 1946 r., z woli narodu Zgromadzenie Ustawodawcze ogłosiło zniesienie monarchii, proklamowało w Albanii republikę ludową. Akt ten był utrwaleniem zwycięstwa mas pracujących w walce narodowo-wyzwoleńczej i oznaczał, że odtąd jednym i niepodzielnym gospodarzem kraju staje się naród.

Dzięki wszechstronnej, bezinteresownej pomocy ZSRR i krajów demokracji ludowej władza ludowa uczyniła w ciągu kilku lat bez porównania więcej dla rozwoju Albanii, niż poprzednie rządy w ciągu 100 lat.

Dokonane zostały pomyslnie przeobrażenia rewolucyjne: znacjonalizowano fabryki, kopalnie, banki; ziemia przeszła w ręce pracujących chłopów. Ponad 70.000 bezrolnych rodzin chłopskich oraz chłopów małorolnych /około połowy wszystkich rodzin chłopskich/ otrzymało ziemię, bydło, inwentarz, które dawniej należały do obszarników.

W r.1951 obszar zasiewów przekroczył półtorakrotnie rozmiary z 1938 r. Obecnie w porównaniu z poziomem 1938 r. Albania posiada 18 razy więcej traktorów, cztery razy więcej młocarni, trzy razy więcej siewników. W r.1951 pogłowie bydła przekroczyło o 35% poziom 1938 r. Rozwijają się i umacniają spółdzielnie produkcyjne i farmy państwowe.

Rozwija się stale przemysł. Wydobycie ropy wzrosło o 135,3%, wydobycie rud - 4-krotnie. Produkcja przemysłu spożywczego wynosi 313,4%, a produkcja globalna przemysłu - 438% poziomu przedwojennego. Albania wydobywa obecnie dwa razy więcej bitumu, 11 razy więcej węgla i 8 razy więcej chromu niż w r.1938.

Świadectwem rozwoju przemysłu albańskiego jest stały wzrost klasy robotniczej. Liczba robotników jest obecnie 50 razy większa niż w r.1938. Współzawodnictwo pracy obejmuje 89% ogólnej liczby robotników, wśród których jest wiele tysięcy przodowników pracy.

Wydobycie węgla w r.1951

Przewidziane w albańskim planie produkcyjnym na r. 1951 wydobycie węgla zostało przekroczone w dniu 25.XII.1951.

Rozwój rolnictwa

W Tiranie odbyła się pierwsza ogólno-albańska konferencja przodowników-racjonalizatorów rolnictwa.

Wicepremier Albańskiej Republiki Ludowej i minister rolnictwa Kapo wygłosił referat o rozwoju rolnictwa albańskiego.

"Albańska Partia Pracy i rząd - powiedział Kapo - otworzyła szerokie perspektywy dla rozwoju rolnictwa. Dzięki ich staraniom i pomocy rolnictwo osiągnęło znaczne sukcesy. Ogólny obszar zasiewów powiększył się w porównaniu z r.1938 o 149,5%, zbiory zbóż kłosowych wzrosły o 138,5%, ryżu - o 110%, roślin technicznych - o 106,9%, bawełny zaś - 54,5 razy.

Na roboty melioracyjne i budowę kanałów nawadniających wydatkowano 627 mln leków. Państwo udziela chłopom pomocy w postaci kredytów, nasion itd.

W ciągu sześciolatnia 1945 - 1950 chłopci otrzymali od państwa 270.000 q rozmaitych nasion, 3 mln sześcepek owocowych, ponad 180.000 q nawozów sztucznych, dużą ilość pługów, kultywatorów, opryskiwaczy i wiele martwego inwentarza

rolniczego.

Duże sukcesy osiągnięto na polu mechanizacji rolnictwa. W roku ub. ośrodki maszynowe obrobiły połowę ziemi uprawnej, należącej do spółdzielni rolniczych".

Mówca przytoczył następnie dane, ilustrujące rozwój współzawodnictwa pracy. W roku bieżącym ilość przodowników pracy w sektorze państwowym rolnictwa wzrosła 7,5-krotnie.

Kapo podkreślił konieczność dalszego rozwoju współzawodnictwa socjalistycznego, zwiększenie wymiany doświadczeń pomiędzy przodownikami rolnictwa i szersze zastosowanie radzieckiej agrotechniki. Mówiąc o zastosowaniu radzieckich doświadczeń w dziedzinie mechanizacji rolnictwa mówca zaznaczył, że pola, które uprawia się przy pomocy maszyn dają dwukrotnie większe plony od pól uprawianych w sposób niezmehanizowany.

Wraz z uruchomieniem kombinatu im. Stalina w Albanii znacznie wzrosło zapotrzebowanie na bawełnę. W r. 1951 w porównaniu z r. 1950 obszar uprawy bawełny wzrósł o 33%, zaś zapasy bawełny były dwukrotnie większe. Liczne państwowe gospodarstwa, spółdzielnie produkcyjne i gospodarstwa indywidualne przekroczyły plan tworzenia zapasów. Państwowe gospodarstwo rolne w Frieri przekroczyło plan o ponad 200%.

Zwiększają się kadry przodujących hodowców bawełny, stosujących w swej pracy metody radzieckie.

B U Ł G A R I A

Budżet państwowy na 1952 r.

Zgromadzenie Narodowe Bułgarskiej Republiki Ludowej rozpatrzyło ustawę budżetową na 1952 r.

Minister Finansów, Kirył Łazarow, podkreślił w swoim przemówieniu, że budżet państwowy na 1952 r. ponownie znacznie wzrósł. Dochody wyniosą 370.146 mln lewów, wydatki zaś - 343.946 mln lewów.

Zgodnie z zadaniami czwartego roku dymitrowskiej pięciolatki wydatki budżetowe przewidziane są przede wszystkim na finansowanie gospodarki narodowej. Na ten cel asygnowane będą sumy w wysokości 180,8 mlrd. lewów, tj. 52,6% ogólnych wydatków budżetowych. Wydatki na cele socjalno-kulturalne przewidziane są w wysokości 77,5 mlrd lewów co stanowi 22,5% budżetu. Ogółem więc dla potrzeb gospodarki narodowej oraz na cele socjalno-kulturalne przewidzianych jest 75,1% wszystkich wydatków budżetowych.

Duża suma - 96 mlrd lewów - przeznaczona jest na budownictwo inwestycyjne, co powinno przyczynić się do zrealizowania ważnego zadania - przekształcenia Bułgarii z kraju rolniczego w kraj przemysłowo-rolniczy.

Troska partii i rządu o zaspokojenie potrzeb kul-

turalnych i bytowych mas pracujących znajduje jaskrawy wyraz we wzroście budżetów lokalnych. Budżety Rad Ludowych na 1952 r. wzrosną w porównaniu z 1951 r. z 40,5 mld. lewów do 52,6 mld lewów tj. o 29,8%.

Wydatki na obronę wyniosą 40 mld lewów tj. 11,6% ogólnych wydatków budżetowych.

Po debacie Zgromadzenie Narodowe jednogłośnie przyjęło budżet na 1952 r.

Produkcja nowych maszyn

Dzięki wykorzystaniu doświadczeń radzieckich i zastosowaniu techniki radzieckiej bułgarski przemysł maszynowy wprowadził do produkcji w roku ub. ponad 100 nowych rodzajów maszyn.

Uruchomienie nowej elektrowni

W miejscowości Stara Plania oddano do użytku nową elektrownię wodną. Kanały o długości 9 km. zbierają i doprowadzają wodę do zbiornika o pojemności ca 60.000 m³. Stamtąd woda płynie stalowymi rurociągami i porusza potężne turbiny elektrowni.

Dźwig elektrowni oraz transformator wyprodukowane zostały w całości w Bułgarii.

Budżet rolniczy na r.1952

Budżet państwowy Bułgarskiej Republiki Ludowej na r.1952 przewiduje na rozwój rolnictwa 17,8 mld lewów tj. o 3 mld lewów więcej niż w r.1950.

Z tej sumy 9,4 mld lewów przeznaczono na budowę 25 stacji maszynowych, na nabycie 1000 traktorów, 1000 młocarek oraz innych nowych maszyn.

W roku bieżącym rozpoczęta zostanie mechanizacja podstawowych robót przy uprawie winogron oraz innych ważnych roślin, które mają duże znaczenie dla rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

Według wzorów radzieckich bułgarskie stacje maszynowe przejmą dużą część prac związanych z uprawą winogron, tytoniu, bawełny, buraków oraz kartofli. Przygotowanie gruntu do zasadzenia pasów leśnych oraz utworzenia nowych winnic dokonane będą całkowicie przez stacje wypożyczania maszyn.

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Znaczny wzrost produkcji

W r. 1951 chiński przemysł i górnictwo znacznie przekroczyły poziom produkcji z roku poprzedniego. Produkcja surowki żelaznej wzrosła o 106%. Wydobycie rudy żelaza wzrosło o 59%, koksu o 60%, produkcja walcówki o 65%, cementu o 6%, szkła okiennego o 100%, sody kaustycznej o 34%, energii przemysłowej o 29%.

Wykonanie planu w Chinach Północno-Wschodnich

Plan na rok 1951 został w poszczególnych gałęziach przemysłu Chin Północno-Wschodnich wykonany jak następuje:

	w %
żelazo lane	126,0
motory elektryczne	181,9
przewody elektryczne	141,9
żarówki	132,2
rowery	115,6
przędza bawełniana	122,4
obuwie gumowe	137,0
cement	123,2
soda kaustyczna	129,5
benzyna	127,4

Konferencja pracowników przemysłu włókienniczego

W pierwszej połowie grudnia odbyła się w Pekinie ogólnochińska konferencja przedstawicieli państwowych i prywatnych przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego. Na konferencji tej rozpatrywane były zagadnienia dalszego zwiększenia produkcji.

Zgodnie z uchwałami konferencji przedsiębiorstwa przemysłu włókienniczego Chin w r. 1952 powinny zwiększyć produkcję przędzy bawełnianej o 100.000 bel przy równoczesnym oszczędzaniu surowca. Poza tym w 1952 r. uruchomionych zostanie 50.000 nowych wrzescion, które umożliwią dodatkowe zwiększenie produkcji przędzy.

Konferencja rozpatrzyła i zatwierdziła plan produkcyjny na r. 1952 dla całego przemysłu włókienniczego Chin. Według planu na 1952 r. produkcja przędzy bawełnianej powinna przekroczyć o 39% najwyższy poziom produkcji rocznej, jaki kiedykolwiek osiągnięty został w Chinach. W porównaniu z 1951 r. produkcja przędzy bawełnianej w 1952 r. powinna wzrosnąć o 28,3%, tkanin bawełnianych - o 28,97%, worków jutowych - o ponad 81%, jedwabiu surowego - o 25%, maszyn przędzalniczych - o 300%, warsztatów tkackich i innych urządzeń mechanicznych dla przedsiębiorstw włókienniczych - o 40%.

W celu wykonania planu produkcyjnego na 1952 r. oraz przestrzegania systemu oszczędności konferencja zaleciła wszystkim państwowym fabrykom włókienniczym Chin przejście na system rozrachunku gospodarczego, prywatnym zaś fabrykom ulepszenia organizacji pracy.

Wystawa przemysłowo-handlowa i rolnicza w Tientsinie

Zamknięta przed kilkoma tygodniami wystawa przemysłowo-handlowa i rolnicza w Tientsinie cieszyła się wielkim powodzeniem. Codziennie zwiedzało ją ponad 20.000 osób. Siedemnaście pawilonów wystawowych odzwierciedlało wspaniały rozwój przemysłu rolnictwa i handlu Chińskiej Republiki Ludowej.

W pawilonie mechanizacji rolnictwa wystawione były wielokadłubowe pługi traktorowe budowane na wzór radziecki, 24-rzędowe siewniki, brony talerzowe i kultywatory, produkcji fabryk tientsińskich.

W jednym rzędzie z traktorami i kombajnami, otrzymanymi ze Związku Radzieckiego, stał pierwszy traktor fabryki tajwańskiej. Obecnie w samych tylko północnych Chinach istnieje 90 przedsiębiorstw budowy maszyn rolniczych. W pawilonie znajdował się oddział mechanizacji rolnictwa ZSRR, ilustrujący ogromne osiągnięcia kraju zwycięskiego socjalizmu na odcinku mechanizacji i elektryfikacji rolnictwa. Pawilony bawełny, zbóż i roślin technicznych odzwierciedlały ofiarną pracę chłopów chińskich, walczących o zwiększenie produkcji rolniczej. W roku 1950 obszar przeznaczony pod uprawę bawełny w Chinach północnych był czterokrotnie większy niż w roku 1947, o 187% większy niż w roku 1936. Przeciętny urodzaj bawełny w r. 1950 przewyższył o 11% poziom roku 1936. W roku ub. chłopci zbierali jeszcze wyższe plony.

Duże zainteresowanie budził pawilon poświęcony nowej wsi chińskiej. Ekspozyty tego pawilonu ilustrowały sukcesy robotniczych zespołów samopomocy i wzrost dobrobytu chłopów chińskich. Dochodowość gospodarstw w tych grupach jest znacznie wyższa niż w gospodarstwach indywidualnych.

Węgiel, stal, łożyska kulkowe, urządzenia kopalniane, młoty pneumatyczne, maszyny wrębowe, motory elektryczne, chemikalia, nawozy sztuczne, cement, urządzenia elektryczne, izolatory o wysokim woltażu, opony samochodowe, warsztaty tokarskie, papier i futra - oto niepełny wykaz produkcji przedsiębiorstw północnych Chin, wystawionej w pawilonie wymiany towarowej pomiędzy wielkimi rejonami administracyjnymi.

Równie ciekawie pokazane były Chiny Wschodnie. Można tu było zauważyć frezarki, urządzenia do przetworstwa herbaty, maszyny pończosznicze, artykuły chemiczne, maszyny do szycia itd.

Chiny Centralne eksponowały na wystawie konopie, jute, szczecinę, skóry i herbatę eksportową. Specjalna mapa

przedstawiała ogromne bogactwa mineralne Chin Południowo-Zachodnich. Miedź, cynę, złoto, węgiel i inne metale wysyła się stąd na cały kraj.

Pod kierownictwem partii komunistycznej i Centralnego Rządu Ludowego naród chiński rozpoczął walkę o przeobrażenie przyrody. Na wystawie pokazane były mapy świetlne, makiety budowli hydrotechnicznych. Budowa tam, rezerwuarów wodnych i grobli na rzekach Huaj, Huan, Hute, i na wielu mniejszych nie tylko chroni gospodarstwa chłopskie od powodzi, lecz pozwala również na nawadnianie wielkich połaci ziemi.

Słowa wielkiego Lenina, utkane na sztuce jedwabiu "Komunizm - to władza radziecka plus elektryfikacja całego kraju" widniały nad wejściem do pawilonu elektryfikacji.

Tu pokazano osiągnięcia chińskiego przemysłu elektrycznego. Krajowa produkcja energii elektrycznej już w r.1950 przewyższyła o 8% poziom roku 1948.

Dostawa energii elektrycznej dla ludności zwiększyła się o 40%, a dla przemysłu o 57%.

Wystawa pokazała wielkie sukcesy narodu chińskiego, który doszedł już do produkowania w kraju skomplikowanych maszyn i obrabiarek, niezbędnych dla zwalczania wiekowego zacofania gospodarczego Chin.

Zniżka cen

W ostatnich tygodniach zapoczątkowana została w Chinach akcja obniżki cen szeregu surowców i artykułów przemysłowych.

Ministerstwo Handlu Chińskiej Republiki Ludowej obniżyło z dniem 7 grudnia r.ub. ceny materiałów pędnych - zniżka niektórych gatunków waha się w granicach 4 - 12%. Cena nafty obniżona została o 5%.

Państwowe towarzystwa handlowe w Szanghaju rozpoczęły obniżać ceny różnych surowców przemysłowych o przeciętnie 5%. Ta zniżka cen hurtowych wywarła dodatni wpływ na produkcję przemysłową i spowodowała dalszą obniżkę cen detalicznych.

Magazyny państwowe obniżyły ceny przędzy bawełnianej i tkanin bawełnianych o 2,8% i 1,8%. Dzięki bogatym tegorocznym zbiorom bawełny - państwowe towarzystwa handlowe oraz spółdzielnie mogły zaopatrzyć fabryki w dostateczną ilość tego surowca. Jeszcze w kwietniu ub.r. produkcja przędzy bawełnianej w Szanghaju - największym ośrodku tekstylnym Chin - przewyższyła najwyższy poziom przedwojenny o 10%, a produkcja tkanin bawełnianych - o 23%.

Dzięki krokom podjętym przez Komitet Gospodarki Planowej ludowego rządu Chin Północno-Wschodnich, uległy zniżce ceny rynkowe w miastach. Tak np. w listopadzie w Mukdenie i Charbinie ceny zboża, tłuszczów, tkanin, wyrobów żelaznych i chemicznych, paliw i materiałów budowlanych

uległy przeciętnej obniżce o 5 %. W Sinczou cena nafty spadła o 30 %, gazoliny o 35 %, makuchów o 35%, ryżu o 13,6%, gaolanu o 20%. Potaniały również ryby, jarzyny, tkaniny, materiały budowlane oraz artykuły pierwszej potrzeby. Wielką rolę przy obniżce cen rynkowych odegrała państwowa sieć handlowa, która rzuciła na rynek wielkie ilości towarów.

Ciągły spadek cen rynkowych należy również przypisać polepszeniu się państwowej organizacji zaopatrzenia.

Rekordowe zbiory

Zbiory w 1951 r. ustanowiły nowy rekord:

Zbiory bawełny przekraczają o 17,8% najwyższy poziom przedwojenny. Zbiory zboża w Chinach północno-wschodnich przewyższyły rekordowy rok 1943 o 7,6%. Zbiory pszenicy w Chinach Półn.-Zachodnich wykazały wzrost 17,4 % w stosunku do 1950 r. Na terenie tym zebrano o 70 % więcej niż w r.1950.

W Chińskiej Republice Ludowej powierzchnia uprawy pszenicy ozimej wzrosła w r.1951 w porównaniu z r.1950 o 60 %.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

21 % więcej wyrobów przemysłowych niż w r.1951

Projekt czzechosłowackiego planu gospodarczego na r.1952 przewiduje dalszy wzrost produkcji przemysłowej o 21% w porównaniu z rokiem 1951. Już w r.1951 czzechosłowacka produkcja przemysłowa była o 60% wyższa niż w r.1937. Produkcja przemysłu ciężkiego osiągnie w r.1952 - 2,5 krotnie wyższy poziom niż w r.1937. Produkcja rolna wzrośnie w porównaniu z r.1951 o 15%. Jeśli chodzi o towary konsumpcyjne to w r.1952 będzie ich na rynku o 10% więcej niż w r.1951.

Wykonanie planu przez przemysł węglowy

W północno-morawskim zagłębiu węgla brunatnego zadania przewidziane na 3 rok planu pięcioletniego zostały wykonane przedterminowo już 21 grudnia 1951 r. W ostatnim dniu przed wykonaniem planu osiągnięto rekordowe wydobywanie w ilości ponad 80.000 t. Przedterminowe wykonanie planu jest tym ważniejsze, że w r.1951 w wymienionym rejonie pracowało o 12% mniej górników, odstąpionych Ostrawskiemu Zagłębiu Węglowemu.

W ostrawsko-karwińskim zagłębiu węglowym kopalnia Jan Maria po kopalni Hlubina przedterminowo wykonała w połowie grudnia zadania przewidziane na trzeci rok przez cze-

chosłowacki plan pięcioletni. W tym samym czasie całe zagłębie wykonało roczny plan w 97,6%. Dalsze 12 kopalni i 50 zakładów przemysłowych we wszystkich częściach Czechosłowacji zameldowały w połowie grudnia o przedterminowym wykonaniu planu rocznego. W okręgu Pragi łącznie 420 zakładów zakończyło przedterminowo zadania produkcyjne na 1951 rok.

Wykonanie planu przez przemysł chemiczny

Przemysł chemiczny, jako pierwszy z czechosłowackiego przemysłu ciężkiego wykonał swój roczny plan w dniu 8 grudnia.

Coraz większe uniezależnienie się od importu z krajów kapitalistycznych

W planach zachodnich imperialistów leży przeszkadzanie Republice Czechosłowackiej w rozwoju jej gospodarki.

W niedalekiej jeszcze przeszłości gospodarka czechosłowacka utrzymywana była przez państwa kapitalistyczne w stanie kompletnej zależności. Od chwili jednak zakończenia II wojny światowej, szczególnie zaś od lutego 1948 r. zaczęła się ona uniezależniać coraz bardziej od świata kapitalistycznego, tak, że rezolucja Kongresu amerykańskiego o przerwaniu normalnych stosunków handlowych z ZSRR i krajami demokracji ludowej, nie będzie miała żadnego wpływu na dalszy rozwój gospodarki czechosłowackiej.

Uniezależnianie się od świata kapitalistycznego realizowała i realizuje C.S.R. dwoma drogami. Pierwszą drogą jest przestawienie czechosłowackiego handlu zagranicznego na wymianę z państwami obozu pokoju oraz stałe pogłębianie z nimi, szczególnie z ZSRR, współpracy gospodarczej. Drugą drogą jest maksymalne wykorzystanie własnych źródeł inwestycyjnych.

Przestawienie się czechosłowackiego handlu zagranicznego na państwa obozu pokoju jest wydarzeniem niezmiernie ważnym dla młodej gospodarki czechosłowackiej oraz zjawiskiem o wiele zdrowszym w porównaniu z przedwojenną orientacją zachodnią. Przed wojną C.S.R. mogła znaleźć na zachodzie jedynie rynek zbytu dla wytworów swego lekkiego przemysłu, jak szkło, wyroby włókiennicze, biżuteria itd. Taki stan rzeczy nie odpowiadał jednak strukturze gospodarczej C.S.R. Republika Czechosłowacka posiada bowiem nieograniczone możliwości eksportowe, szczególnie jeśli chodzi o wytwory rozwiniętego przemysłu ciężkiego, głównej podpory gospodarki czechosłowackiej. Te możliwości eksportowe stały się jeszcze większe od chwili otwarcia chińskiego rynku zbytu i nawiązania ścisłych stosunków handlowych z Chińską Republiką Ludową.

Największe możliwości kompletnego uniezależnienia się od świata kapitalistycznego daje jednak Czechosłowacji

ścisła współpraca gospodarcza ze Związkiem Radzieckim, będącym dla Czechosłowacji największym partnerem handlowym. Nieprzebrane bogactwo surowcowe Związku Radzieckiego oraz olbrzymie zamówienia dla przemysłu czechosłowackiego mogą nie tylko zastąpić dawną czechosłowacką wymianę handlową z zachodem, ale również sprzyjać w wielkim stopniu dalszemu jej rozwojowi. Najlepszym odzwierciedleniem przedstawienia się handlu C.S.R. na kraje obozu pokoju są następujące cyfry: w roku 1949 handel ten wyniósł 45%, w roku 1950 wzrósł do 52%, zaś w pierwszym półroczu 1951 r. stanowił już 56,8% obrotów ogólnych.

Udział ZSRR w obrotach handlowych wyniósł w 1949 r. 24%, obecnie zaś wynosi więcej niż 1/3.

Na mocy zawartego w 1950 r. układu handlowego przybiera codziennie do Czechosłowacji 12 pociągów ze Związku Radzieckiego załadowanych najróżnorodniejszymi towarami. Obecny czechosłowacko-radziecki układ handlowy o wzajemnej wymianie towarowej jest najobszerniejszy ze wszystkich układów zawartych dotychczas między tymi dwoma krajami.

W walce o gospodarcze uniezależnienie się od świata kapitalistycznego C.S.R. nie ogranicza się jedynie do korzystania ze źródeł surowcowych krajów obozu pokoju.

Stara się ona przede wszystkim o jak najlepsze wykorzystanie swoich baz surowcowych, co udaje się jej osiągać dzięki zastosowaniu coraz nowocześniejszych metod technicznych.

Nowe badania geologiczne obaliły stare kapitalistyczne twierdzenia o rzekomym braku surowców na terenie C.S.R. Dawnym jednak, zagranicznym właścicielom przemysłu czechosłowackiego takie twierdzenie było na rękę, gdyż pod tym pozorem mogli umieszczać na rynku czechosłowackim surowce sprowadzone z krajów pozasuuropejskich. Wystarczy naprzykład powiedzieć, że w Czechosłowacji przedmonachijskiej nie była eksploatowana 35%-owa ruda żelazna, jako zbyt mało wydajna, podczas gdy w tym samym czasie Niemcy i Anglicy eksploatowali u siebie na wielką skalę rudę z zawartością od 20% do 30% żelaza.

W dążeniu do jak najpełniejszego wykorzystania własnych źródeł surowcowych zwrócono ostatnio w Czechosłowacji szczególną uwagę na wytwarzanie i zużytkowanie nowych produktów syntetycznych.

Z samego węgla, produkuje się już obecnie 350 najrozmaitszych wyrobów.

Wykorzystując własne źródła surowcowe, przede wszystkim zaś przedstawiając konsekwentnie swój handel na państwa obozu pokoju, w szczególności na Związek Radziecki, czechosłowackie masy pracujące krzyżują plany zachodnich imperialistów, zmierzających do sparaliżowania kraju drogą nacisku gospodarczego.

Znaczenie surowców dla gospodarki

W rozmowie przeprowadzonej z redaktorem Czechosłow-

wackiej Agencji Telegraficznej, omawiając znaczenie surowców dla gospodarki czechosłowackiej Minister Przemysłu Lekkiego powiedział m.inn. "Surowce są jednym z najbardziej palących i najaktualniejszych problemów naszej socjalistycznej gospodarki. Każdy ustrój społeczny odróżniający się od poprzedniego zwiększonym rozwojem sił produkcyjnych, musi dążyć do rozszerzenia swojej bazy surowcowej.

Ma to specjalne znaczenie w ustroju socjalistycznym, a zwłaszcza obecnie w okresie zaostrzających się przeciwieństw dwóch obozów - obozu imperializmu i obozu pokoju. Dlatego też trzeba specjalnie dziś zwracać więcej uwagi aniżeli kiedykolwiek przed tym na oszczędną gospodarkę surowcową przez wprowadzenie norm zużycia materiałów. Jednocześnie musimy nieustannie poszukiwać i rozwijać nowe źródła surowców. W przemyśle tekstylnym należy przede wszystkim, oprzeć się na własnych źródłach surowcowych, zwrócić uwagę na większą wydajność przemysłu bawełnianego, wełnianego, lnianego i konopnego, a w imporcie opierać się przede wszystkim o Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej. Idąc po tej linii przemysł bawełniany uzyskuje coraz to nowe doświadczenie przy przeróbce bawełny importowanej ze Związku Radzieckiego, które swoją jakością w zupełności dorównuje bawełnie zagranicznej. Trzeba nadal opracowywać zasady mieszania i przedzenia materiałów z bawełny radzieckiej. Również przy przeróbce wełny radzieckiej osiągnięto, dzięki wprowadzeniu innego sposobu klasyfikowania włókna, nowe możliwości jak najbardziej dokładnego wykorzystywania surowca i zastosowania go tam gdzie dotychczas używano wełny importowanej z kapitalistycznej zagranicy.

Przy wykorzystywaniu krajowych źródeł surowcowych wiele uwagi poświęcamy zagadnieniu lnu. W okresie przedwojennym ówczesny rząd nie poświęcał wiele uwagi temu surowcowi, ze względu na to, że przedsiębiorcy kapitalistyczni w większym stopniu opierali się na surowcach zagranicznych, z których czerpali większe zyski. Dlatego też przemysł nasz coraz więcej uwagi poświęca opracowaniu jak najlepszych metod przeróbki lnu. W związku z tym musi on nie tylko zwiększyć środki inwestycyjne ale także starać się o uzyskanie niezbędnej siły roboczej. Do surowców krajowych należy jeszcze zaliczyć jedwab sztuczny i przedzę celulozową.

Również i przemysł skórzany stara się za wszelką cenę uniezależnić od surowca zagranicznego, który przed tym był głównie sprowadzany z państw zachodnich. Odnosnie do zagadnienia surowych skór zwróciliśmy uwagę na wykorzystanie skóry świńskiej. Udało nam się opracować metodę, przy pomocy której produkujemy doskonały surowiec do wyrobu obuwia i galanterii skórzanej. Starając się o zwiększenie bazy surowcowej rozszerzamy skup na inne gatunki skór, jak np. skóry kozłowe, jelenie i królicze. W latach przedwojennych, a nawet i powojennych, nasz przemysł skórzany był również uzależniony od sprowadzanych z zagranicy różnych ekstraktów, barwników anilinowych i innych materiałów pomocniczych. I w tym dziale staramy się zastąpić dotychczas sprowadzaną dębnicę garbarską krajową korą świerkową i syntetycznymi garnikami, uzyskiwanymi z surowców krajowych.

Przemysł mineralny uzyskał szereg nowych doświadczeń, przeprowadzanych nad zagadnieniami wytapiania minerałów górskich.

Chodzi tu głównie o wykorzystanie specjalnego gatunku minerału górskiego, występującego w znacznych ilościach na Wyżynie Czeskiej i w Zachodnich Czechach, z którego po odpowiednim przetopieniu i krystalizacji otrzymuje się materiał znacznie przekraczający swą twardością stal manganową i stopy. Produkcję z takiego materiału np. rury, przemysł czechosłowacki uniezależnił się od importu wielu tysięcy ton stali manganowej rocznie" - zakończył Minister.

M O N G O L S K A R E P U B L I C A L U D O W A

Wzrost ilości spółdzielni spożywców

W ciągu 30 lat istnienia spółdzielnie spożywców Mongolskiej Republiki Ludowej przekształciły się w prawdziwie masową organizację spółdzielczą. W chwili obecnej spółdzielnie spożywców posiadają 250.000 członków - udziałowców. Uruchomiono ponad 300 spółdzielni posiadających szeroką sieć sklepów i innych spółdzielczych przedsiębiorstw handlowych. Stale wzrastają obroty towarowe spółdzielni. Np. w ciągu ostatnich 10 lat sprzedaż maki dla ludności wzrosła 2,1 raza, tytoniu i zielonej herbaty - trzykrotnie. Znacznie wzrosła sprzedaż tkanin bawełnianych i wełnianych oraz innych materiałów. W ciągu 11,5 miesięcy 1951 r. ogólne obroty towarowe w handlu detalicznym wzrosły w porównaniu z r.1950 o 22,8%. Zapasy wełny w tym samym okresie wzrosły o 9,2%; zwiększyły się również zapasy innych surowców pochodzenia zwierzęcego, futer itd.

N I E M I E C K A R E P U B L I K A D E M O K R A T Y C Z N A

Handel zagraniczny w III kwartale r.1951

Ze sprawozdania Państwowej Komisji Planowania N.R.D. z 25.X.1951 o wykonaniu planu gospodarczego w III kwartale r.1951 - wynika, że ogólne obroty handlu zagranicznego N.R.D. w III kwartale r.1951 znacznie wzrosły. W porównaniu z tym samym kwartałem r.1950 nastąpiła wyżka do 178,5%. Eksportowano przede wszystkim wyroby gotowe. W porównaniu z tym samym okresem ub.r. zanotować można wyżkę w następujących gałęziach przemysłu:

		%
maszyny i pojazdy	do	268,1
wyroby optyczne i mechanicznej precyzyjnej	"	319,0
wyroby przemysłu chemicznego	"	176,2

		%
ceramika	do	158,3
wyroby szklane	"	163,7

Oдноśnie do importu to poza znacznym zwiększeniem przywozu środków żywnościowych wymienić należy następujące surowce:

		%
metale nieżelazne	do	184,8
bawełna	"	371,3
skóry i skórki	"	290,4

W obrotach handlowych N.R.D. na ZSRR, Chińską Republikę Ludową i kraje demokracji ludowej przypadło w III kwartale 1951 r. - 79,9%. W porównaniu z III kwartałem r.1950 obroty towarowe z poszczególnymi krajami wzrosły następująco:

		%
z Z.S.R.R.	do	177,1
" Polską	"	112,7
" Czechosłowacją	"	105,9
" Węgrami	"	155,1
" Rumunią	"	1.026,3
" Bułgarią	"	708,1

Wzrosły również obroty z Chinami i Albanią.

Handel z Chińską Republiką Ludową

Niemiecka Republika Demokratyczna otrzymała niedawno z Chin duże ilości konopi. Ten ważny surowiec otrzymały przede wszystkim zakłady należące do "Vereinigung Volkseigener Betriebe Bastfaser Leipzig", oraz przedsiębiorstwa włókiennicze w Saksonii i Turyngii dla produkcji worków i sznurów do snopowiązałek.

Fabryka "Zwicky - Nähseiden" w Gotha, która przerabia czysty jedwab z dostaw chińskich, podwoiła ilość zatrudnionych od czasu podjęcia stosunków handlowych z Chinami, obecnie fabryka pracuje na trzy zmiany.

Pierwsze specjalne przyrządy pomiarowe dla stacji meteorologicznych zostały już wykonane w N.R.D. i wysłane do Chińskiej Republiki Ludowej.

Poczdamski przemysł mechaniki precyzyjnej i optyki eksportuje precyzyjne przyrządy pomiarowe do Polski, Rumunii, Bułgarii, Czechosłowacji, a przede wszystkim do Chin.

Państwowa fabryka "Optische Werkstätten" pracuje na wszystkie zmiany, aby wykonać swoje zobowiązanie dostarczenia mikroskopów z podwójnym lub pojedynczym okularem i ukośnym wziernikiem. Również "Schäfer", fabryka w Babelsbergu, dostarcza Chinom oraz innym krajom demokracji ludowych przyrządów dla poszukiwań ropy naftowej i węgla. Aby wykonać zamówienia fabryka musiała zwiększyć dwukrotnie ilość zatrudnionych oraz znacznie powiększyć ilość maszyn.

"Rząd" boński sabotuje handel wewnętrznzo-niemiecki

Umowa podpisana pomiędzy NRD a Niemcami Zachodnimi 21 września 1951 r. po długich pertraktacjach, utrudnianych jeszcze przez amerykańskie władze okupacyjne, przewiduje wymianę towarową w wysokości 550 mln DM. Dostawy Niemiec Zachodnich do Niemieckiej Republiki Demokratycznej obejmują m.in. 35.000 t. surówki żelaznej, wartości 7,5 mln DM oraz około 11.000 t surówki należnych jeszcze w ramach układu frankfurckiego. Ponieważ kontyngent ten ma być dostarczony do 30 czerwca 1952 Niemiecka Republika Demokratyczna winna otrzymać za IV kwartał 1951 - 15.000 t. Całkowita ilość ustalona w ramach umowy stanowi mniej więcej dzienną produkcję hut zachodnio-niemieckich, które w 1951 r. wyprodukowały około 11 mln t. surówki.

Poza tym Niemiecka Republika Demokratyczna ma otrzymać wyroby walcowane za sumę 68 mln DM - z ilości tej Niemcy Zachodnie dostarczyły już za 8 mln. W równym podziale na 3 kwartały Niemiecka Republika Demokratyczna ma więc roszczenia za IV kwartał 1951 r. na 20 mln DM tj. 32.000 - 35.000 ton. Produkcja stalowych wyrobów walcowanych Niemiec Zachodnich wynosi ca 10 mln. ton rocznie czyli ilość mająca być dostarczona wg. umowy stanowi 2-dniową produkcję.

Mimo tego "rząd" w Bonn odmówił dostawy wymienionych ilości, oświadczając, iż nastąpi to dopiero 31 marca 1952 r. Również dostawa zamówionych i zadatkowanych maszyn odwleka-na jest pod rozmaitymi pretekstami. Oczywiście jest, iż "rząd" w Bonn zarówno przy zawarciu układu, jak przy przewlekaniu dostaw działa na rozkaz władz amerykańskich, które pragną zagarnąć całkowitą produkcję przemysłu metalowego Niemiec Zachodnich dla celów zbrojeniowych, jak również utrudnić, a nawet uniemożliwić wykonanie planu pięcioletniego Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Umowa, zawarta jak wyżej podano - w końcu września, zerwana została w końcu października 1951 r. na skutek perfidnych machinacji marionetkowego rządu w Bonn, pragnącego zrzucić odpowiedzialność za niepunktualną wymianę towarową na trudności komunikacyjne pomiędzy Zachodnim Berlinem a obszarem Niemiec Zachodnich. W rzeczywistości jednak kwestia transportu uregulowana została zarządzeniem kontrolnym państw okupacyjnych i nie podlega kompetencji władz niemieckich. Tym samym pełna odpowiedzialność za panujący obecnie okres "bezumowny" spada na "rząd" w Bonn, starający się wszelkimi możliwymi podstępami - uniemożliwić wykonanie udzielonych w ramach umowy zamówień.

Jest wyraźnie jasne, iż Bonn działa według instrukcji władz amerykańskich, które wszelkimi możliwymi drogami dążą do unicestwienia dążeń narodu niemieckiego do zjednoczenia Niemiec. Dlatego również utrudniają oni handel między Niemcami Zachodnimi a Niemiecką Republiką Demokratyczną, bez względu na potrzeby gospodarcze ludności niemieckiej. Nie uda im się jednak przeszkodzić handlowi między Wschodnią a Zachodnią częścią Niemiec, gdyż rząd

Niemieckiej Republiki Demokratycznej w dalszym ciągu uczyni wszystko co możliwe dla rozwoju handlu wewnątrz niemieckiego i jest również w stanie ze wszystkich wynikłych z umowy zobowiązań wywiązać się w przewidzianym terminie.

Plan gospodarczy na rok 1952

22 grudnia 1951 r. odbyło się w Berlinie nadzwyczajne posiedzenie Rady Ministrów N.R.D. Na posiedzeniu wygłoszony został referat vice-premiera i przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania, Henryka Rau'a, dotyczący planu gospodarczego republiki na 1952 r. oraz przyjęty projekt ustawy o rozwoju gospodarki narodowej N.R.D. w 1952 r.

Przemawiający na posiedzeniu premier Otto Grotewohl oświadczył, że narodowy plan na 1952 r. ma wielkie znaczenie dla dalszego podniesienia poziomu życiowego ludności republiki oraz walki o pokojowe zjednoczenie Niemiec.

Zgodnie z zagadnieniami postawionymi przez plan pięcioletni, plan gospodarczy na r. 1952 przewiduje podniesienie ogólnej produkcji przemysłowej o 13,4%, wydajności pracy w zakładach uspołecznionych - o 11,3%, przeciętnąwyżkę płac w uspołecznionym sektorze przemysłu - o 4,6% i obniżenie kosztów własnych co najmniej o 5,4%.

R U M U N I A

Wykonanie planu przez przemysł naftowy

Rumuński przemysł naftowy wykonał w dniu 21.XII.51 r. przedterminowo swój roczny plan. Odnosnie wydobycia ropy naftowej plan wykonany został w 100%, produkcja benzyny - w 106,6%, produkcji nafty - w 101,3%. W porównaniu z rokiem ubiegłym wydobycie ropy naftowej wzrosło o 22,9%, wielkość robót wiertniczych o 31%, prace poszukiwawcze - prawie dwukrotnie.

Uprzemysłowienie kraju

W przedwojennej Rumunii nie było krajowego przemysłu ciężkiego i wszystkie urządzenia maszynowe importowano z zagranicy. Obecnie, dzięki bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego i szerokiemu zastosowaniu radzieckich przodujących metod pracy rozpoczęto w Rumunii produkcję traktorów, kombajnów, skomplikowanych obrabiarek, ulepszonych urządzeń dla przemysłu itd. Przy pomocy Związku Radzieckiego utworzony został przemysł obrabiarkowy, zmechanizowano liczne procesy produkcyjne w przemyśle węglowym i naftowym, zapewniono nieprzerwany cykl pracy przedsiębiorstw włókienniczych.

W ciągu ostatniego roku rozpoczęto w Rumunii produkcję ponad 100 nowych artykułów, w tym 35 typów tokarek, najróżniejszych maszyn, kompresorów itp.

W okresie władzy ludowej zbudowano w Rumunii podstawy przemysłu socjalistycznego, wyposażono według wzorów radzieckich bukareszteńskie fabryki "Dynamo" i "Elektrocabel", fabrykę sprzętu elektrycznego "Elektroputere" w Cărlowa, fabrykę urządzeń dla przemysłu naftowego im.G.Gheorgiu-Dej w Târgoviște, fabrykę obrabiarek w m.Arăd i inne obiekty przemysłowe.

Na kolejach

Na kolejach Rumunii stosuje się przodujące radzieckie metody pracy. Dzięki ruchowi pięćsetników, jaki rozwinął się po pobycie w Rumunii laureata Nagrody Stalinowskiej, radzieckiego maszynisty Błażenowa, zyskuje się miesięcznie dla ruchu dodatkowych 78 parowozów pasażerskich i 58 towarowych.

W wyniku zastosowania jednolitego procesu technologicznego węzeł kolejowy Ploesti oddaje do ruchu około 1.340 dodatkowych wagonów miesięcznie.

Radziecki kolejarz, Osipow, Bohater Pracy Socjalistycznej pomógł kolejarzom rumuńskim w opanowaniu nowej metody kierowania ruchem.

Przy rumuńskim Ministerstwie Komunikacji stworzono nawet specjalną służbę usprawnienia ruchu pociągów. Zastosowanie tej metody na jednej z linii kolejowych dało oszczędność w wysokości 1,8 mln lei.

W E G R Y

Sukcesy gospodarki narodowej

W budapeszcie odbyło się zebranie aktywu Węgierskiej Partii Pracujących. Przewodniczący Rady Gospodarki Narodowej Węgier, Erne Gore, wygłosił referat "Doświadczenia na polu prac gospodarczych r.1951 i wykorzystanie ich w celu pomyślnego wykonania planu narodowego na r.1952".

Göre podkreślił, że w r.1951 Węgry pracowały już według podwyższonych zadań planu pięcioletniego. Przemysł wykonał plan produkcyjny ubiegłego roku w 103,4% i dał o 30,1% więcej produkcji niż w r.1950. Produkcja przemysłu ciężkiego wzrosła o 37,7% i osiągnęła 310,9% poziomu r.1938.

Wydaźność pracy w przemyśle wzrosła w r.ub. o 14,5% w porównaniu z r.1950, a 1,5 razy w porównaniu z poziomem przedwojennym. Wg. tymczasowych obliczeń suma inwestycji w gospodarce narodowej przekroczyła prawie o 40% sumę z r.1950.

Wskazując na zasadnicze zadania bieżącego roku Göre podkreślił, że produkcja przemysłowa powinna wzrosnąć w porównaniu z poziomem ubiegłego roku o 25%.

Inwestycje przemysłowe w Planie Pięcioletnim

Plan przewiduje wyasygnowanie na cele inwestycji przemysłowych 41 mln forintów, co pozwoli na gruntowne odnowienie maszyn, zastosowanie nowego sprzętu produkcyjnego i zbudowanie szeregu wielkich fabryk.

Przemysł i komunikacja otrzymają tysiące maszyn produkcji krajowej i zagranicznej. W wielu gałęziach zmechanizowane zostaną szczególnie ciężkie, szkodliwe dla zdrowia prace, wykonane dotychczas ręką ludzką.

Nieomal zupełnie ulegnie mechanizacji praca w kopalniach łącznie z ładowaniem, rozładowaniem węgla i jego transportem. Plan pięcioletni stawia za cel stworzenie daleko idącej specjalizacji w fabrykach. Projektuje się także zakrojoną na szeroką skalę mechanizację wszelkich czynności regulujących, pomiarowych i kontrolujących.

6.000 ton tubingów z Z.S.R.R.

Ze Związku Radzieckiego nadeszło 6,000 ton tubingów potrzebnych do budowy Budapeszeńskiej Szybkiej Kolei Podziemnej /metro/. Dotychczas Węgry otrzymały już ze Związku Radzieckiego 17.000 ton tubingów.

Europejskie kraje kapitalistyczne

A U S T R I A

Sytuacja gospodarcza

Sytuacja gospodarcza Austrii uległa znacznemu pogorszeniu w 1951 roku. Inflacja osiągnęła szczególnie wielkie nasilenie przy istnieniu tak niekorzystnych momentów jak ekspansja kredytowa, słabe zbiory oraz braki szeregu zasadniczych artykułów i surowców. Gospodarka austriacka w okresie wrzesień-grudzień ub.r. kształtowała się pod wpływem: 1/ zaostrzenia się stosunków na odcinku płac i cen, 2/ "akcji" przemysłu i rzemiosła w kierunku obniżenia cen, 3/ podniesienie stopy dyskontowej z 3% do 5%, 4/ restrymacji kredytowych, 5/ niskich zbiorów, oraz 6/ niekorzystnego kształtowania się zagranicznej wymiany towarowej.

Zaostrzenie się stosunków na odcinku płac wynika głównie z silnego wzrostu kosztów utrzymania i braków w zaopatrzeniu. Największe i najdotkliwsze braki występują na rynku mięsa i tłuszczów. W Austrii ceny mięsa poszły tak w górę, że stało się ono niedostępne dla szerokich warstw. Masło i smalec prawie całkowicie zniknęły z rynku, a mięso trudno otrzymać nawet w dniu oficjalnej sprzedaży /np. mięso wieprzowe sprzedaje się tylko raz w tygodniu/.

Znacznemu pogorszeniu uległa sytuacja na rynku mleka i jego przetworów. We Wiedniu wprowadzono ponownie racjonowanie mleka, a dostawy sera skurczyły się do minimalnych rozmiarów. Rząd premiuje dostawców mleka i przetworów, jednakże bezskutecznie. W celu zmniejszenia niedoboru wymiany zagranicznej obcięto bardzo znacznie przywóz wielu artykułów żywnościowych, owoców i używek, które powoli znikają z rynku. Wynikiem tych wszystkich zmian jest silna, inflacyjna wyżka cen artykułów żywnościowych oraz stałe podnoszenie się wskaźnika kosztów utrzymania.

Austriackie masy pracujące domagają się energicznie podwyższenia płac. Wyrazem ich dążeń są postulaty, wysunięte przez partię komunistyczną, która domaga się natychmiastowego wypłacenia jednorazowego dodatku wyrównawczego w wysokości 400 szylingów na osobę oraz podniesienia płacy o 1 szyling na godzinę. Koła handlowe w Austrii wskazują na systematyczny i silny spadek obrotów i na niezwykle apatię nabywców. Zjawiska te wynikają ze stale zmniejszającej się siły nabywczej mas pracujących.

Zainicjowana przez rząd t.zw. "akcja" przemysłu i rzemiosła w kierunku obniżenia cen nie daje żadnych rezultatów. Potaniały jedynie te artykuły, których nie podobna zbyć po aktualnych wysokich cenach rynkowych.

Jak wielki jest wzrost cen w Austrii oraz jak dalece nie dały rezultatów wysiłki w kierunku zmniejszenia lub chociażby wstrzymania wzrostu cen świadczą o tym nawet austriackie dane oficjalne, "retuszowane" stosownie do potrzeb. Wskaźnik cen detalicznych podniósł się w Austrii z 509 w styczniu 1951 do 658 w listopadzie tegoż roku, a wskaźnik cen hurtowych z 633 do 800 punktów. Zwyżka nie jest jednakowa we wszystkich artykułach oraz we wszystkich okręgach. Najbardziej podrożały surowce przemysłowe, wpływając ujemnie na ogólną działalność gospodarczą. Wskaźnik ich podniósł się z 778 w styczniu do 943 w lipcu oraz do 1.001 w listopadzie ub. roku.

W miesiącach jesiennych ub. r. rząd wyraził zgodę na podwyżkę cen artykułów rolnych przy jednoczesnym zmniejszeniu subwencji i akcji pomocy. We wrześniu dokonano rewizji taryfy pocztowej i kolejowej, podnosząc wydatnie opłaty, natomiast w listopadzie wyrażono zgodę na podniesienie komornego, przez co dotkliwie uderzono w najszerze warstwy ludności, a przede wszystkim w masy robotnicze. Przypuszcza się, że wspomniane momenty będą odgrywały nadal poważną rolę w kształtowaniu się cen i wskaźnika utrzymania, które nadal będą się podnosić mimo szeroko reklamowanej przez rząd "akcji" obniżki cen.

Nacisk inflacyjny w Austrii wynika z niekorzystnych zmian na odcinku finansów. Polityka inflacyjna Austriackiego Banku Narodowego doprowadziła do tego, że obieg pieniężny wzrósł z 6,25 mldr szylingów w dniu 7 stycznia 1951 r. do 1,6 mldr do 7,85 mldr szylingów w dniu 15 grudnia ub. roku; w tym samym czasie portfel wekslowy rozrósł się z 770 mln szylingów do 1,84 mldr szylingów, kredyty na odbudowę z 2,16 mldr do 3,98 mldr., a ilość bonów skarbowych z 1,94 mldr do 2,04 mldr szylingów.

Również banki handlowe i inne instytucje kredytowe przyczyniały się do pogłębienia presji inflacyjnej. Ilość udzielonych przez nie kredytów wzrosła w ciągu pierwszych 11 miesięcy ub. roku o 38,4% z 10,68 mldr do 14,78 mldr szylingów. Ekspansja kredytowa wykazywała niezmiennie tendencję do wzrostu. Wzmiankowane momenty inflacyjne zostały zaakcentowane jeszcze na skutek szybszego obiegu pieniądza, co sprawia takie same efekty, jak proste powiększenie obiegu.

Wobec stałego pogarszania się sytuacji w kraju, Bank Narodowy Austrii chwycił się starego sposobu walki z inflacją, t.j. podniesienie stopy redyskonta. Nastąpiło ono w pierwszych dniach grudnia, przy czym było bardzo ostre, gdyż stopa wzrosła z 3,5 do 5%. Stosownie do tych zmian zanotowano natychmiastową podwyżkę stopy we wszystkich transakcjach kredytowych i lombardowych. Jedynie gwarantowane przez

państwo kredyty odbudowy oraz papiery wartościowe, przy pomocy których finansuje się w Austrii odbudowę, nie zmieniły oprocentowania.

Przedsięwzięcie tych kroków antyinflacyjnych jest w dużej mierze podyktowane naciskiem ze strony E.P.U., która domaga się ponadto silnego ograniczenia importu i jaknajwiększego rozszerzenia eksportu.

Prasa austriacka nie szczędzi najostrzejszych słów krytyki, gdy omawia problemy Rolne Austrii. Gospodarka rolna pozostaje w tyle nie tylko za rozwojem przemysłu, który zdołał powiększyć swą produkcję w stosunku do wielkości przedwojennej, ale nawet nie osiągnęła wyników z 1937 roku. Głównymi przyczynami spadku produkcji rolnej w Austrii są fatalne stosunki, nieludzki wyzysk robotnika rolnego, który w wyniku tego ucieka do miasta, oraz niska rentowność produkcji rolnej i gospodarki hodowlanej.

Poniższa tabela przedstawia zbiory głównych kultur rolnych /w tys.ton/:

	1937	1946	1950
pszenica	400	228	384
żyto	477	244	388
owies	475	188	223
jęczmień	288	112	230
kukurydza	206	85	120
ziemniaki	3.612	1.533	2.548
buraki cukrowe	1.008	225	821
buraki pastewne	2.332	1.229	2.714
konieczyna /wszystkie gatunki/	1.348	648	1.233
siano	3.630	2.345	4.100

Zmniejszył się również obszar zasiewów, co ilustruje poniższa tabela /w tys.hektarów/:

	1937	1946	1950	1951
pszenica	250	200	218	188
żyto	358	229	249	210
jęczmień	167	114	137	139
owies	287	200	208	203
kukurydza	70	52	59	58
ziemniaki	216	156	184	167
buraki cukrowe	40	16	29	38
buraki pastewne	74	82	91	78
konieczyna /wszystkie gatunki/	255	266	282	-
łąki	928	1.059	1.054	-

Bardzo niezdrowe stosunki panują na odcinku cen płodów rolnych. Rząd usiłował zmusić w ostatnich latach rolników do sprzedaży zbóż po rujnująco niskich cenach, grożąc cały czas zwiększeniem importu ziarna w ramach E.R.P. Doprowadziło to do powstania czarnego rynku na zboża oraz zachęciło rolników do karmienia trzody chlewnej zbożami chlebowymi.

Mięso i tłuszcze łatwo było sprzedawać po dużo wyższych cenach od oficjalnych ze względu na wielki ich brak na rynku i niski import. W konsekwencji doprowadziło to do storpedowania wysiłków administracji nie tylko na polu ukrócenia spekulacji mięsem i tłuszczami ale również i w dziedzinie zapewnienia zaopatrzenia ludności we względnie stały dopływ zbóż chlebowych.

W lipcu 1951 roku rząd ustąpił wobec rolników, żądających zwyżki cen produktów rolnych wobec wzrostu kosztów produkcji i ogólnej, inflacyjnej drożyzny. Było to jeszcze jednym z momentów pogłębiających inflację, ale ponadto wprowadziło całkowite zamieszanie na rynku artykułów żywnościowych. Podwyższenie cen zbóż i ziemniaków bez rewizji cen bydła rzeźnego i trzody chlewnej wywołało orgię spekulacyjną na rynku mięsa i tłuszczów, gdzie ceny zaczęły zwyżkować z dnia na dzień. Stosunek cen faworyzował jeszcze bardziej hodowlę niż w latach poprzednich, co zachęciło rolników austriackich do jeszcze szerszego karmienia sztuk rzeźnych zbożem chlebowym. Ostatecznymi rezultatami było wstrzymanie sprzedaży bydła i trzody chlewnej instytucjom oficjalnym, rozpasanie się spekulacji na rynku mięsa i tłuszczów oraz dotkliwe zmniejszenie się dostaw zbóż chlebowych do miast po cenach oficjalnych. Chaos, jaki powstał w lecie 1951 roku, nie został właściwie jeszcze dotychczas opanowany, gdyż - jak wynika z ostatnich doniesień prasowych - wskaźnik kosztów utrzymania rośnie w dalszym ciągu.

Pod naciskiem administracji marshallowskiej, austriackie Dyrektorium gospodarcze zaaprobowało szereg projektów ustaw gospodarczych, które wkrótce mają być przedłożone parlamentowi do ratyfikacji. Pod pretekstem zwalczania tendencji inflacyjnych przewidzianych jest szereg posunięć, zapewniających przedsiębiorstwom monopolistycznym przemysłu surowcowego i ciężkiego uprzywilejowane stanowisko w gospodarce austriackiej a to w celu forsowania eksportu towarów strategicznych. Partia socjalistyczna, która ze względów czysto propagandowych stawiała żądanie pełnego zatrudnienia, poddała się ostatnio rozkazom amerykańskim i nie będzie w Parlamencie stawiała oporu przeciwko ratyfikowaniu wyżej wspomnianych ustaw gospodarczych. Ustawy te mają przewidywać: 1/ silne ograniczenie inwestycji mieszkaniowych, 2/ przekształcenie pewnej liczby państwowych przedsiębiorstw w "samodzielne" jednostki gospodarcze, 3/ kredyty marshallowskie tylko dla szczególniejszych zakładów przemysłowych, które produkują surowce i materiały strategiczne, 4/ silne zmniejszenie produkcji surowcowej, 5/ zwiększenie eksportu i cofnięcia prawa ingerencji takich ciał jak np. Izby Pracy w zagadnieniu importu i eksportu. Izba Pracy mogła np. dotychczas wstrzymywać szkodliwy import względnie eksport, 6/ odrzucenie żądania całkowitego zatrudnienia.

Wynika z tego wyraźnie, że gospodarka austriacka zostaje podporządkowana coraz bardziej celom amerykańskim.

Jedną z największych trosk rządu jest wymiana zagraniczna. W miarę kurczenia się dostaw marshallowskich powstaje zagadnienie zwiększenia eksportu w celu zdobycia dewiz na finansowanie importu. Jak oblicza się, niezbędne jest rozszerzenie wywozu do 1 mld szylingów miesięcznie, aby pokryć przywóz handlowy. Tymczasem wywóz spadł w październiku ub.r. dość wyraźnie i nie notowano żadnych nadziei na poprawę w listopadzie i grudniu 1951 roku. Najkłopotliwszy jest zakup surowców zagranicznych i paliwa, co wymaga dużych nakładów w dewizach i niemal natychmiastowej zapłaty. Niekorzystnym zjawiskiem jest wzrost przywozu węgla amerykańskiego po bardzo wysokich cenach, co dodatkowo jeszcze obciąża płatności zagraniczne wysokimi wydatkami na opłaty frachtowe. Kryzys żywnościowy w drugim półroczu 1951 roku /zwłaszcza brak mięsa, tłuszczów i maki/ zmusza do sprowadzenia tych artykułów z zagranicy, pogarszając jeszcze bardziej trudności.

O niekorzystnej zmianie w handlu zagranicznym Austrii może świadczyć silny wzrost deficytu w wymianie handlowej. W ciągu całego 1950 roku niedobór wymiany towarowej wyniósł 576 mln szylingów, natomiast w ciągu pierwszych 10 miesięcy 1951 roku wzrósł ponad dwukrotnie, osiągając 1.314 mln szylingów. W tym samym czasie import handlowy doszedł do 9.099mln szylingów, a eksport do 7.785 mln szylingów.

B E L G I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport belgijski w grudniu wyniósł 11.152 mln fr. Objętość eksportu w grudniu była mniej więcej zbliżona do cyfr ostatnich miesięcy 1951 r. z wyjątkiem października. Tymczasowe dane wykazują, że globalny eksport w roku 1951 wynosił około 132 mld fr., co w porównaniu z 83 mld fr w roku 1950 stanowi wzrost o 60%. Wzrost ten tłumaczy się częściowo wzrostem cen,

Handel zagraniczny Unii Belgo-Luksemburskiej / w mln. fr./

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
Przeciętna miesięczna			
1948	7.293	6.177	- 1.116
1949	6.810	6.649	- 161
1950	8.125	6.881	- 1.244
styczeń 1951	10.653	9.017	- 1.636
luty	10.316	9.906	- 410

marzec	12.221	11.770	-	451
kwiecień	11.360	11.071	-	289
maj	11.063	10.584	-	479
czerwiec	10.048	11.887	+	1.839
lipiec	9.371	10.422	+	1.051
sierpień	9.700	11.169	+	1.469
wrzesień	8.732	11.324	+	2.592
październik	10.936	12.474	+	1.538
listopad	10.528	11.009	+	481
grudzień	-	11.152	-	-

Odnosnie do podstawowych pozycji towarowych eksport belgijski w grudniu w porównaniu z listopadem uległ następującym zmianom:

	listopad	grudzień
	/w mln fr/	/w mln fr/
produkty mineralne	603	737
produkty chemiczne i farmaceutyczne	885	886
produkty włókiennicze	2.008	2.256
metale nieszlachetne i wyroby z nich	4.301	4.293
maszyny i aparaty	703	894

Omawiając zagadnienia handlu belgijskiego, belgijska "Agence Economique et Financière" podaje ciekawe cyfry odnośnie do kształtowania się obrotów z krajami obszaru szterlingowego, nienależącymi do OEEC, za pierwsze 9 miesięcy 1951.

	E k s p o r t	
	/w mln fr/	
	9 miesięcy 1950	9 miesięcy 1951
Ogółem	56.235	97.714,5
kraje nieczłonkowskie	15.228	25.730
kraje członkowskie	38.835	67.426

	I m p o r t	
	/w mln fr/	
	9 miesięcy 1950	9 miesięcy 1951
Ogółem	66.750	93.872,5
kraje nieczłonkowskie	22.446	29.998
kraje członkowskie	39.285	56.167,6

	S a l d o	
	/w mln fr/	
	9 miesięcy 1950	9 miesięcy 1951
Ogółem	- 10.515	+ 3.482
kraje nieczłonkowskie	- 7.218	- 4.267,6
kraje członkowskie	- 450	+ 11.258,1

Europejska Unia Płatnicza

Jak donosi londyński "Times", w celu zapobieżenia nadmiernym nadwyżkom w EPU, Rada OEEC zaleciła krajom członkowskim EPU zwiększenie swojego eksportu do Belgii, jak również zwróciła się do Belgii o popieranie przez nią importu z tych krajów. Belgia z kolei, pragnąc ograniczyć swe nadwyżki w EPU podała ze swej strony do wiadomości, że od dnia 1 stycznia wszystkie jej licencje eksportowe do krajów Europejskiej Unii Płatniczej będą zawierały specjalne ostrzeżenia /czerwony nadruk/, że eksporterowi może być odmówione pozwolenie na zainkasowanie należności.

Nadwyżka Belgii w EPU za grudzień wyniesie prawie \$ 50 mln. Chociaż jest to mniejsza cyfra niż w listopadzie to jednak Belgia będzie zmuszona udzielić dalszego kredytu na sumę \$ 30 mln. Oblicza się, iż w celu pokrycia tego kredytu Skarb Państwa będzie musiał wyasygnować Bankowi Narodowemu bilety na dalszą sumę około Frb.1.000 mln. Tym samym portfel biletów skarbowych w Banku Narodowym zbliży się do statutowego limitu Frb.10.000 mln. W dniu 27.12.51 r. portfel wynosił blisko Frb.8.000 mln, ale spodziewane jest pewne ograniczenie emisji biletów skarbowych po pokryciu zobowiązań płatnych w ciągu roku.

Oczekuje się, iż podjęte zostaną usilne starania w celu ograniczenia w przyszłości nadwyżek belgijskich w EPU.

Wymienia się trzy rodzaje ograniczeń:

- 1/ zwiększenie procentu /obecnie 5%/ blokowanych wpływów z eksportu do krajów EPU,
- 2/ przedłużenie okresu na jaki sumy te są blokowane /obecnie 6 miesięcy/,
- 3/ odmawianie wszystkim eksportującym do państw EPU, z wyjątkiem tych, którym przyznano prawo pierwszeństwa, zezwolenia na przelew we frankach belgijskich należności za sprzedane towary. Oczekuje się, iż w tym wypadku przyznane priorytety nie przekroczą znacznie zakresu ulokowanych w Belgii zamówień zbrojeniowych.

D A N I A

Sytuacja gospodarcza

W uzupełnieniu danych dotyczących obrotów handlu zagranicznego Danii w pierwszych 9 miesiącach 1951 roku /por. WKZ Nr 2/37/ podajemy geograficzny podział handlu zagranicznego Danii w okresie pierwszych trzech kwartałów 1951 r. w zestawieniu z analogicznym okresem 1950 roku

/w milionach koron duńskich/:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	"styczeń - wrzesień			
	<u>1950</u>	<u>1951</u>	<u>1950</u>	<u>1951</u>
Ogółem	4.283,8	5.287,4	3.226,7	4.128,3
w tym:				
Wielka Brytania	1.367,0	1.442,3	1.424,0	1.685,8
Niemcy Zachodnie	376,1	655,1	527,0	536,0
Szwecja	318,1	419,4	159,4	209,3
Francja	401,3	328,3	115,5	196,6
Finlandia	153,1	197,4	109,8	156,0
Norwegia	162,6	187,8	98,2	153,5
Włochy	95,4	112,1	58,8	133,7
U.S.A.	414,6	510,3	76,7	110,4
Brazylia	74,4	100,8	27,3	69,2
Holandia	141,7	198,7	49,5	61,9
Belgia i Luksemburg	72,5	241,8	30,9	56,7
Szwajcaria	68,6	119,2	76,5	54,7
Hiszpania	50,6	31,4	18,1	41,8
Argentyna	9,7	53,3	12,4	23,5

Jak wynika z przytoczonych danych w okresie sprawozdawczym wzrosło znacznie ujemne saldo duńskiej wymiany z poszczególnymi krajami. Największy deficyt przypada na wymianę towarową ze Stanami Zjednoczonymi: 339.900.000 koron w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 roku, t.j. 34,5% globalnego deficytu.

Dane o handlu zagranicznym w październiku podaliśmy w numerze poprzednim.

Jeśli chodzi o kolei o bilans handlu zagranicznego Danii w listopadzie to wykazał on po raz pierwszy od września 1949 nadwyżkę eksportu.

Dodatknie saldo swego bilansu w listopadzie zawdzięcza Dania w pierwszym rzędzie silnemu zredukowaniu importu, szczególnie towarów gotowych /wyroby włókiennicze, maszyny, aparaty, środki transportowe/. Całkowity import spadł na 550 mln kr. i był tym samym niższy od przeciętnej importu w czasie 10 miesięcy 1951, która wynosiła 592 mln kr. Eksport uległ również zniżce i wyniósł 552 mln kr., przekraczając jednak przeciętną miesięczną za 10 miesięcy 1951 r. o 82 mln kr. Na skutek dużych nadwyżek importowych w pierwszym półroczu 1951 duński bilans handlowy za 11 miesięcy wyniósł po stronie importu 6.471 mln kr po stronie zaś eksportu - 5.247, osiągając tym samym saldo deficytowe w wysokości 1.224 mln kr. /w tym samym okresie 1950 r. deficyt ten wyniósł 1.199 mln kr/.

Silny wzrost eksportu duńskiego w ciągu 1951 r. nastąpił głównie na skutek zwiększenia wywozu artykułów przemysłowych, które stanowią kompensatę sezonowej produkcji rolniczej.

Globalny eksport produktów przemysłowych w r.1951 wyniesie około 2,2 mld kr., czyli będzie prawie o 50% większy niż w r.1950 /1,5 mld kr./. Jeśli chodzi o eksport produktów rolniczych, to wyniesie on około 3,3 mld. kr i tym samym przekroczy stan z r.1950 tylko 16-18%. Wśród ważniejszych eksportowych towarów przemysłowych znajduje się wiele artykułów pochodzenia rolniczego, jak konserwy mięsne, mleko skondensowane i cukier.

Jeśli chodzi o inne wyroby przemysłu duńskiego to na rynkach zagranicznych znajdują największy zbytek maszyny i środki transportowe. Eksport maszyn i środków transportowych w okresie styczeń-listopad 1951 wzrósł do 656 mln kr /417 mln kr w r.1950/, eksport metali nieszlachetnych i wyrobów z nich wzrósł do 140 mln kr 79/, eksport zaś artykułów farmaceutycznych, wyrobów chemicznych i włókienicznych wzrósł do 71 mln kr./43/.

Równolegle ze względnie pomyślnym kształtowaniem się duńskiego bilansu handlowego uległ również znacznej poprawie duński bilans dewizowy, który wyraził zwiększenie netto zapasów Banku Narodowego o 66 mln kr. mimo istniejącego przy końcu listopada zadłużenia w wysokości 42 mln kr. Bank Narodowy posiadał przy końcu grudnia po raz pierwszy od 1945 r. dodatnie saldo walutowe w wysokości 24 mln kr. Bilans walutowy banku centralnego poprawił się tym samym do końca sierpnia o 324 mln kr z czego na sam listopad i grudzień przypada 256 mln kr. Duńskie saldo debetowe w EPU, które zmniejszyło się już w listopadzie o 93 mln kr uległo w grudniu dalszemu spadkowi o 60 mln kr i wyniosło 270 mln kr.

Ogólnie rzecz biorąc, duński bilans płatniczy w 1951 roku na skutek podwyższenia stawek frachtowych floty handlowej, wykazał w przybliżeniu deficyt w wysokości 100 mln kr. Deficyt ten na początku r.1951 wahał się w granicach od 200 do 400 mln kr.

Analizując sytuację gospodarczą Danii nie należy zapominać również o wielkim wpływie zbrojeń, które nie pozwalają Danii na uregulowanie jej stosunków ekonomicznych w taki sposób, jakby to Dania mogła uczynić w imię dobra swych narodowych interesów, przede wszystkim zaś rozwijając swe stosunki gospodarcze z krajami obozu pokoju.

Z opublikowanych danych liczbowych przez parlament duński wynika, że władze paktu atlantyckiego zażądały od Danii podniesienia budżetu wojskowego o 40%. Oto jak kształtują się te pozycje w Danii /w mln koron duńskich/:

R o k	Dotychczasowy budżet wojskowy	Projekt Danii/nowy/	Zadania NATO
1951/1952	650	700	850
1952/1953	750	900	1.050
1953/1954	800	1.050	1.200
Ł a c z n i e	2.200	2.650	3.100

W Danii panuje powszechna opinia, że żądane przez imperialistów amerykańskich 40% podniesienie wydatków zbrojeniowych godzi w interesy Danii i zmusi do wydatnego obniżenia poziomu życiowego jak również podważy byt przemysłów pracujących na potrzeby ludności.

Gazeta "Handelsblatt" stwierdza, że wogóle nie jest rzeczą pewną, czy w czasie lutowej konferencji N A T O w Lizbonie imperialiści amerykańscy nie zażądają ponoszenia jeszcze większych ciężarów "obronnych" przez Danię.

Eksploracja bogactw mineralnych Grenlandii

Wkrótce utworzona ma być specjalna spółka akcyjna, z udziałem Danii, Norwegii, Szwecji i Kanady, w celu eksploatacji bogactw mineralnych Grenlandii.

Badania szwedzkie i kanadyjskie wykazują, że ta największa wyspa świata posiada bardzo bogate złoża rudy ołowiu i cynku w ilości co najmniej 400.000 ton.

Spółka ta ma przedsięwziąć w r. 1952 i 1953 nowe badania, które mają poprzedzić przystąpienia do właściwej eksploatacji złóż. Koszt nowych badań obliczony jest na 10 mln koron duńskich.

W nowoutworzonej spółce udział państwowego kapitału duńskiego ma wynieść 27,5% kapitału zakładowego. Wspólny udział Norwegii, Szwecji i Kanady wyniesie 45%, reszta natomiast będzie zakupiona przez prywatnych akcjonariuszy duńskich. Kapitał spółki będzie wynosił prawdopodobnie 100 mln koron duńskich.

F I N L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Import Finlandii za 10 miesięcy 1951 wyniósł /w mln fińskich marek/ 122.854,2 i 147.413,6.

Podstawowe artykuły eksportu fińskiego w październiku 1951 r. w porównaniu z wrześniem przedstawiały się następująco /w mln f.m./:

	<u>wrzesień październik</u>		<u>styczeń-październik</u>
materiały drzewne	9.855,5	9.135,8	59.201,1
masa papiernicza	5.598,2	7.277,4	47.696,0
tektura i papier	3.690,7	3.739,0	29.191,3

Najważniejsze pozycje importu fińskiego w październiku przedstawiały się, jak następuje /w mln.f.m./: w grupie środków spożywczych - kawa i herbata - 510,9, cukier

i wyroby cukiernicze - 416,0, paliwa płynne - 2.483,3
wełna i wyroby - 1.029,4, bawełna - 1.078,7, metale żelazne
2.323,1 maszyny i narzędzia - 1.257,0 samochody - 1.183,7.

Analizując dodatni bilans handlowy Finlandii, należy zwrócić uwagę na fakt umiejętnego wykorzystania przez przedsiębiorców fińskich przedstawiania gospodarki państw zachodnich na zbrojenia.

Wzmógł się szczególnie eksport papieru, celulozy i materiałów drzewnych przynosi Finlandii sezonowe duże zyski. Ta pomyślna passa opiera się jednak na bardzo kruchych podstawach, czego najlepszym dowodem są istniejące już braki odpowiednich kapitałów, aby móc dalej prowadzić tę produkcję we wzmożonym tempie.

Rzeczą konieczną staje się zaciąganie pożyczek. Państwem, które gotowe jest finansować produkcję fińską są Stany Zjednoczone.

Nie jest jednak tajemnicą, iż fakt udzielenia przez Stany Zjednoczone pożyczek jest równoznaczny z całkowitym podporządkowaniem sobie dłużnika. W fińskich kołach finansowych mówi się o tym, że przemysł fiński potrzebuje w chwili obecnej na swoją rozbudowę około 100 mld m.f. /S 435 mln/, z czego na sam przemysł drzewny przypada 71,7 mld m.f.

Biorąc pod uwagę możliwość zaciągania pożyczki przemysłowcy fińscy liczą jedynie na długotrwałą koniunkturę zbrojeniową. W takim tylko bowiem przypadku byłoby oni może zdolni spłacić długi, zaciągnięte w wyniku pożyczki amerykańskiej.

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Dane odnośnie do francuskiego handlu zagranicznego w listopadzie pozwalają stwierdzić, że poważne straty dewizowe, jakie poniosła Francja w ciągu września i października 1951, nie wpływały bynajmniej z efektywnej wymiany towarowej, lecz były przede wszystkim wynikiem spekulacyjnych transakcji, wywołanych obawą dewaluacji. Odpływ dewiz z Banku Francuskiego osiągnął łącznie w październiku i listopadzie 141,2 mld fr. W tym samym czasie deficyt bilansu handlu zagranicznego, z pominięciem francuskiego obszaru kolonialnego, wyniósł w październiku 29,7 mld fr, w listopadzie zaś 40,8 mld fr. - łącznie 68,5 mld fr. Cyfra ta sięga zaledwie połowy wykazanych strat dewizowych.

Oczywiście, te dwie cyfry nie mogą być porównane bez

zastrzeżeń, gdyż import towarów i płatności nie następowały w tym samym czasie. Należy tu również przy imporcie wziąć pod uwagę t.zw.amerykańskie "dostawy gratisowe", za które Francja pozornie nic nie płaci. Według posiadanych danych, w pierwszych 8 miesiącach 1951 te t.zw."dostawy gratisowe" w ramach Planu Marshalla przedstawiały przeciętnie miesięczną wartość 15 mld fr i stanowiły tym samym istotną część francuskiego deficytu w handlu zagranicznym. O ile okaże się, że amerykańskie "dostawy gratisowe" miały ten sam rozmiar w październiku i listopadzie, to efektywny deficyt francuskiego bilansu handlowego, za który Francja odpowiada dewizami, wyniesie w ciągu tych 2 miesięcy nie 68,5 mld fr., jak to wynika ze statystyk handlowych, lecz 40 mld fr. Cyfra ta pozostaje jeszcze daleko w tyle za wykonanymi stratami dewizowymi w wysokości 141,2 mld fr. Stwierdzenia te nie są bez znaczenia, jeśli się weźmie pod uwagę, że ten kryzys dewizowy ma w dużej mierze podłoże psychologiczne, w postaci braku zaufania do własnej waluty. Fakt ten został zresztą naświetlony również w ostatnim komunikacie Organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej /OEEC/ dotyczącym zagadnienia "stabilizacji finansowej".

Ogólnie rzecz biorąc można stwierdzić ciągłe pogarszanie się bilansu francuskiego handlu zagranicznego w 1951 roku. Listopad stanowi dalszy ciąg tej spadającej krzywej. Globalny import w listopadzie wyniósł 4,79 /październik 4,78/ mln t. wartości 146,5 /138,4/ mld fr., przy czym import z właściwej zagranicy wyniósł 117,5 /106,6/ mld fr., zaś z kolonii 29,0 /31,8/ mld fr. Globalny eksport wyniósł natomiast 3,18 /3,379 mln t. wartości 131,2 /128,1/ mld, w czym eksport zagranicą wynosił 76,6 /78,9/ mld fr. do własnych kolonii zaś 54,6 /49,2/ mld fr. Wzrost importu spowodowany został w listopadzie głównie przez wwóz zboża /147.531 ton wobec 59.702 ton/, surowych tekstylii /42.386 wobec 29.677 ton/ i papieru /100.411 wobec 77.344 ton/.

Spadek eksportu zaznaczył się przy winie, tekstyliach i stali.

Deficyt bilansu handlowego w listopadzie wyniósł więc 15,3 mld fr wobec 10,3 mld fr w październiku i 7,6 mld fr we wrześniu. Przy wymianie towarowej z właściwą zagranicą deficyt bilansu dewizowego zwiększył się w listopadzie na 40,8 mld fr /w październiku 27,7 mld fr., we wrześniu 31,2 mld fr./. Tym samym osiągnął on stan z lipca i sierpnia.

W okresie jedenastu miesięcy 1951 r. globalny import francuski wyniósł 1.454,8 / w analogicznym okresie 1950 - 964,9/ mln fr, eksport natomiast 1.347,8 /953,3/ mld fr. Tym samym powstała nadwyżka eksportowa w wysokości 107,0 /11,6/ mld fr. Zwiększona passywność bilansu handlowego wywiera szczególny wpływ na handel z właściwą zagranicą: przy imporcie w wysokości 1.121,2 /712,5/ mld fr i eksporcie w wysokości 858,5 /607,0/ mld fr. powstaje nadwyżka importowa w wysokości 262,7 /105,8/ mld fr. W porównaniu

z rokiem 1950 saldo passywne wzrosło o 150%.

Handel zagraniczny Francji według poszczególnych stref monetarnych w ciągu 11 miesięcy roku 1950 i 1951 przedstawiał się następująco /w mln franków fr./:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1951	1950	1951	1950
strefa dolarowa	217.841	150.052	108.460	51.157
listopad	26.230	15.122	7.425	9.377
strefa szterlingowa	412.597	217.636	194.806	123.784
listopad	33.435	23.925	18.172	16.279
w tym kraje OEEC	146.566	69.946	147.948	97.899
listopad	15.813	9.327	12.602	12.588
kraje OEEC nienależące do strefy szterlingowej	351.789	235.995	383.947	313.782
listopad	40.822	25.241	35.297	39.961
inne kraje	168.953	108.781	171.260	118.207
listopad	16.978	10.581	15.728	13.044
Ogółem 11 miesięcy	1.121.180	712.464	858.473	606.930
listopad	117.465	74.869	76.622	78.661

Niżej zamieszczona tabela ilustruje według danych statystyki francuskiej rozwój wymiany Francji za pierwsze 8 miesięcy 1951 r. z krajami Obozu Pokoju w zestawieniu z globalnym handlem zagranicznym Francji.

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
	/w mln franków/			
Bułgaria	110	200	60	130
Chiny	850	5.200	580	590
Węgry	620	550	90	970
Polska	3.220	4.720	4.800	4.360
Rumunia	10	20	130	460
Czechosłowacja	3.450	3.430	3.500	2.600
Z.S.R.R.	1.140	2.610	680	500
O g ó ł e m	9.400	16.730	9.840	9.610
Całość francuskiego handlu zagranicznego	575.000	927.000	457.000	703.000

Wynika stąd, że wymiana handlowa Francji z krajami tego Obozu reprezentującymi 1/3 powierzchni globu ziemskiego stanowi tylko 1 1/2% całości francuskich obrotów zagranicznych.

W zestawieniu z okresem przedwojennym i według danych opublikowanych ostatnio przez Europejską Komisję Gospodarczą wskaźnik eksportu francuskiego do krajów Europy Wschodniej wyniósł 47 /baza 100 w 1938 r./ podczas gdy wskaźnik

dla Szwecji osiągnął 141, dla Norwegii - 195, dla Finlandii - 170, dla Szwajcarii 83 i dla Włoch 86.

Te same źródła podają, że podczas gdy inne kraje Europy Zachodniej importują niemal równe przedwojennym ilości węgla z Europy Wschodniej, import francuski spadł z 1.724.000 ton w 1938 r. do 786.000 ton w 1950 r. Import drzewa spadł z 183.000 ton w 1938 do 0 w 1950 r.

Wszystko to wskazuje na ważność tych rynków i poważne możliwości jakie przedstawiają one dla importu francuskiego.

Na tle tej sytuacji stają się we Francji coraz żywsze tendencje zmierzające do nawiązania ścisłych stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej. Jak donosi gazeta "l'Humanite" Narodowy Komitet Cen przyjął jednogłośnie na wniosek przedstawiciela Generalnej Konfederacji Pracy uchwałę w sprawie nawiązania ścisłych stosunków handlowych "ze wszystkimi bez wyjątku krajami". Uchwałę tę podpisali przedstawiciele Generalnej Konfederacji Pracy, Chrześcijańskiej Konfederacji Pracy, Powszechnej Federacji Rolniczej, przedstawiciele przedsiębiorców i kierownictwa upaństwowionych przedsiębiorstw. W Grenoble nastąpiło spotkanie mieszkańców miasta z członkami delegacji, która odwiedziła Związek Radziecki. W czasie tego spotkania powzięto uchwałę wzmocnienia stosunków handlowych między państwami Europy Zachodniej i Wschodniej.

W mieście Willerbonne Komitet fabryczny zakładów maszyn włókienniczych "Farpol", składający się z przedstawicieli dyrekcji i robotników wyraził protest przeciwko zakazowi wykonania zamówień dla Chińskiej Republiki Ludowej i domagał się polepszenia stosunków handlowych Francji a Z.S.R.R., państwami demokracji ludowej i Chińską Republiką Ludową.

Komitet zażądał również, aby dyrekcja fabryki wysłała swą delegację na Moskiewską Konferencję Gospodarczą.

Ceny hurtowe i detaliczne

"Notes et Etudes Economique" zamieszczają dane, dotyczące dalszego wzrostu oficjalnych wskaźników "cen konsumpcji rodzinnej w Paryżu" w stosunku do roku 1949, przyjętego za 100:

	Wskaźnik globalny 213 art.	Żyw- ność 41 art.	Świat- ło i pał 7 art.	Wyro- by przem. 115 art.	Usługi 47.art.	Różne
1950 czerwiec	106,9	105,1	109,3	99,9	122	108,3
1951 styczeń	119,0	120,0	128,6	107,0	133	108,3
czerwiec	129,2	127,3	139,5	122,6	145	116,7
wrzesień	133,0	129,4	155,1	125,1	155	116,7

październik	135,7	131,9	160,3	126,2	158	129,3
listopad	140,4	136,5	163,1	129,7	163	143,5

Zmiany w okresie
październik-listo-

pad 1951 + 3,5% + 3,5% + 1,7% + 2,8% + 3,2% + 11%

W listopadzie 1951 roku, w porównaniu z październikiem tegoż roku, zwyżkowały w Paryżu w grupie "Żywność" najbardziej następujące produkty: jaja o 21%, mleko o 11%, cukier o 13%, mięso wieprzowe o 7%, ryby o 17%, warzywa suszone o 15%, ziemniaki o 6%, wino o 3% itd.

Wskaźnik grupy "Światło i opał" wzrósł w omawianym okresie o 1,7% w związku z podwyższeniem opłat za prąd elektryczny na użytek domowy. W grupie "Wyroby przemysłowe" zwyżka cen dotyczyła przede wszystkim artykułów gospodarstwa domowego, grzejników, zastaw stołowych i mebli. W grupie "Usługi" zwyżkowały opłaty za pranie, za usługi fryzjerskie oraz bilety do kina; w grupie "Różne" zaznaczył się w szczególności wzrost cen tytoniu.

Wskaźnik cen detalicznych w Paryżu, obliczony na bazie 1938 r. = 100, dał w listopadzie i październiku 1951 roku następujące wyniki: wskaźnik globalny /34 art./ 2.427 /2.365/ - zwyżka o 2,6%, 29 artykułów żywnościowych: 2.414 /2.346/ - zwyżka o 2,9%; 4 artykuły z grupy światło i opał: 2.266 /2.253/ - zwyżka o 0,57%.

Oficjalne wskaźniki cen hurtowych, obliczone przez Francuski Instytut Statystyki, kształtowały się w listopadzie 1951 roku jak następuje /1949 r. = 100/:

	Globalny wskaźnik 319 art.	Żywność 54 art.	Energia 58 art.	Wyroby przem. 207 art.
1950 czerwiec	103,4	97,4	104,3	108,2
1951 styczeń	123,0	106,6	115,0	140,5
czerwiec	137,6	117,3	121,6	161,2
wrzesień	137,5	124,5	132,5	150,6
paździer.	145,5	129,3	139,7	161,9
listopad	150,5	132,5	140,9	169,7
Zmiany w okresie październik-listo- pad 1951	+ 3,4%	+ 2,5%	+ 0,9%	+ 4,8%

Jak wynika z powyższego zestawienia, oficjalny wskaźnik cen hurtowych osiągnął we Francji najwyższy poziom od roku 1949 w listopadzie 1951 roku, zwyżkując o 3,4% w stosunku do października ub.r. i o ponad 45% w stosunku do czerwca 1950 roku.

W ciągu listopada ubiegłego roku pogłębiła się jeszcze bardziej różnica pomiędzy cenami artykułów rolnych

i cenami wyrobów przemysłowych /zwyżka cen hurtowych żywności o 2,5% w stosunku do października ub.r., podczas gdy zwyżka cen hurtowych wyrobów przemysłowych osiągnęła 4,8%/.

Ruch wskaźnika cen hurtowych w poszczególnych grupach towarowych przedstawia poniższa tabela /1949 r.= 100/.

	Surowce przem. 73 art.	Wyroby przem. 134 art.	Wyroby import. 43 art.	W tym surowce import. 26 art.
1950 czerwiec	118,6	104,0	124,2	133,1
1951 styczeń	170,7	128,2	178,5	212,6
czerwiec	192,8	148,4	185,3	222,0
paździer.	179,4	154,8	162,7	176,2
listopad	192,1	160,6	169,9	186,4
Zmiany październik- listopad 1951	+ 7,1%	+ 3,7%	+ 4,4%	+ 5,8%

W poszczególnych grupach towarowych notuje się w listopadzie ubiegłego roku w stosunku do poprzedzającego miesiąca przede wszystkim zwyżkę cen złomu miedzianego o 33%, mosiądzu w sztabach o 94%, produktów naftowych o 3%, surowców włókienniczych o 8%, drewna o 11% i masy papierniczej o 13%.

Inflacja

Zarówno pismo "Populaire de Paris" jak i inne dzienniki paryskie donoszą, że ilość banknotów będących w obiegu przy końcu grudnia wyniosła 1.841.600 mln fr.fr. Gazety piszą, że nigdy jeszcze nie było we Francji tak wielkiej ilości pieniędzy w obiegu.

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według doniesienia agencji France Presse import holenderski w listopadzie wyniósł /w mln guldenów/ 679 wobec 788 w październiku, eksport zaś wyniósł odpowiednio 738 i 782. Ogólne obroty handlu zagranicznego Holandii w porównaniu z październikiem spadły o 133 mln guldenów.

W okresie 11 miesięcy deficyt holenderskiego bilansu handlu zagranicznego wyniósł 2.225 mln guldenów.

Do najważniejszych artykułów wyeksportowanych w listopadzie /w październiku/ zalicza się /w mln florenów/: mrozy mleczarskie i jaja 87 /95,4/, kwiaty i cebulki kwiatowe 12,7 /40,1/, warzywa 38 /20,8/, owoce 8,9 /17,4/, tłuszcze i oleje 33,5 /21,3/, oleje mineralne 59,5 /58/, produkty chemiczne i farmaceutyczne 17 /17,1/, przedza wełniana i tkaniny 14,7 /16,1/, przedza bawełniana i tkaniny 27,3 /26,1/, żelazo i stal 32,5 /28,6/, cyna 26,1 /21,8/, maszyny i aparaty 17,1 /16,3/, maszyny i aparaty elektryczne /Philips/ 40,6 /41,0/, statki 36,4 /43/.

W porównaniu z listopadem 1950 zanotowano silny wzrost eksportu wyrobów mleczarskich i jaj, warzyw i owoców, tłuszczów i olejów, olejów mineralnych, stali, cyny i statków. Jeśli chodzi natomiast o eksport towarów włókienniczych, to spadł on znacznie w październiku i listopadzie 1951 w porównaniu z analogicznymi miesiącami 1950 r.

Najważniejszymi partnerami handlowymi Holandii byli: /wg ważności/: Unia Belgo-Luksemburska, Niemcy Zachodnie, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone A.P., Indonezja, Francja, Szwecja, Szwajcaria, Argentyna, Brazylia, Związek Południowej Afryki. Szczególny wzrost wykazał eksport do Wielkiej Brytanii, Unii Belgo-Luksemburskiej, Szwecji, Argentyny, Brazylii, Stanów Zjednoczonych A.P., Egiptu, Związku Południowej Afryki i Australii. Stosunkowo mniejszy był natomiast eksport do Niemiec Zachodnich na skutek osłabienia możliwości płatniczych tego kraju. Zbyt na rynkach Stanów Zjednoczonych A.P., Brazylii i Egiptu podwoił się jeśli zaś chodzi o Australię i Argentynę to nawet potroił się. Głównymi dostawcami Holandii były: Belgia, Niemcy Zachodnie, Brazylia, Kanada, Indonezja i Związek Południowej Afryki. Jeśli chodzi o import z Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych A.P. i Francji to wykazał on tylko nieznaczny wzrost.

Nadwyżki eksportowe jakie miały miejsce w październiku i listopadzie, zmniejszyły deficyt bilansu handlowego Holandii za pierwszych 11 miesięcy 1951, jak wykazano wyżej, do 2.225 mln florenów, podczas gdy eksport pokrywał import w 76% /w r.1950 w 67%, a w r.1938 w 74%/. Jak donoszą z kół oficjalnych bilans grudniowy będzie również dodatni.

Produkcja przemysłowa

Wskaźnik produkcji przemysłowej w listopadzie spadł do 147 w porównaniu ze 156 w październiku i 153 w listopadzie 1950 r. W przemyśle budowlanym wskaźnik spadł do 134 w porównaniu ze 148, obuwiovym do 156 /172/, wydobyć węgla na 93 /100/, a produkcja hutnicza na 160 w porównaniu ze 178.

Ceny hurtowe

Według danych holenderskiego Centralnego Urzędu Statystycznego wskaźnik cen hurtowych osiągnął 31 października ub.r. następujący poziom /r.1948 = 100/.

Ogółem	143
artykuły żywnościowe	122
fabrykaty	142
surowce	174

Europejska Unia Płatnicza

Pomyślne kształtowanie się holenderskiego bilansu handlu zagranicznego wpłynęło w konsekwencji na odciążenie rachunku holenderskiego w E.P.U. Dług holenderski w E.P.U. wyniósł przy końcu listopada \$ 66,2 mln t.zn. trzy razy mniej niż przy końcu lipca i prawie o połowę mniej niż na początku 1951 r. Jeśli chodzi o listopad, to nadwyżka Holandii w E.P.U. wyniosła 195 mln hfl. W holenderskich kołach rządowych panuje jednak tylko bardzo umiarkowany optymizm. Otwarcie bowiem uważa się, że ta pomyślna passa zakończy się już w pierwszych miesiącach 1952 roku. Jest bowiem rzeczą wiadomą, że przemysł holenderski w ciągu ostatnich miesięcy zużył wiele swoich zapasów towarowych i w związku z tym należy oczekiwać silnego wzrostu importu, aby móc utrzymać na dotychczasowym poziomie wysokie rozmiary eksportu towarów przemysłowych. Inwestycje w magazynach towarowych zostały zredukowane w r.1951 do 700 mln flor./w r.1950 - 1300 mln hfl./.

Minister Handlu, van den Brink, oświadczył w Senacie, że istnieją nowe oznaki pomyślnego rozwoju handlu z Niemcami Zachodnimi, jeśli chodzi natomiast o Wielką Brytanię, to należy do jej posunięć odnosić się z ostrożnością. Dlatego też rząd holenderski wstrzymuje się od rozszerzenia, zredukowanej w dniu 1 września kwoty liberalizacyjnej z 65 na 60%, do "normalnego stanu" wynoszącego 75%. W każdym jednak razie będzie zliberalizowany w Holandii import stali i węgla, stopa zaś liberalizacyjna zostanie podniesiona do 71%.

I S L A N D I A

Handel zagraniczny w ciągu 9 miesięcy

Obroty zagraniczne Islandii osiągnęły w ciągu pierwszych trzech kwartałów 1951 r. 1.091.600.000 koron islandzkich wobec 594.100.000 kr. za styczeń-wrzesień 1950 r. Wartość eksportu islandzkiego równała się w tym czasie 463.200.000 kr. wobec 224.300.000 kr., a wartość importu

628.400.000 wobec 369.800.000 koron w okresie styczeń-wrzesień 1950.

Wzrost obrotów handlu zagranicznego Islandii w okresie sprawozdawczym tłumaczy się wyższą zarówno cen eksportowych jak i importowych oraz zwiększeniem rozmiarów tych obrotów.

Jak wynika z powyższych danych, deficyt bilansu handlu zagranicznego Islandii wyniósł w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 - 165.200.000 koron isl. w porównaniu z deficytem 145.500.000 w analogicznym okresie 1950 roku.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Nadużywając swej władzy w Niemczech Zachodnich władze anglo-amerykańskie czynią wszystko, aby przeszkodzić nawiązaniu normalnych stosunków handlowych między Niemcami Zachodnimi a Niemiecką Republiką Demokratyczną oraz państwami Europy Wschodniej. W ostatnim sprawozdaniu Bremeńskiej Izby Handlowej zostało stwierdzone, że wiele towarów produkowanych w Niemczech Zachodnich mogłoby znaleźć zbytnie w N.R.D. i państwach Europy Wschodniej, o ileby mocarstwa okupacyjne udzieliły pozwolenia na ten handel. W tym samym sprawozdaniu podkreśla się, że tylko ożywiony handel ze Wschodem może uzdrowić zachodnio-niemiecki bilans handlowy.

Koła gospodarcze Niemiec Zachodnich domagają się energicznie ustanowienia normalnych stosunków handlowych z Niemiecką Republiką Demokratyczną i z państwami Europy Wschodniej. Wychodzący w Düsseldorfie dziennik "Chemische Industrie", w swym specjalnym noworocznym numerze, domaga się unormowania stosunków handlowych ze Wschodem, wykazując, że od takiej właśnie linii polityki handlowej uzależnione jest istnienie zachodnio-niemieckiego przemysłu chemicznego.

Zachodnio-niemieccy monopolisci idący jednak na pasku swych angloamerykańskich protektorów, nie czynią bynajmniej żadnych kroków, któreby pozwoliły skierować rozwój gospodarki zachodnio-niemieckiej na zupełnie nowe tory. Najlepszym tego dowodem są ostatnie próby penetracji zachodnio-niemieckiego przemysłu na rynku hiszpańskim, którego znaczenie i ważność nie wytrzymuje zupełnie porównania z rynkiem wschodnio-europejskim. Jak donosi belgijska "Agence Economique et Financière" utworzona w r.1951 w Hiszpanii "Empresa auxiliar de la industria pesada" z udziałem kapitałów prywatnych oraz z 50% udziałem hiszpańskiego Instytutu Przemysłu Narodowego /I.N.I./ zawarła układ z

grupą zachodnio-niemieckiego ciężkiego przemysłu w skład którego wchodzi "Gute-Hoffnung-Hütte", "Oberhausen A.G." i "Maschinenfabrik Augsburg - Nürnberg". Dzięki temu układowi przemysł hiszpański będzie mógł zaspakajać w 65% potrzeby krajowe w zakresie produktów hutniczych. Układ ten przewiduje również dostawę urządzeń dla kopalń, elektrowni itd.

Produkcja

Pomijając już problem unormowania stosunków handlowych ze Wschodem należy zwrócić uwagę na inny aspekt gospodarczy Niemiec Zachodnich. Chodzi tu mianowicie o postępujący bez przerwy ~~upadek~~ upadek gospodarki narodowej na skutek przestawiania głównych gałęzi przemysłowych na tory zbrojeniowe, co powoduje sztuczny wzrost produkcji. Tak np. w listopadzie ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej Niemiec Zachodnich /1936 = 100/ podniósł się do 141 w porównaniu ze 134 w październiku i 130 w listopadzie 1950.

Inflacja

Obok silnie zachwianego bilansu handlowego na skutek sztucznego odgradzania się od Europy Wschodniej - Niemcy Zachodnie stają w obliczu widma inflacji. Zredukowanie do minimum produkcji cywilnej pociąga za sobą niebywały wzrost cen. W celu finansowania zbrojeń wypuszczono dodatkowo nowe banknoty, następuje dewaluacja pieniądza, wzrastają podatki, spadają realne płace robocze, wzrasta bezrobocie, wzrasta dług państwowy na skutek pożyczek, różnych kredytów t.zw. pomocy marshallowskiej. Jest rzeczą jasną, że jednocześnie wzrastają zarobki monopolistów niemieckich, którzy znaleźli w postaci inflacji nowy środek wyzysku mas pracujących Niemiec Zachodnich. Ilość pieniędzy obiegowych wzrosła w ostatnim tygodniu listopada z 1.093 mln na 9.658 mln DM w tym 460 mln DM pieniądza zdawkowego. Ilość ta była o 216 mln DM większa niż w dniu 31 października 1951 roku i o 1.412 mln DM większa niż w dniu 30 listopada 1950.

Ceny detaliczne

W jak katastrofalny sposób wpływają na stan stopy życiowej tendencje inflacyjne w Niemczech Zachodnich wskazuje na to kilka przykładów odnośnie do wzrostu krzywej ceny:

—

Przeciętna	15.XII.	15.XII.	15.XII.	15.XI.
roczna 1938	1948	1949	1950	1951
1 kg.chleba śruto- wanego	0,33	0,41	0,47	0,54 / 0,66
1 kg wołowiny /do gotowania/	1,70	2,87	3,18	3,39 4,47 ^{x/}
1 kg masła	3,19	5,12	5,12	5,41 5,84 ^{x/}
50 kg brykietów węgla brunatnego	1,56	2,62	2,55	2,54 2,70 ^{x/}
1 ubranie Nr 48	62,17	128,62	117,34	125,50 139,77 ^{x/}

x/ 15.V.1951

N O R W E G I A

Sytuacja gospodarcza

Jak donosi gazeta "Aftenposten", eksport Norwegii w listopadzie 1951 wyniósł 366,2 mln koron, podczas gdy w październiku wynosił on 426,5 mln koron, a w listopadzie natomiast 1950 r. 242,2 mln koron.

Cyfry importu przedstawiały się odpowiednio: 475 mln kr. 502,6 mln kr. oraz 352,8 mln kr.

W ciągu 11 miesięcy 1951 r. eksport wyniósł 3.645,3 mln kr import zaś 4.860,6 mln kr.

Jeśli chodzi o produkcję przemysłową, która miała decydujący wpływ na kształtowanie się norweskiego eksportu, to przedstawiała się ona następująco:

	Styczeń 1951r. /w mln.kr./	Listopad 1951.r. /w mln.kr./
przemysł drzewny	583,2	1.216,6
rudy i metale	489,0	633,8
ryby	294,4	422,0
konserwy	120,1	136,2
inne artykuły żywnościowe	40,8	36,4
tłuszcze, tran itp.	362,6	467,2
pasze	60,4	102,1
chemikalia	44,2	76,7
nawozy sztuczne	200,4	201,3
dzrewo	40,0	65,7
skóry i futra	28,6	43,4
tekstylia	47,9	63,3
mineralki	34,0	55,6
maszyny	25,7	39,0
inne	58,8	86,0
	2.430,1	3.645,3

Na tle rosnącego deficytu norweskiego bilansu handlowego, wywołanego wzmożeniem przygotowań wojennych, pogarsza się bez przerwy sytuacja norweskich mas pracujących. W porównaniu z r.1949 produkty spożywcze podrożały o 32%, a towary przemysłowe o 40%. W roku ubiegłym ceny chleba podwyższono trzy razy, przy czym każdorazowa wyżka wynosiła od 25 do 50%.

Ostatnia wyżka cen, jaka miała miejsce w grudniu ub., dotyczyła konkretnie mleka, którego cena wzrosła o 9%, oraz mięsa i słoniny, których cena wzrosła od 6 -11%.

Norwegowie mają rzeczywiście wszelkie podstawy do niepokoju o losy swego kraju. Na barki ludu pracującego zważyło się brzemie wydatków wojennych w związku z udziałem Norwegii w agresywnym bloku atlantyckim. W r.1951 wydatki wojenne wyniosły 700 mln.kr., podczas gdy przed wojną nie przekraczały 40 mln.kr.

P O R T U G A L I A

Sytuacja w E.P.U.

Przy zakładaniu Europejskiej Unii Płatniczej /EPU/ Portugalia otrzymała kwotę 70 mln jednostek obrachunkowych wzgl.dolarów.

Poza tym udzielono Portugalii dodatkowego kredytu w kwocie 25 mln jednostek obrachunkowych, wzgl.dolarów, który musi być wyrównany Unii w drodze wpłaty gotówkowej w wysokości 50% reszta zaś w postaci kredytu. Już w końcu listopada ubiegłego roku Portugalia osiągnęła nadwyżkę przekraczającą, pierwotną kwotę o 23,2 mln dolarów, w wyniku czego również już w grudniu ub.r. zostały przekroczone dodatkowe kwoty.

Zarząd E.P.U. zaproponował Portugalii ponowną niewielką wyżkę kwoty dodatkowej, która miała być uregulowana w 50% gotówką i w 50% w drodze kredytu.

Kwota ta jednak była zbyt niską dla Portugalii, która w rezultacie odrzuciła tę propozycję i zgłosiła gotowość wpisania narazie na swe dobro do ksiąg Unii. Jasnym jest, że Portugalia liczy się z faktem, że najbliższe rozliczenie miesięczne będzie przeprowadzone przy uwzględnieniu interesów. W międzyczasie Portugalia, idąc za przykładem Włoch, zgłosiła gotowość zliberalizowania całego importu z krajów E.P.U.

Równocześnie import z krajów E.P.U. do kolonii portugalskich będzie liberalizowany w szerszym zakresie niż dotychczas.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Szwajcarski eksport w listopadzie 1951 r. uległ zmniejszeniu w porównaniu z poprzednimi miesiącami /w mln szw.fr./ do 419 wobec 426 we wrześniu i 434 w październiku. Import Szwajcarii w listopadzie 1951 wyniósł 491 wobec 421 we wrześniu i 488 w październiku. W rezultacie tych zmian ujemne saldo bilansu handlowego Szwajcarii w listopadzie 1951 wzrosło do 72,0 mln fr wobec 6,8 mln fr w listopadzie 1950 roku i 54,3 w październiku 1951 roku.

Szwajcaria importowała głównie /w mln fr.szwaj./ z Niemiec Zachodnich - 87,9, ze Stanów Zjednoczonych A.P. - 69,5 z Turcji - 44,4, z Włoch - 33,9, z Wielkiej Brytanii 27,4. Eksport Szwajcarii kierował się przede wszystkim do następujących krajów: do Stanów Zjednoczonych - 62,4, do Francji - 39,2, do Niemiec Zachodnich - 33,4, do Włoch - 28,2 oraz do Wielkiej Brytanii - 24,2.

Na tle takiego kształtowania się szwajcarskiego bilansu handlowego rynek szwajcarski odczuwa już od dłuższego czasu niebezpieczną konkurencję towarów amerykańskich. Zjawisko to powoduje powstanie krytycznej sytuacji w różnych działach szwajcarskiej produkcji przemysłowej. Tak na przykład przez obniżenie cen amerykańskich orzeszków ziemnych szwajcarskie rafinerie były zmuszone wstrzymać zupełnie produkcję i zwolnić pracowników. Amerykańscy producenci oleju z orzeszków ziemnych otrzymują od rządu surowiec po niższych cenach, mogąc w ten sposób prowadzić skutecznie dumping.

Jeśli chodzi z kolei o kształtowanie się szwajcarskiego bilansu płatniczego z tak ważnym obszarem, jakim jest obszar szterlingowy, to bardzo ciekawe uwagi na ten temat zamieszcza "Neue Zürcher Zeitung". Pismo to donosi, że w drugiej połowie grudnia 1951 roku miarodajne czynniki szwajcarskie postanowiły zmniejszyć w ciągu bieżącego roku dodatnie saldo bilansu płatniczego z krajami szterlingowymi. Saldo to w drugim półroczu 1951 roku wykazało niepokojący wzrost dla Szwajcarii. Wzrost salda nastąpił z następujących przyczyn: wywóz obrabiarek dla Wielkiej Brytanii w roku ubiegłym wyniósł 17.100.000 franków szwajcarskich wobec tylko 5.700.000 w 1950. W zamian za obrabiarki Anglia nie mogła dostarczyć Szwajcarii deficytowych surowców w postaci stali specjalnej i różnych stopów. Wydatki turystów brytyjskich w Szwajcarii, które w ciągu całego 1950 roku osiągnęły 200.000.000 franków, w okresie od stycznia do października 1951 wyniosły już 289.800.000 franków. Jedną z dalszych przyczyn wreszcie były niedawne obawy co do losów funta szterlinga i to, że w bankach szwajcarskich wzrosły znacznie avoir'y banków angielskich. W tych warunkach rząd szwajcarski postanowił ograniczyć eksport do bloku szterlingowego - przede wszystkim eksport

bardzo potrzebnych brytyjskiemu przemysłowi zbrojeniowemu obrabiarek. Eksport do strefy szterlingowej ma być utrzymany tylko na poziomie z okresu kwiecień-wrzesień 1951; wywóz do Hong-Kongu /który, jak wiadomo jest punktem tranzytowym w eksporcie do innych krajów/ ma być objęty do 50% przeciętnego wywozu z 2 i 3 kwartału roku ubiegłego.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje obroty płatnicze Szwajcarii z obszarem szterlingowym w okresie od listopada 1950 do października 1951.

	W p ł a t y			W y p ł a t y		
	towary	usługi	finanse	towary	usługi	finanse
XI.1950-X.1951	801,6	82,4	18,4	765,9	318,7	88,0
rok 1950	651,1	64,0	31,0	365,2	200,5	73,1
rok 1951	505,1	74,7	12,6	425,0	308,5	90,8

Jak pisze "Neue Zürcher Zeitung" ostatnie posunięcia rządu szwajcarskiego podyktowane są w pierwszym rzędzie posiadaniem przez Szwajcarię wysokich sald kredytowych w EPU oraz stanowi jednocześnie retorsję w stosunku do Anglii, która przez wznowienie systemu kontyngentów przywozowych dąży do ograniczenia importu z krajów-członków EPU.

Jeśli chodzi o pozycję Szwajcarii w EPU w grudniu to przedstawiała się ona w sposób następujący: saldo aktywne wyniosło tylko 57 mln fr wobec 67 mln fr w listopadzie i 161 mln fr w październiku. W szwajcarsko-brytyjskim obrocie płatniczym powstała znów poważna nadwyżka, która przekroczyła sumę 40 mln fr. Podobnie w obrocie z Francją szwajcarska nadwyżka wyniosła 25 mln fr. Jeśli chodzi natomiast o bilans płatniczy z Niemcami Zachodnimi i kilkoma innymi krajami, to kształtował się on dla Szwajcarii niepomyślnie.

Szwajcarskie płatnicze saldo grudniowe wyrażone w jednostkach obrachunkowych EPU, czyli dolarach wyniosło 13 mln wobec 15,2 mln w listopadzie. Tym samym posiadana przez Szwajcarię kwota przy końcu listopada w wysokości 128,8 mln wzrosła przy końcu grudnia do 141,9 mln. Wyrównanie nastąpiło w grudniu dzięki przyznaniu przez EPU Szwajcarii 50% wpłaty gotówkowej i zawarowaniu przez Szwajcarię 50% kredytów na rzecz EPU. W wyniku tego Szwajcaria wypłaciła 45 mln w jednostkach obrachunkowych, zaś 95 mln jednostek zostało zapisanych w książkach Unii na dobro Szwajcarii.

S Z W E C J A

Sytuacja gospodarcza

W listopadzie wykazał szwedzki handel zagraniczny dużą nadwyżkę eksportową. W porównaniu z październikiem spadł eksport z 942 do 920 mln kr., lecz równocześnie

spadła wartość importu o 44 mln do 776 mln kr.

W rezultacie nadwyżka eksportowa wynosi 144 mln wobec 122 mln w październiku.

W związku z kształtowaniem się szwedzkiego handlu zagranicznego i związanym z tym rozwojem produkcji przemysłowej, szwedzka gazeta "Ny Dag" zamieszcza bardzo ciekawe uwagi. Pismo pisze m.in., co następuje:

"Coraz wyraźniej zaznacza się ujemny wpływ zbrojeniowej polityki państw zachodnich, ograniczenia i nacisk, które poważnie zagrażają szwedzkiej produkcji i pełnemu zatrudnieniu. By utrzymać obecne tempo produkcji, zachować eksport i zdobyć konieczne surowce, należy szybko przesunąć punkt ciężkości w handlu zagranicznym na Wschód.

Wojenna polityka U.S.A. ma prawo decyzji o przydziale surowców dla krajów kapitalistycznych i wykorzystując to dla wciągnięcia tych państw w swą politykę zbrojeniową.

Tak ważne dla nas surowce jak bawełna i żelazo podlegają amerykańskim ograniczeniom handlowym, Wynikiem tego - pojawiające się bezrobocie.

Najważniejszy artykuł eksportowy do U.S.A. - celulozę dostarczamy obecnie w znacznie mniejszych ilościach. Wynikiem tego jest zmniejszony dopływ dolarów.

Zależność angielskich kapitalistów od U.S.A. i angielskie zbrojenia są powodem ograniczenia importu i eksportu oraz racjonowania żelaza i stali. Ucierpiał też szwedzki eksport do Anglii. Zmniejszyły się dostawy naszego drzewa do Anglii.

Związek Radziecki, Polska i Czechosłowacja są naszymi naturalnymi partnerami handlowymi i podporządkowanie się rządowi amerykańskiemu żądaniom ograniczenia handlu ze Wschodem, może mieć poważne następstwa. Groźba bezrobocia w Szwecji znowu staje się aktualna i rozszerzenie handlu ze Wschodem jest jedynym naturalnym rozwiązaniem".

Inna gazeta "Svensk Chäpmanntidning" będąca organem szwedzkich kół gospodarczych, wystąpiła z krytyką amerykańskich posunięć dyskryminacyjnych w stosunkach ze szwedzkimi przemysłowcami i kupcami. "Amerykańscy businessmen'i - pisze gazeta w artykule wstępnym, różnymi sposobami dają do zrozumienia szwedzkim eksporterom, że ci są przedstawicielami małego państwa, które winno być wdzięczne Stanom Zjednoczonym za umożliwienie mu uczestniczenia w obrotach towarowych na rynku amerykańskim. Fakt ten zachodzi zarówno przy sprzedaży szwedzkich towarów w USA jak również przy zakupach towarów amerykańskich.

Szwedzkie ceny eksportowe zostały zredukowane do minimum, zaś szwedzcy kupcy muszą płaszczyć się przed businessman'ami amerykańskimi, aby uzyskać jaknajwięcej dolarów. Amerykanie starają się zawsze wszelkie zawarte umowy interpretować na swoją korzyść, o ile wogóle umo-

wy te wykonują. Często nie bierze się pod uwagę tego, co zostało na piśmie ustalone między sprzedającymi a kupującymi. Szwedzcy kupcy wiedzą bardzo dobrze o tym, w jaki sposób sądy amerykańskie rozstrzygają spory wynikłe z transakcji handlowych, które w/g ustawodawstwa szwedzkiego byłyby rozstrzygnięte na korzyść szwedzkich kupców. Amerykańscy adwokaci pobierają tak wysokie honoraria, że przeciętny kupiec szwedzki nie będzie mógł się do nich zwrócić. Poza tym wiadomo, że sądy amerykańskie mają "nadzwyczajne zdolności forowania wyroków korzystnych jedynie dla strony amerykańskiej. Innymi słowy nie - Amerykanin rozpoczynający proces sądowy przeciwko Amerykanowi, z góry ma swoją sprawę przegraną".

Pismo w szczególności wskazuje na to, że nawet tak wielkie szwedzkie towarzystwo akcyjne jak "Bofors" dotychczas nie może otrzymać od USA należnej sumy za przywłaszczony przez nie szwedzki patent na armaty.

Mówiąc o ciężkiej sytuacji przemysłu szwedzkiego należy zwrócić szczególną uwagę na ciężki kryzys, jaki przechodzi szwedzki przemysł materiałów bawełnianych. Wiele zakładów z wielką trudnością utrzymuje produkcję. Nabywcy prawie zupełnie wstrzymali zakupy a hurtownicy wogóle przestali umieszczać zamówienia. Najwięcej poszkodowany jest przemysł materiałów drukowanych chociaż i we wszystkich innych gałęziach zamówienia są bardzo niewielkie. Towary włókiennicze stały się zupełnie niedostępne dla przeciętnych ludzi. Urząd Kontroli Cen zamierza obniżyć ceny tekstylii, co powoduje wśród producentów niechęć do tworzenia rezerw.

W związku z rozwojem sytuacji gospodarczej Szwecji, podajemy ponadto, w/g posiadanych danych, ogólny wskaźnik cen hurtowych we wrześniu 1951 r. Wskaźnik ten wynosił 305 punktów, wobec 228 punktów w tym samym miesiącu w 1950 roku i 266 punktów w styczniu 1951 r.

Podnoszenie się wskaźnika cen hurtowych na poszczególne towary przedstawiało się następująco: /1935 = 100/:

	wrzesień 1950 r.	sierpień 1951 r.	wrzesień 1951 r.
Wskaźnik ogólny	228	304	305
w tym:			
surowce przemysłowe	250	373	372
półfabrykaty	251	339	340
produkty gotowe	203	267	268
artykuły spożywcze pochodzenia roślinnego	215	265	311
produkty rolnicze	218	260	263
artykuły spożywcze pochodzenia zwierzęcego	228	352	260
chemikalia	221	310	303
paliwo	330	440	446
skóry surowe i wyroby			
skórzane	160	307	228
wyroby włókiennicze	238	357	351

kauczuk i wyroby gumowe	180	209	206
metale i wyroby z nich	211	274	276
maszyny i środki transportowe	178	217	220
celuloza, papier, tektura	232	370	370
materiały drzewne	346	560	560

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport brytyjski w grudniu spadł do £ 213,6 mln z £ 213,8 mln w listopadzie. Import w grudniu wyniósł £ 314,1 mln. Ujemne saldo bilansu handlowego Wielkiej Brytanii było w r.1951 3-krotnie większe niż w r.1950. Wyniosło ono £ 1.209,7 mln w porównaniu z £ 352,2 w r.1950.

Prowizorycznie obliczona cyfra ogólnego eksportu osiągnęła w 1951 r. nowy rekord w wysokości £ 2.707,1 mln /łącznie z reeksportem, w wysokości £ 126,6 mln/ w porównaniu z ogólną cyfrą eksportu £ 2.256 mln /łącznie z reeksportem £ 84,8 mln/ w r.1950.

Eksport netto Wielkiej Brytanii na sumę £ 2.580,5 mln był wyższy o 19% od eksportu netto r.1950, wyrażającego się cyfrą £ 2.171,2 mln.

Dostawy drogą morską do rynków o walucie dolarowej wzrosły o 15% w ciągu roku. Cyfry w skali porównawczej:

	r.1950 £.mln.	r.1951 ^{xx/} £.mln.
Eksport ^{x/} f.o.b.	2.256,0	2.707,1
Import c.i.f.	2.608,2	3.916,8
Bilans ujemny	352,2	1.209,7

x/ łącznie z reeksportem
xx/ tymczasowe dane

Pod względem masy towarowej zwyżka eksportu Wielkiej Brytanii w ub.r. wynosi 3% w porównaniu z 1950 r. Wartość importu za r.1950 wzrosła o 50% do wysokości £. 3.916 mln, będąc pod względem objętości wyższą zaledwie o 15%.

Jedną z przeszkód, niepozwalających na zwiększenie eksportu brytyjskiego są bardzo wysokie ceny towarów bry-

tyjskich. Pismo "Statist" podkreśla, że brytyjskie towary włókiennicze są sprzedawane w Stanach Zjednoczonych A.P. po tak wysokich cenach, że nie mogą absolutnie wytrzymać żadnej konkurencji.

Jak donosi prasa brytyjska, koła gospodarcze Anglii zaniepokojone są bardzo nie tylko zmniejszaniem się eksportu do Stanów Zjednoczonych, ale również zmniejszeniem się popytu na innych rynkach kapitalistycznych na produkty brytyjskie powszechnego użytku. W związku z tym gazeta "Financial Times" pisze, "nawet jeśli Anglii, uda się zwiększyć eksport węgla, na który panuje wszędzie wielki popyt, a jedyny poważny konkurent na tym odcinku /U.S.A. - "W.H.Z."/ sprzedaje węgiel za dolary, to brytyjscy eksporterzy mimo wszystko będą stali w obliczu trudności zwiększenia eksportu towarów konsumpcyjnych na swe tradycyjne rynki". W tym samym artykule gazeta przypomina że oprócz wyżej wskazanych "przeszkód" nie należy zapominać "o ciągle rosnącej konkurencji ze strony Niemiec Zachodnich i Japonii".

Przyznając, że Wielka Brytania, nie jest w stanie dyktować już polityki cen, artykuł wstępny Financial Times nawołuje do rozpoczęcia "agresywnej kampanii eksportowej", kosztem zwiększenia konsumpcji wewnętrznej, na tych rynkach, które posiadały dla Anglii dotychczas drugorzędne znaczenie.

Produkcja przemysłowa

Tymczasowy wskaźnik produkcji przemysłowej Wielkiej Brytanii ustalony przez Centralny Urząd Statystyczny /1946 = 100/ wynosił w listopadzie 152-153.

Cyfra ta, o ile zostanie potwierdzona, będzie stanowiła rekord w 1951 r. W listopadzie 1950 roku wskaźnik ten osiągnął również 153 punkty.

Ceny hurtowe

Wskaźnik cen surowców nie uległ w grudniu większym zmianom. Według danych Board of Trade /30 czerwca 1949 r.=100/ spadł on jedynie o 1,4 punkta czyli mniej niż o 1% w stosunku do danych za listopad, osiągając 180,8 punktów.

Wskaźnik cen utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie od sierpnia a to na skutek ciągłego spadku cen kauczuku, cyfry, skór i skórek, co kompensuje wzrost amerykańskich cen surowej bawełny, lnu i miazgi drzewnej.

Silny wzrost cen różnych artykułów na początku roku 1951 znajdował swe odbicie w przeciętnych miesięcznych wskaźnikach cen w ciągu całego roku. Wskaźnik ten za cały rok ubiegły wyniósł 193,3. Jest on większy od wskaźnika za r.1950 o 54,7 punktów czyli o 39,5%.

Europejska Unia Płatnicza

"Mutual Security Agency" /M.S.A./ podała do wiadomości dokonanie przelewu dolarów 39.007.000 na rzecz Wielkiej Brytanii. Suma ta stanowi zwrot części wpłat Wielkiej Brytanii w złocie do EPU.

M.S.A. oświadcza w swym komunikacie, że suma ta została przekazana na mocy umowy zawartej w dniu 7 lipca r.1950 pomiędzy rządami Stanów Zjednoczonych i Wielką Brytanią.

Statut E.P.U. przewiduje, że kraje będące dłużnikami obowiązane są do płacenia złotem lub dolarami w zależności od rozmiarów swego deficytu w stosunku E.P.U. Wobec tego, że liczne kraje należące do Europejskiej Unii Płatniczej zgromadziły przed jej powstaniem znaczne awaury w funtach szterlingach, które mogły być użyte na finansowanie bieżących transakcji, powstała konieczność zawarcia specjalnych umów dla uniknięcia zbyt wielkiego obciążenia brytyjskich zapasów złota i dolarów. Umowa z r.1950, zawarta w celu zapobieżenia takiej sytuacji, zawierała następujące punkty:

Wielka Brytania otrzyma zwrot wypłaconych w dolarach kwot wynikłych z użycia przez inne kraje członkowskie do dnia 30 czerwca 1952 r. funtów szterlingów, nagromadzonych przed powstaniem E.P.U.

Wielka Brytania nie będzie jednak upoważniona do żądania zwrotu w razie posiadania salda dodatniego wobec EPU lub jeśli jej deficyt w stosunku do Unii nie będzie wynikiem zgromadzenia funtów szterlingów przed jej powstaniem.

Jak komunikuje M.S.A., w okresie pierwszego roku działalności E.P.U., Wielka Brytania miała dodatnie saldo z innymi krajami marshallowskimi i nie zachodziła potrzeba odwoływania się do umowy z 7 lipca 1950 r.

Nadwyżki zanieniły się jednakże ostatecznie w deficyt, w wyniku czego Wielka Brytania zmuszona była wpłacić EPU w okresie ostatnich dwóch miesięcy około 100 mln \$. W kwocie tej \$ 39.888.000 stanowią zobowiązania Wielkiej Brytanii wobec E.P.U. w złocie, wynikające z wykorzystania do dnia 30 listopada 1951 r. bilansów szterlingowych, egzystujących przed powstaniem E.P.U.

Deficyt Wielkiej Brytanii w Europejskiej Unii Płatniczej wynosił w grudniu £ 53.487.857 /148.670.000 jednostek obrachunkowych, czyli dolarów/. Z cyfr opublikowanych przez brytyjskie Ministerstwo Skarbu wynika, że do istniejącego deficytu została dodana suma w wysokości £ 258.928 na opłacenie procentów, należnych Unii za drugie półrocze 1951 r.

Grudniowy deficyt brytyjski w E.P.U. został uregulowany przez wpłatę w złocie przez Wielką Brytanię na rzecz Unii sumy £ 26.830.000 oraz przyznania Wielkiej Brytanii przez Unię kredytu w wysokości £ 26.675.857.

W rezultacie Wielka Brytania figuruje w książkach Unii jako dłużnik na sumę £ 192.584.286 /539.236.000 jednostek/.

Po wejściu do czwartej transzy swojej kwoty Wielka Brytania przekazała w grudniu więcej złota na rzecz Unii, niż miało to miejsce w listopadzie /£. 22 mln/, jakkolwiek jej miesięczny deficyt uległ zmniejszeniu.

W Ł O C H Y

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny w październiku wykazywał znaczne zmniejszenie importu oraz wzrost eksportu. Wartość importu wyniosła \$ 161 mln wobec \$ 170 mln we wrześniu, wartość eksportu wyniosła odpowiednio \$ 152 mln wobec \$ 136 mln. Deficyt wyniósł więc \$ 9 mln wobec \$ 44 mln w poprzednim miesiącu.

W ciągu 10 pierwszych miesięcy 1951 r. wartość importu wyniosła \$ 1.753 mln wobec \$ 1.190 mln w analogicznym okresie 1950 r.; wartość eksportu wyniosła odpowiednio \$ 1.337 mln wobec \$ 963,3. Deficyt bilansu wyniósł więc w powyższym okresie \$ 416 mln wobec \$ 226 mln w analogicznym okresie 1950 r.

Produkcja przemysłowa

Centralny Instytut Statystyczny podał do wiadomości, że w ciągu pierwszych 9 miesięcy ubiegłego roku zaznaczył się wzrost produkcji przemysłowej o 15,2% w porównaniu z analogicznym okresem r.1950. Wzrost ten wynika z zupełnie już jawnych przygotowań zbrojeniowych i jak o tym zresztą można przekonać się ze wzrostu produkcji wojennych gałęzi przemysłu.

Wzrost w porównaniu z
r.1950 w %

chemia	39,2
hutnictwo	27,6
kauczuk	19,8
górnictwo	16,4

W październiku wskaźnik produkcji przemysłowej wzrósł do 144 w porównaniu ze 138 we wrześniu i 131 w październi-

ku 1950 r.

Ceny detaliczne

W tym samym czasie Centralny Instytut Statystyczny zakomunikował o dalszej wyższości cen detalicznych. Podczas gdy we wrześniu wskaźnik /1938 = 100/ wynosił 6273, w październiku podniósł się on do 6311.

Inflacja

Obieg banknotów "Banku Włoskiego" wynosił przy końcu listopada 1.170 mld lirów, co oznacza wzrost o 14 mld lirów w stosunku do października.

Europejska Unia Płatnicza

Włoski Minister handlu zagranicznego, La Malfa, złożył sprawozdanie Komisji Przemysłowej Izby w sprawie obecnego stanu włoskiego handlu zagranicznego, omawiając szczególnie kroki, jakie zostały podjęte przez rząd, w celu zmniejszenia zadłużenia włoskiego w stosunku do E.P.U.

Kroki te, jak to miało miejsce przy redukowaniu włoskich nadwyżek w E.P.U., polegają podobnie na prawie całkowitej liberalizacji włoskiego importu z krajów E.P.U. i na popieraniu zbytu towarów importowych na rynku wewnętrznym.

Odnosne środki zaradcze, które były do dyspozycji Rady Ministrów w październiku gromadziły się szybko, na skutek stałej wyższości zamrożonych włoskich należności szterlingowych. Minister handlu zagranicznego przypomniał członkom Komisji fakt, że włoskie saldo aktywne wobec E.P.U. po odliczeniu kwoty kredytowej w wysokości 20% przedstawiają tylko połowę kredytu w dolarach. Następnie Minister zwrócił uwagę na umożliwienie /dzięki koniunkturze eksportowej/ wykorzystania włoskich należności w strefie szterlingowej, które w momencie powstania E.P.U. osiągnęły kwotę £ 44 mln kredytu E.P.U.

Dzięki zliberalizowaniu 98% importu i zmniejszeniu importowych stawek celnych o 10% /te ostatnie wg wniosku La Malfa'y winny były być obniżone o 20%/. Zamrożone za granicą włoskie należności, pomijając wyłączone przed końcem października, i na dolary przeliczone \$ 205 mln zamrożonych sald kredytowych/, w ub. 2-ch miesiącach stopniowo się zmniejszały.

Niezależnie od ich skuteczności - oświadczył La Malfa - należy utrzymać nie tylko wielkość obecnego eksportu lecz również ułatwić i zwiększyć wymianę towarów z krajami obozu pokoju. Na zakończenie La Malfa potwierdził doręczenie

urzędowi dewizowemu £ 20 mln dla finansowania importu i uzasadnił tą pomoc zamiarem zapobieżenia zaciągnięcia kredytu przy niższej stopie procentowej stosowanej przez banki angielskie.

Przeciwko "Planowi Schumana"

Sprawa ratyfikacji Planu Schumana jest obecnie przedmiotem obrad parlamentu włoskiego. Budzi to wielkie zaniepokojenie opinii publicznej, jak również wpływowych kół przemysłowych i handlowych, które tym razem niemiarkują krytyki wobec polityki rządu. Widzą oni dobrze, że próby realizacji superkartelu węgla i stali niosą za sobą śmiertelną groźbę dla przemysłu hutniczego i maszynowego Włoch, które są jednym z najważniejszych przemysłowo uczestników, nie posiadając własnej rudy i węgla.

W ostatnich dniach "Plan Schumana" rozpatrywany był w Komisji przemysłu, gdzie uchwalono jego ratyfikację 12 głosami przeciw 6 przy 3 głosach wstrzymujących się.

Na posiedzeniu tym wystąpił jeden z najpoważniejszych przemysłowców włoskich, właściciel zakładów hutniczych w Mediolanie, senator chrześcijańsko demokratyczny Enrico Falc, który oświadczył, że "Plan Schumana" w jego obecnej postaci łączy w sobie cały szereg "najbardziej niekorzystnych" dla włoskiego hutnictwa warunków i stawia go w "sytuacji podrzędnej" w porównaniu z przemysłem innych krajów, uczestniczących w "Planie Schumana".

Senator komunistyczny, Roveda, będący sekretarzem włoskiej federacji pracowników przemysłu hutniczego i maszynowego, zażądał, aby komisja odrzuciła w całości "Plan Schumana", ponieważ grozi on bezrobociem dla 75.000 robotników przemysłu hutniczego.

Agencja ANSA podała, że w miarodajnych kołach przemysłowców "Plan Schumana" jest silnie krytykowany, ponieważ otwiera on rynek włoski silniejszym konkurentom, nie przeszkadzając już w występowaniu w stosunku do Włoch w roli monopolistów, dyktujących warunki sprzedaży węgla i stali.

Na kongresie partii liberalnej w Turynie Plan Schumana został określony jako "najpotężniejszy kartel świata, który przyniesie korzyści jedynie Francji i Niemcom Zachodnim". Plan Schumana - stwierdzono - pozbawia Włochy swobody zaopatrywania się w odpowiednie surowce i produkty przemysłu hutniczego i nie zabezpiecza przed dumpingiem.

Wzrost zamówień zbrojeniowych

Jak donosi agencja "Agefi" przemysłowcy włoscy spodziewają się otrzymać w roku 1952 zamówień wojennych na sumę ponad 100 mld lirów. Zamówienia te mają być wykonane w przeciągu 3 lat. Głównymi odbiorcami włoskiego przemysłu

zbrojeniowego będą Stany Zjednoczone A.P. i inne państwa agresywnego paktu północno atlantyckiego. 20% tej sumy ma być przeznaczone na budowę statków, 15% na budowę samolotów, 40% na budowę samochodów, 7% - na produkcję przyrządów elektrycznych, 20% na import surowców. Według najnowszych jednak danych suma 100 mlrd lirów podniesiona będzie prawdopodobnie do wysokości 150 mlrd lirów.

Zamorskie kraje kapitalistyczne

Zagadnienie współpracy krajów produkujących surowce

Były minister gospodarki w Indonezji, Sumitro, obecny profesor uniwersytetu w Dżakarcie, wezwał kraje południowo-azjatyckie produkujące surowce, do połączenia się we wspólnym wysiłku celem wydatniejszego przedstawienia się naciskowi gospodarczemu i politycznemu krajów-nabywców.

Kraje produkujące surowce muszą uzgodnić między sobą, że żaden z nich nie będzie prowadził pertraktacji dotyczących dostaw, bez porozumienia się z innymi państwami, które są w tym zainteresowane.

Sumitro podkreślił przytem, że kraje południowo-azjatyckie powinny podać sobie nawzajem cyfry produkcji i wytńczyć wspólną linię polityki surowcowej. Indonezja powinna współpracować przede wszystkim z Cejlonem, Indiami, Pakistanem i Burmą a następnie również z Thailandem, Malajami i Boliwią /w sprawie wydobywania cynku/.

Wiadomość ta rzuca znamienne światło na wysiłki Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, zmierzające do opanowania rynków surowcowych. Ciekawym jest, że Amerykańska Komisja dla Spraw Cynku bezowocnie starała się zakupić w Indonezji partię tego metalu.

Sprzeczności anglo-amerykańskie na Bliskim Wschodzie

Angielskie czasopismo "Truth" określa w swym wstępnym artykule stanowisko Stanów Zjednoczonych w sprawie brytyjskich pretensji do nafty irańskiej jako więcej niż dwuznaczne. Analogiczne stanowisko ujawniają Stany Zjednoczone również w konflikcie brytyjsko-egipskim.

Organy i organizacje którymi zawładnęli amerykanie, na przykład Administracja Realizacji 4-go punktu programu Trumana i Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju, zagarniają w swoje ręce gospodarkę Egiptu w oparciu o finansową potęgę Ameryki.

Pismo określa wzajemne stosunki anglo-amerykańskie na Bliskim Wschodzie jako "ukrytą wojnę pomiędzy sojusznikami".

Konferencja gospodarza państw arabskich

Na konferencji Izb Handlowych państw arabskich w Bejrucie powzięto uchwałę w sprawie stosowania boikotu

wobec wyrobów brytyjskich, oraz wypowiedziano się za wprowadzeniem zakazu inwestycji zagranicznego kapitału w krajach arabskich.

Podobną uchwałę bojkotu towarów brytyjskich powzięła przed paru dniami Izba Handlowa w Egipcie.

Konferencja w Bejrucie uchwaliła również dezyderaty, zmierzające do zniesienia taryf celnych i innych ograniczeń handlowych, utrudniających wymianę handlową pomiędzy państwami arabskimi, unifikację walut i stworzenie centralnego banku dla państw arabskich, oraz projekty kroków, mających na celu ochronę rodzimego przemysłu.

A b i s y n i a - handel zagraniczny w roku 1950

Import abisyński w r.1950 wynosił 72 mln dolarów abisyńskich, eksport zaś 66,5 mln dolarów.

Bilans handlu zagranicznego był zatem ujemny i wyrażał się sumą 5,5 mln.dolarów abisyńskich. W roku 1949 wywóz wynosił 71 mln.dol.abis.a wwóz 90 mln.dol.abis.

Główne pozycje eksportowe stanowiły w r.1950 /w mln.dol.ab./: kawa - 32,6, skóry - 8,9, skórki - 6,3, skóry owcze - 3,5, nasiona oleiste - 6,7, różne - 7,9.

Import składał się przeważnie z następujących towarów /w mln.dolarów abisyńskich/: towary bawełniane - 18,2, przędza - 7,6, towary wełniane - 1,9, inne towary włókiennicze - 1,7, sól - 4,3, cukier - 4,2, części zapasowe do motorów - 12,4, produkty naftowe - 4,6, papier i wyroby papierowe - 1,2, metale i wyroby metalowe - 3,8, maszyny - 2,9, lekarstwa - 1,5, szkło - 6,7.

A R G E N T Y N A

Handel zagraniczny

Ogłoszone niedawno dane handlu zagranicznego Argentyny za miesiąc sierpień 1951 r. wykazują znaczny spadek eksportu, który z 0,62 mln.ton w lipcu obniżył się na 0,35 mln. w sierpniu i tym samym po raz pierwszy w roku ubiegłym zszedł poniżej granicy 0,5 mln.t. miesięcznie. Spadek masy eksportowej wynosi więc 45% w porównaniu z miesiącem lipcem; wartość wywozu obniżyła się z 750,7 mln. pesos w lipcu 1951 r. na 332,4 mln. pesos, tj. o 55,7 %.

Spadek importu jest mniejszy, a mianowicie z 1,30 mln.ton w lipcu na 1,23 mln.ton w sierpniu /-5,1%/, podczas gdy wartość jego obniżyła się o 1,1%, tj. z 1060,8 mln.pesos w lipcu na 1048,6 mln.pesos w sierpniu. Pasywa argentyńskiego handlu zagranicznego, wynoszące w lipcu

310,7 mln.pesos wzrosły w sierpniu na 716,2 mln.pesos.

W porównaniu z analogicznym miesiącem roku ubiegłego /sierpień 1950 r./ eksport obniżył się: ilościowo o 41%, wartościowo o 15%, import zaś powiększył się ilościowo o 27% i wartościowo o 164%. Duży był zwłaszcza spadek wywozu zboża, mięsa i wełny.

Głównymi pozycjami eksportu i importu Argentyny w pierwszych 7 miesiącach 1951 r. były /w mln.pesos/:

	<u>styczeń</u> <u>1950 r.</u>	<u>-</u> <u>lipiec</u> <u>1951 r.</u>
<u>Eksport</u>	2.992	4.634
Zboża i produkty zbożowe	789	1.043
mięso i produkty mięsne	566	766
materiały drzewne	76	167
<u>Import</u>	2.665	5.146
w tym:		
maszyny i środki transportowe	508	975
metale żelazne	505	656
paliwo i oleje smarowe	306	586
tkaniny i wyroby tekstylne	369	532
artykuły drzewne	181	452
żywność	102	219

W pierwszych ośmiu miesiącach 1951 r. eksport argentyński osiągnął 4,21 mln.ton wartości 4966,7 pesos/ o 44% wyższa niż w analogicznym okresie porównawczego roku ubiegłego/. Import Argentyny miał 8,09 mln.ton wartości 5.205,5 mln.pesos / o 103% wyższa, aniżeli w roku ubiegłym/. Deficyt bilansu handlowego wynosił w pierwszych ośmiu miesiącach 1.238,8 mln. pesos.

We wspomnianym 8-miesięcznym okresie Stany Zjednoczone były największym odbiorcą, zakupując za prawie miliard pesos produkty argentyńskie. Drugie miejsce zajmuje Wielka Brytania /754 mln.pesos/, następnie Brazylia /493,9 mln.pesos/, Włochy /425,4 mln.pesos/, Niemcy Zachodnie /320,5 mln.pesos/ i Francja /303,2 mln.pesos/.

Dostawy USA wyniosły w tym okresie 1.337,7 mln.pesos, tym samym argentyńsko-północno-amerykański bilans handlowy znów wykazuje ujemne saldo. Jako dostawcy następne miejsca zajmują: Francja /526,2/, Brazylia /501,2/, Wielka Brytania /403,8/, Niemcy Zachodnie /342,7/, Szwecja /260,8/, Indie /244,6/, Japonia /244/, Holandia /239,7/, brytyjskie posiadłości w Azji /237/ i Włochy /229,1/.

A U S T R A L I A

Trudności gospodarcze

Australia przeżywa dalszy wzrost trudności gospodarczych. Inflacja, która ostatnio osiągnęła niebezpieczny poziom, zmniejszony eksport, silny wzrost importu i oznaki zahamowania produkcji są przejawem tej niepomyślnej sytuacji.

Deficyt handlowy za październik osiągnął rekordową cyfrę około 53,7 mln. funtów australijskich. Od początku roku finansowego 1951-52 deficyt wzrósł do 164,6 mln. ft. austr. jest on o 37% wyższy do rekordowego dotychczas deficytu za cały rok 1942-43 kiedy to miały miejsce wyjątkowe warunki wojenne.

Rezerwy złota i avoiry posiadane przez Commonwealth Bank za granicą spadły z 721,3 mln. £.A. w połowie czerwca do 462,3 mln. £.A. w październiku.

Dane na dzień 30 listopada wykazały ujemne saldo w wysokości 198 mln. £.A. czyli dalszy wzrost deficytu o około 34 mln. £.A.

Przyczynia się on w ogromnej mierze do utraty złota przez strefę szterlingową na rzecz krajów E.P.U., gdyż Australia skoncentrowała swoje zakupy przede wszystkim w Europie Zachodniej. Stan ten będzie wymagał niezwłocznego uregulowania na przyszłej konferencji strefy szterlingowej.

Koszty produkcji, według ostatniego sprawozdania Australian Tariff Board, wzrastają szybciej niż w Kanadzie i USA. Od roku 1946 cena węgla australijskiego wzrosła o 155%, podczas gdy w USA o 51%, a w Wielkiej Brytanii o 36%. Zaznaczył się znaczny brak węgla, który spowodował z kolei brak żelaza, stali, sprzętu inwestycyjnego, półfabrykatów i dał się odczuć w transporcie. Import węgla z Południowej Afryki i Indii stale wzrasta. Przemysł metalowy wykorzystuje tylko 70 do 80% swego potencjału. Również i w innych gałęziach zaznacza się spadek produkcji.

Kosztem produkcji konsumpcyjnej Australia kontynuuje program zbrojeń.

B O L I W I A

Przenikanie kapitału amerykańskiego

Bank Eksportowo-Importowy U.S.A. zatwierdził udzielenie pożyczki w wysokości \$ 1 mln. firmie "Boliwian Tin and Tungsten Mines Corporation" w celu zwiększenia wydobycia wolframu w kopalniach tego przedsiębiorstwa w Boliwii.

Pożyczka zużytkowana zostanie częściowo na zakup sprzętu górniczego a częściowo na finansowanie badań geologicznych i opracowanie programu zwiększenia wydobycia. Właściciele szybów zobowiązali się sprzedać Stanom Zjednoczonym całość wolframu wydobytego w latach 1952 - 1957.

Pożyczka udzielona została na 5% rocznie przy spłacie w 6-ciu półrocznych ratach poczynszu od 1954 r.

B R A Z Y L I A

Handel zagraniczny w ciągu pierwszych 8 miesięcy ub.r.

Bilans handlowy Brazylii za okres styczeń-sierpień 1951 przedstawia się następująco:

	<u>Ton</u>	<u>1.000 Cruzeiros</u>
import	6.885,380	22.700.925
eksport	3.089.762	21.036.891
deficyt	3.795.618	1.664.594

Import brazylijski za okres 8 miesięcy 1951 r. obejmował między innymi: wyroby naftowe - 1.778.262 ton, benzynę 1.224.027 ton, zboże - 734.489 ton, oraz węgiel, którego do lipca przybyło ponad pół miliona ton.

C H I L E

Handel zagraniczny za 8 miesięcy

Eksport Chile w okresie styczeń - sierpień 1951 r. wyniósł /w mln.dolarów/ 227,7 wobec 164,6 za tenże okres 1950 r., a import 193,1 wobec 156,9.

Eksploracja surowców przez imperialistów amerykańskich

Izba deputowanych zatwierdziła rezolucję zawierającą prośbę, aby prezydent Chile zwołał konferencję krajów Ameryki Łacińskiej celem "obrony zasobów surowcowych kontynentu amerykańskiego". Rezolucję tę wniósł przedstawiciel opozycji deputowany lewicowy, Umberto Martinez, w czasie dyskusji nad projektem ustawy przekazania na rzecz rządu dochodów z eksportu tej ilości miedzi chilijskiej, którymi Chile ma prawo rozporządzać według swego uznania.

Izba deputowanych zatwierdziła również drugi wniosek Martinezesa - o powołaniu specjalnej komisji kongresu dla spraw miedzi. W czasie dyskusji Martinez krytykował politykę prowadzoną przez U.S.A. w sprawie chilijskiej miedzi

/Jak wiadomo zgodnie z zawartym z USA porozumieniem, Chile ma prawo rozporządzać według swego uznania tylko piątą częścią wydobytej miedzi/. Korespondent agencji Associated Press w Santiago oświadczył, że grupa dziewięciu lewicowych członków kongresu wniosła projekt ustawy, przewidującej nacjonalizację przemysłu miedzianego.

E G I P T

Handel zagraniczny w ciągu 9 miesięcy 1951 r.

Import Egiptu w ciągu 9 miesięcy 1951 r. wyniósł 197,0 mln.funtów egipskich wobec 141,5 mln.funtów egips. w analogicznym okresie 1950 r., podczas gdy eksport wynosił odpowiednio 142,2 mln. i 116,7 mln.funt.eg.

Struktura handlu zagranicznego w pierwszych 9-ciu miesiącach 1950 r. i 1951 r. przedstawiała się następująco:

/w tys.funt.eg./

Kraj pochodzenia lub przeznaczenia	Import		Eksport	
	1950	1951	1950	1951
Australia	5,626	15.920		
Czechosłowacja			2.560	7.392
Francja	15.432	15.536	11.423	14.196
Niemcy	4.123	6.534	3.039	5.747
Indie			15.191	25.108
Włochy	11.461	11.950	6.298	8.556
Japonia			879	11.956
Afryka Południowa	4.831	5.928		
W.Brytania	28.924	31.801	20.947	31.432
St.Zjednoczone	8.657	36.278	14.979	12.956
Z.S.R.R.	5.463	6.812		

Przewozy przez Kanał Suezki w październiku 1951r.

Ruch na Kanale Suezkim w październiku roku 1951 wyraził się cyfrą 998 przejazdów statkami o ogólnej pojemności 6.913.000 BRT.netto. Tonaż ten przekracza o 7,8% wyniki wrześniowe, lecz w porównaniu z rekordowymi cyframi październikowymi w roku 1950 wykazują spadek o 8,7%.

Spadek ten przypada na oba kierunki ruchu towarowego z północy na południe, który przedstawiał 3.466.000 BRT wobec 3.794.000, oraz z południa na północ - 3.447.000 BRT wobec 3.777.000.-

Przewóz towarów wynosił ogółem 6.546.000 ton.

E K W A D O R

Handel zagraniczny w I półroczu 1951 r.

Obroty handlu zagranicznego Ekwadoru w pierwszym półroczu 1951 r. wyniosły 794,7 mln. sucre wobec 479,9 mln. w analogicznym okresie 1950 r.

Wzrost handlu zagranicznego Ekwadoru tłumaczy się głównie wzrostem cen na rynkach międzynarodowych. Eksport za styczeń - czerwiec 1951 r. osiągnął cyfrę /w mln. sucre/ 377,0 w porównaniu z 246,4 w analogicznym okresie 1950 r. import zaś 417,7 wobec 233,5.

Deficyt handlu zagranicznego w pierwszej połowie 1951 r. wyraził się sumą 40,7 mln. sucre, podczas gdy za cały rok 1950 Ekwador miał dodatnie saldo bilansu handlowego w wysokości 56,6 mln. sucre. Rozwój importu i eksportu Ekwadoru przedstawia się następująco /w mln. sucre/:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	<u>I półrocze</u>			
	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
styczeń	45,7	66,4	35,2	59,2
luty	32,1	50,1	26,5	67,0
marzec	36,6	87,3	30,9	53,0
kwiecień	42,4	69,9	47,7	74,9
maj	36,2	80,2	55,4	70,0
czerwiec	40,5	3,8	50,7	52,9

I N D I E

Handel zagraniczny

Ujemne saldo bilansu handlowego Indii za okres od kwietnia do września roku 1951 wynosiło 775,2 mln. rupii. W tym czasie import indyjski wyraził się sumą 4.611 mln. rupii a eksport 3.910 mln. rupii.

I R A N

Zmniejszenie importu

W związku ze spadkiem dochodów z eksploatacji ropy naftowej irański Minister gospodarki zapowiedział zmniejszenie importu.

Irański Bank Narodowy zaprzestał udzielania kredytu wszystkim prywatnym importerom. Jeden z przedstawicieli

Banku Narodowego wyjaśnił, że niewielka ilość posiadanych jeszcze dewiz musi być użyta na wwóz artykułów pierwszej potrzeby.

Prywatni importerzy usiłowali wobec tego zaopatrzyć się w dewizy na wolnym rynku, co doprowadziło do zwyżki funta szterlinga ze 154 do 162 riali.

I Z R A E L

Sytuacja gospodarcza

Rolnictwo

W roku 1950 rolnictwo ucierpiało bardzo na skutek suszy; straty oceniano są na 4 mln. funtów izraelskich. Złe wyniki zbiorów odbiły się bardzo ujemnie na hodowli bydła i ptactwa domowego. Mimo suszy jednak rozwój podstawowych gałęzi rolnictwa postępował naprzód.

Produkcja mleka wzrosła na skutek importu 6.500 krów mlecznych, które zostały rozmieszczone w 275 farmach.

Importowano również paszę dla ptactwa domowego. Rolnikom daje się bardzo we znaki brak nawodnienia terenów.

W roku 1950 eksport pomarańczy wyniósł 4.185.000 cwt's. W roku 1951 eksport ten nie uległ zmianie. Zbiory pomarańcz były narażone na działanie szkodnika: muchy śródziemnomorskie i dlatego jedynie 50% zbiorów można było przeznaczyć na eksport.

Przemysł

Mimo braku surowców przemysł Izraela poczynił duże kroki na drodze swego rozwoju. Jako symbol tego rozwoju może posłużyć ciągły wzrost konsumpcji energii elektrycznej: w sektorze przemysłowym, konsumpcja ta wzrosła z 97 mln.kWh w 1949 r. do 141 mln.kWh w 1950 r. /o 45%/ i 76 mln.kWh w pierwszej połowie 1951 r. /o 20,9%/, w porównaniu z pierwszym półroczem 1950r. Wzrósł również eksport przemysłowy.

W roku 1949 eksport /bez pomarańczy/ wynosił 3,7 mln.funt.izr.w r.1950 wzrósł on do 6,5 mln.i do 5,6 mln. w pierwszej połowie 1951 r. Do głównych artykułów eksportu należy zaliczyć diamenty, soki owocowe, wyroby bawełniane, odzież itd.

Dzięki zawarciu licznych umów handlowych Izrael zdobył dla siebie wiele rynków europejskich.

Wszystkie przedsiębiorstwa odczuwają brak energii elektrycznej. Rezultatem tego był pięciodniowy tydzień pracy.

Mimo różnych wysiłków ze strony rządu nie udało się dotychczas osiągnąć pełnego zatrudnienia. Na wskaźnik kosztów utrzymania wpłynął bardzo wzrost cen, który jest wynikiem znacznego podrożenia surowców na rynkach światowych. Wskaźnik kosztów utrzymania wzrósł z 324 w październiku 1950 do 351 w sierpniu 1951 r. Przy końcu roku 1951 wskaźnik cen wyniósł 391 punktów.

Niepewną sytuację gospodarczą ilustrują dane odnośnie do handlu zagranicznego. W roku 1949 import wynosił 87,7 mln f.izr., zaś w roku 1950 wzrósł do 102,6 mln. W pierwszej połowie 1951 r. wyraził się on sumą 52,5 mln. Eksport w tym samym okresie wynosił odpowiednio: 1949 - 10,2 mln f.izr.; 1950 - 12,6 mln f.izr.; pierwsze półrocze 1951 - 10,8 mln.f.izr.

Deficyt **bilansu handlowego** w 1949 r. wyniósł 72 mln ft.izr., w roku 1950 - 90 mln oraz w pierwszej połowie 1951 - 41 mln ft.izr.

Wraz z silnym wzrostem deficytu w ostatnim okresie zmniejszyły się również znacznie źródła kredytu państwowego. Zapasy szterlingowe uległy całkowitemu wyczerpaniu.

Na początku lata różni ministrowie przewidywali szybką poprawę stanu gospodarczego. Brak surowców był wówczas tak dotkliwy, że wiele fabryk zostało zamkniętych, lub też zmuszone były ograniczyć swoją produkcję. Spodziewano się jednak wpływu dewiz z transakcji handlowych, które częściowo zawiodły oraz liczone na "pomoc" amerykańską.

Od dwóch lat spadała krzywa obrazująca stan zaopatrzenia, lecz ogół ludności nie zdawał sobie sprawy z sytuacji aż do chwili, gdy zmniejszane przydziały oleju, margaryny, cukru i mięsa nie mogły być dostarczane w ustalonym terminie.

Minister handlu podał do wiadomości zarządzenie dotyczące zmniejszenia przydziałów artykułów żywnościowych w grudniu i podwyższenia ceny mleka i chleba. Gazety informując o tym zaznaczają, że w grudniu nie będzie wydawane mięso, masło i kakao.

Przydział jaj będzie zmniejszony. Wymieniona podwyżka cen jest już drugą w ciągu paru ostatnich miesięcy.

Poza chlebem i mrożonymi rybami nie można nabyć obecnie prawie żadnych artykułów spożywczych. Środki transportowe są niewystarczające, co utrudnia komunikację tak miejską jak międzymiastową oraz przywóz towarów. Dalszy napływ emigrantów pogarsza sytuację, rząd jest bowiem zmuszony udzielać im pewnej pomocy z już i tak skąpych zapasów krajowych.

Izraelski Minister Finansów podał do wiadomości w połowie listopada ubiegłego roku, że Izrael prowadzi dalsze ograniczenia importowe w celu zmniejszenia deficytu swego bilansu handlowego.

Ogólna wartość importu Izraela do chwili jego powstania wynosi 300 mln funtów izraelskich, podczas gdy jedno-

częśnie eksport wyniósł jedynie 40 mln funtów.

Minister Finansów przedłożył Parlamentowi projekt ustawy, przewidujący rejestrację złota znajdującego się w posiadaniu obywateli izraelskich oraz możliwości odpro-
wadzenia tego złota do skarbu państwa.

J A P O N I A

Konkurencja Wielkiej Brytanii

Korespondent gazety "Herald" w Melbourne donosi z Tokio: "Japonia liczy na to, że będzie mogła w handlu z Indiami wysunąć się na pierwsze miejsce, oferując swe towary po cenach niższych niż brytyjskie.

Korespondent zwraca uwagę na to, że Japończycy opano-
wali już rynek indyjski w zakresie zaopatrzenia go w maszy-
ny a przede wszystkim obrabiarki. Dwie japońskie komisje
przemysłowe od trzech miesięcy objeżdżają cały kraj celem
zapoznania się z rynkiem indyjskim i zbadania możliwości
zbytu artykułów włókienniczych i chemicznych". Japończycy
sądzą, pisze dziennikarz, że będą mogli współzawodniczyć na
rynku indyjskim w dziedzinie maszyn szczególnie włókienni-
czych, oferując za nie niższe ceny".

Ograniczenia surowcowe

W Japonii wprowadzone zostały ograniczenia w zużyciu
niklu, kobaltu, miedzi i tungstenu w celu utworzenia zapa-
sów dla "Amerykańskiego Biura Handlu Międzynarodowego".

K A N A D A

Handel zagraniczny

Eksport kanadyjski w listopadzie 1951 r. osiągnął
rekordową cyfrę \$ 384.400.000 wobec dotychczasowego najwyż-
szego poziomu za lipiec wynoszącego \$ 378.600.000. Import
natomiast spadł do \$ 326.600.000 wskutek czego powstała
w listopadzie nadwyżka w wysokości \$ 57.800.000, powodują-
ca obniżenie deficytu handlu zagranicznego na 11 miesięcy
z sumy \$ 292.300.000 do \$ 234.500.000.

Eksport do USA wyraził się sumą \$ 212.800.000 prze-
wyższając rekordowy eksport z maja, wynoszący \$ 211.400.000.
Import z USA obniżył się do \$ 226.300.000 utrzymując się
jednak na wyższym poziomie niż w listopadzie 1950 r. kiedy
to wyniósł on \$ 214.800.000. Deficyt w handlu z USA spadł
do \$ 13.500.000, podczas gdy w kwietniu 1951 r. osiągnął
on \$ 92.300.000.

Dodatknie saldo w handlu w stosunku do wszystkich krajów wzrosło w okresie 11 miesięcy ub.r. do \$ 470.700.000 podczas gdy za cały rok 1950 miał miejsce deficyt w wysokości \$ 80 mln.

Dostawy do Wielkiej Brytanii wzrosły w listopadzie do \$ 59.100.000 wobec \$ 38.800.000 w roku ubiegłym. Zakupy jednak z tego kraju spadły z \$ 40.200.000 do \$ 33.300.000 dając Kanadzie dodatni miesięczny bilans w wysokości \$ 25.800.000.

Prezes Canadian Exporter's Association podał do wiadomości, że eksport kanadyjski za cały rok 1951 osiągnął rekordową cyfrę \$ 3.700 mln.

Poprawa zapasów złota i dolarów amerykańskich

Według oświadczenia Ministerstwa Finansów - państwowe zapasy złota i dolarów USA w Kanadzie wzrosły o \$ 169 mln. osiągając w dniu 31.XII.1951 r. sumę \$ 1.779.000.000 wobec \$ 610.000.000 w dniu 30 września tegoż roku. 31 grudnia rezerwy wynosiły \$ 1.742.000.000.

Wzrost w ciągu czwartego kwartału, jak również ogólny wzrost zapasów przypisuje się w znacznej mierze napływowi kapitałów amerykańskich.

Wzrost trudności gospodarczych w związku z wyścigiem zbrojeń

Udział Kanady w agresywnym bloku atlantyckim i ogromne wydatki na cele zbrojeniowe powodują dalsze trudności gospodarcze tego kraju i pogorszenie położenia narodu kanadyjskiego. Na cele wojenne wyasygnowana została w roku budżetowym 1951/52 suma około 2 mld dolarów kanadyjskich, stanowiąca prawie 53% ogólnego budżetu. Wzrastające zapotrzebowanie U.S.A. na kanadyjskie surowce strategiczne powoduje nieproporcjonalny wzrost tych gałęzi przemysłu przy zaniedbaniu rozwoju pozostałych, w których zaczynają pojawiać się oznaki kryzysu. Wydatki wojenne pokrywane kosztem dalszego opodatkowania narodu prowadzą do poważnej inflacji i wzrostu cen. Tak np. w ciągu 1951 r. koszty utrzymania wzrosły o 22%, a w porównaniu z poziomem przedwojennym o 156%. Spadek siły nabywczej przeciętnego obywatela i wprowadzone przez państwo ograniczenia kredytowe wywołują nieprzerwany spadek obrotów handlowych.

W porównaniu z październikiem 1950 r. w tymże miesiącu roku 1951 sprzedaż wyrobów metalowych spadła o 47%, instrumentów muzycznych i radioodbiorników o 37%, odzieży męskiej o 10%, a niektórych wyrobów tytoniowych - o 30%.

Coraz silniej zaznacza się na rynku kanadyjskim konkurencja przemysłu amerykańskiego. Np. import tkanin bawełnianych wynoszący w r.1950 - 147 mln yardów w roku 1951 osiągnął cyfrę 160 mln yardów co w znacznej mierze przyczyniło się do kryzysu w kanadyjskim przemyśle włókienniczym.

niczym. W wyniku trudności zbytu wzrastają zapasy towarów i powiększa się liczba bantructw.

W III kwartale 1951 r. zanotowano w Kanadzie 312 upadłości handlowych w porównaniu do 248 w analogicznym okresie ubiegłego roku. Trudności zbytu spowodowały spadek produkcji samochodów w III kwartale 1951 o 24,5%, a produkcji przemysłu bawełnianego - o 40%. Odbiło się do oczywistości na stanie zatrudnienia. Wzrasta bezrobocie i niezadowolenie mas pracujących, powiększają się również ogromne zyski kapitalistów.

K U B A

Handel zagraniczny w I kwartale 1951 r.

Eksport Kuby w I kwartale 1951 r. wyniósł /w mln kubańskich peso/ 163,2 wobec 124,2 za tenże okres 1950 r. a import 160,4 wobec 119,4. Wzrost obrotów zagranicznych Kuby tłumaczy się głównie wzrostem cen na rynkach międzynarodowych.

L I B A N

Handel zagraniczny w III kwartale 1951 r.

Import Libanu w III kwartale w 1951 wynosił /w mln ft libańskich/: Ogółem 73,3, w tym: Stany Zjednoczone A.P. 19,3, Syria - 12,6, Irak - 8,2, Francja - 6,6, Wielka Brytania - 6,3.

W tym samym czasie Liban eksportował łącznie z reeksportem /w mln ft/: Ogółem - 17,4, w tym: Syria - 4,6, Stany Zjednoczone - 2,6, Egipt - 2,1, Włochy 1,2.

Wzmożenie się wpływów Stanów Zjednoczonych

Parlament libański ratyfikował w połowie grudnia 1951 r. umowę o "pomocy na podstawie 4-go punktu Trumana".

Na mocy tej umowy Stany Zjednoczone wysyłają do Libanu ekspertów i specjalistów technicznych. Zdobyły one również możliwość sprzedawania Libanowi urządzeń przemysłowych i innych towarów.

LIBIA

Nowy członek strefy szterlingowej

Z dniem 3.b.m. Libia weszła w skład strefy szterlingowej.

MAŁAJE

Ograniczenia walutowe w dziedzinie eksportu.

Urząd Kontroli wymiany zagranicznej w Singapurze wprowadził w życie zarządzenia zmierzające do uniemożliwienia krajom o miękkiej walucie korzystania z malajskiej cyny, kauczuku i papieru w obrotach czarnorynkowych za funty szterlingi.

Urzędowo podano do wiadomości, że eksporterzy z Singapore zostali powiadomieni o tym, że wszystkie transporty cyny, kauczuku i pieprzu do portów o miękkiej walucie będą mogły tylko wtedy być dostarczone na kredyt, jeśli będzie istniała gwarancja banku importera, że w przypadku załadowania lub przeładowania tych towarów na statek idący do Stanów Zjednoczonych, zapłata nastąpi w dolarach.

Rzecznik rządowy wyjaśnił, że wyżej wymienione zarządzenie zostało powzięte ze względu na ogólnie znany fakt że pewne kraje reeksportowały cynę, kauczuk i pieprz zakupując je w znacznie większych ilościach niż własne ich zapotrzebowanie.

MAROKKO

Sytuacja gospodarcza

Bilans handlu zagranicznego w pierwszym półroczu 1951 roku przedstawia się następująco: import 70 mlrd franków, eksport - 43 mlrd franków, ujemne saldo - 27 mlrd franków.

Wynika z tego, że eksport pokrywa w 60% import. Zaznaczył się zatym pewien postęp w porównaniu do roku 1950, gdy stosunek ten wynosił 58%.

Pomimo rozwoju nie tylko przemysłu ale i rolnictwa w Marokko, produkcja zbóż nie pokrywa konsumpcji wewnętrznej, co zmusza do importowania 100.000 ton zboża. Przyczynia się to w dużym stopniu do powstania ujemnego bilansu handlowego. Jego deficytowe saldo zwiększyło się znacznie w okresie od czerwca do października 1951 r. Import Marokka wzrósł zarówno pod względem ilościowym jak i wartościowym. Drugą przyczyną deficytu są wzmożone zakupy surowców i

urządzeń przemysłowych, trzecią zaś ogromnie zwiększona konsumpcja wewnętrzna, która graniczy niemal z gromadzeniem zapasów.

M E K S Y K

Handel zagraniczny w pierwszych 9 miesiącach

1 9 5 1 r.

w mln peso

Import ogółem	5.180
w tym:	
U.S.A.	4.184
Wielka Brytania	100
Francja	106
Niemcy Zachodnie	104
Kanada	90
Eksport ogółem	3.894
w tym:	
U.S.A.	2.885
Francja	117
Niemcy Zachodnie	84
Wielka Brytania	84
Guatemala	42
Główne towary eksportowe:	
bawełna	782
ołów	327
kawa	320
cynk	196
miedź	170
srebro	157
Główne towary importu:	
samochody	439
maszyny i części	221
sprzęt przemysłowy	200

N I K A R A G U A

Handel zagraniczny w I półroczu 1951 r.

Obroty zagraniczne Nikaragui w I półroczu 1951 r. wyniosły 41,9 mln cordobów wobec 30,9 mln cordobów w analogicznym okresie 1950 r.

Import Nikaragui za styczeń-czerwiec 1951 r. wyraził się /w mln cordobów/ cyfrą 13,7, a eksport - 28,2, w porów-

naniu do 12,3 i 18,6 w analogicznych miesiącach poprzedniego roku.

Dynamika importu i eksportu Nikaragui przedstawiała się następująco /w mln cordobów/:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950 r.	1951 r.	1950 r.	1951 r.
styczeń	1,4	1,4	0,8	1,7
luty	1,9	1,8	2,2	3,4
marzec	2,9	2,6	6,4	8,8
kwiecień	1,3	1,9	1,3	5,6
maj	2,4	2,4	3,1	4,9
czerwiec	2,4	3,6	4,8	3,8

N O W A Z E L A N D I A

Eksport za 9 miesięcy 1951 r.

W ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 r. Nowa Zelandia osiągnęła rekordowy dodatni bilans handlu zagranicznego.

Dane za okres styczeń - wrzesień wykazują nadwyżkę eksportu w wysokości £ 58.696.000. Eksport w tym czasie wyniósł ogółem £ 191.907.000, a import £ 133.211.000. W analogicznym okresie 1950 r. eksport wywaził się cyfrą £ 146.486.000, import zaś £ 115.233.000, dając nadwyżkę eksportu w wysokości £ 31.253.000.

P A K I S T A N

Pożyczka amerykańska na cele wojenne

Przewodniczący Komisji Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju Iliff, przebywający obecnie w Karachi, powiadomił rząd, że Pakistan otrzyma pożyczkę w wysokości \$ 23,5 mln. zamiast przewidywanych przed tym dolarów 65 mln.

Udzielając tego kredytu Stany Zjednoczone jawnie dyktują swoje warunki. Iliff oświadczył, że pożyczka ta przeznaczona jest między innymi na finansowanie budowy linii strategicznych a nie jak to planowano na budowę elektrowni w Pakistanie.

P A N A M A

Handel zagraniczny w sierpniu

Obroty zagraniczne Panamy w sierpniu 1951 r. wyniosły /w mln balboas/ 6,1 z tego import - 5,1, a eksport - 1,0.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E A.P.

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Ministerstwo Handlu U.S.A. opublikowało szereg danych o amerykańskim handlu zagranicznym, które jeszcze raz uwydatniają, że ta dziedzina gospodarki jest narzędziem ekspansji imperialistycznej.

W porównaniu z odpowiednim okresem roku 1950 handel zagraniczny U.S.A. wykazał w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 r. następujące obroty /w mln dolarów/:

	Import		Eksport		Saldo	
	1950	1951	1950	1951	1950	1951
styczeń	623	1.023	741	974	118	- 49
luty	600	909	764	1.076	164	167
marzec	665	1.100	860	1.284	195	184
kwiecień	585	1.033	804	1.372	219	239
Maj	659	1.018	830	1.355	170	337
czerwiec	687	929	877	1.292	190	362
lipiec	701	894	799	1.189	70	295
sierpień	820	880	762	1.267	- 59	387
wrzesień	859	735	911	1.231	52	496
Ogółem za 9 miesięcy	6.208	8.520	7.327	11.038	1.119	2.518

W porównaniu z odpowiednim okresem 1950 r. eksport zwiększył się o ponad 50%.

Przewiduje się że w 1951 r. całkowity import powinien osiągnąć \$ 10 mlrd., a całkowity eksport \$ 13,5 mlrd. W ten sposób saldo bilansu handlowego powinno wynieść około 3,5 mlrd dolarów.

Eksport obejmuje dostawy materiału wojennego krajom Europy Zachodniej, którego wartość przy końcu września 1951 r. osiągnęła \$ 854 mln.

W okresie styczeń-wrzesień U.S.A. wywozły towarów wagi 44,32 mln ton krótkich /krótka tona = 907,1 kg/ w porównaniu z 20,7 mln ton kr. w analogicznym okresie 1950 r.

W sierpniu 1951 r. węgiel zajmował pod względem wartości w eksporcie U.S.A. drugie po pszenicy miejsce. Pszenicy wywieziono za \$ 83,9 mln., a surowej bawełny za \$ 2,1 mln.

Według danych Ministerstwa Handlu eksport U.S.A. /łącznie z reeksportem/ w październiku 1951 r. spadł do \$ 1.154,3 mln wobec \$ 1.232,2 mln we wrześniu tegoż roku.

Import zaś wyniósł \$ 832,4 mln. w porównaniu do \$ 717,7 we wrześniu. Zwiększenie się importu nastąpiło zwłaszcza wskutek większych zakupów cyny, miedzi, ołowiu i papieru gazetowego.

Ceny handlu zagranicznego

Wskaźnik cen importowych /1936-38 = 100/ podniósł się w okresie od grudnia 1950 r. do sierpnia 1951 r. z 256 na 313, podczas gdy wskaźnik cen eksportowych z 195 na 207. Jak z powyższego wynika ceny importowe wzrosły o 13% podczas gdy eksportowe jedynie o 6%.

Produkcja

Wskaźnik produkcji przemysłowej U.S.A. w listopadzie 1951 r. w porównaniu z danymi za październik tegoż roku /1935-1939 = 100/ przedstawiał się następująco:

Ogólny wskaźnik	październik	listopad
produkcji przemysłowej	220	218
<u>Przemysł przetwórczy</u>		
towary długotrwałego użytkowania	275	275
towary krótkotrwałego użytkowania	193	189
żelazo i stal	261	260
urządzenia przemysłowe i maszyny	341	343
wyposażenie transportowe	308	309
metale kolorowe	202	208
materiały drzewne i wyroby	158	153
wyroby z kamienia, gliny i szkła	231	223
tekstylia i wyroby tekstylne	155	156
skóra i wyroby skórzane	91	...
artykuły spożywcze	176	160
wyroby tytoniowe	...	...
papier i wyroby papierowe	196	190
produkcja przemysłu poligraficznego	181	185
produkty destylacji ropy naftowej		
i węgla kamiennego	268	277
chemikalia	304	302
wyroby gumowe	238	...
<u>Przemysł wydobywczy</u>		
węgiel i ropa	179	178
rudy metali	163	127

Produkcja wojenna wzrastała ciągle podczas gdy produkcja pokojowa malała. Zwłaszcza silnie, bo o 10% spadła wytwórczość artykułów żywnościowych. W znacznym stopniu spadła produkcja papieru, samochodów a także rud, zwłaszcza rudy żelaza. Produkcja samochodów w IV kwartale 1951 była o 1/3 mniejsza niż w analogicznym okresie 1950 r.

Według oświadczenia Ministra Handlu U.S.A. produkcja Stanów Zjednoczonych wzrosła w całym roku 1951 o 8% osiągając najwyższy notowany dotychczas poziom. Stwierdził on, że produkcja brutto wyraziła się cyfrą \$ 327.000 mln stanowiąc wzrost o 15% w porównaniu z 1950 r.

Produkcja przemysłowa w 1951 r. była o 10% wyższa niż w 1950 r. Produkcja stali w sztabach i odlewach osiągnęła rekordową cyfrę 105.000.000 ton w 1951 to jest o 8 mln ton więcej niż w 1950 r.

Ceny hurtowe

Według danych Ministerstwa pracy wskaźnik cen hurtowych U.S.A. w listopadzie 1951 r. wyniósł 178,3 wobec 171,6 w tymże miesiącu 1950 r. /1926 r. = 100/.

Według urzędowych danych wskaźnik cen detalicznych w wysokości 188,6 /1935-1939 = 100/ osiągnął w listopadzie najwyższy dotychczasowy poziom.

Deficyt budżetowy

Deficyt budżetowy U.S.A. w dniu 31 grudnia 1951 r. to jest w połowie bieżącego roku finansowego, wyraził się cyfrą \$ 7.467.242.215. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku jest on trzynastacie razy większy.

S U D A N

Handel zagraniczny w I półroczu 1951 roku

Wartość importu sudańskiego w I półroczu 1951 r. wyniosła 16,2 mln funtów egipskich wobec 13,4 mln w analogicznym okresie roku 1950. Wartość eksportu i reeksportu wyniosła odpowiednio 27,6 mln i 18,4 mln funtów egipskich.

Struktura handlu zagranicznego w okresie styczeń-czerwiec 1951 r. w mln.f.eg.

<u>Pochodzenie importu</u>	<u>1950 r.</u>	<u>1951 r.</u>
Wielka Brytania	5,1	5,2
Indie	2,2	3,0
Egipt	1,2	1,5
Persja	0,7	0,9
Włochy	0,2	0,5
Chiny	0,2	0,5
<u>Przeznaczenie eksportu</u>		
Wielka Brytania	13,7	18,7
Indie	0,7	12,6

Egipt	1,5 ^{x/}	1,7 ^{x/}
Unia Francuska	0,9	0,9
Niemcy Zachodnie	0,2	0,9
Stany Zjednoczone	0,3	0,9

x/ bez eksportu sudańskich wielbłądów, którego wartość oceniana była w roku 1950 na 506.000 funtów egipskich, w roku zaś 1950 - na 561.000 funtów egipskich.

W E N E Z U E L A

Handel zagraniczny w lipcu 1951 r.

Obroty handlu zagranicznego Wenezueli w lipcu osiągnęły /w mln. bolivarów/ 566, z tego import - 174, a eksport - 392.

U M O W Y HANDLOWE i PŁATNICZE

B E L G I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Umowa belgijsko - zach.niemiecka, której ważność upłyneła 31 grudnia 1951 r. /patrz nr 27/30 "WHZ"/ została przedłużona o trzy miesiące. W okresie tym ma być zawarta nowa umowa, regulująca obroty towarowe w r.1952.

D A N I A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu wiadomości podanej w nr.nr.29/32 oraz 31/34 "WHZ" podajemy dalszy ciąg listy towarowej. Dostawy duńskie składać się będą m.in. /w tys.koron duńskich/:
z urządzeń dla cementowni - 5.000, silników Diesla - 1.250, innych maszyn i aparatów - 4.000, kryolitu - 3.000, kwasów tłuszczowych - 1.000, piwa, wódek i likierów - 500, artykułów jajczarskich - 200, mleka skondensowanego - 200, artykułów chemicznych i farmaceutycznych - 300, farb i lakierów - 150.

Włoski eksport do Danii obejmować będzie /w tys.koron duńskich/: wina i likiery - 3.750, pomarańcze i mandarynki - 3.750, cytryny - 2.750, ryż - 2.000, migdały i orzechy - 1.500, soki owocowe - 400, samochody ciężarowe - 3.800, maszyny do pisania i liczenia - 1.600, inne maszyny, aparaty i motory - 4.000, opony samochodowe - 1.000, półfabrykaty metali - 1.000, maszyny do szycia - 4.000, błony i inne artykuły fotograficzne - 1.000, artykuły chemiczne i farmaceutyczne, medykamenty - 400, sznury konopne - 750, nici - 500, marmury i alabaster - 400, instrumenty muzyczne - 250.

Poza tym Włochy dostarczą Danii również 10.000 ton makuchów, 10.000 t.otrębów oraz 0,5 tys.t. konopi.

Według nowej umowy duńsko - włoskiej znacznie zwiększony zostanie eksport duńskich artykułów rolniczych. Tłumaczy się to tym, że Włochy zniosły ilościowe ograniczenia na znaczną część swego importu produkcji rolniczej oraz tym, że szereg jej tradycyjnych dostawców zmniejszył dostawy tych towarów. W chwili obecnej Włochy zajmują trzecie miejsce po Wielkiej Brytanii i Niemczech Zachodnich w eksporcie duńskich artykułów rolnych.

F R A N C J A - H O L A N D I A

Rokowania handlowe toczące się pomiędzy Francją a Holandią, zakończyły się zawarciem w dniu 8 stycznia 1951r.

układem. Nowy protokół, obowiązujący wstecz od dnia 1-go lipca 1951 r. na okres jednego roku, ustala program wymiany towarów kontyngentowych pomiędzy tymi dwoma krajami do dnia 30-go czerwca 1952 r. Utrzymuje on zasadniczo główne tendencje, ustalone w poprzednich układach. Umowa przewiduje zwłaszcza eksport do Francji produktów mleczarskich, ziarna siewnego, sadzeniaków, różnych artykułów chemicznych, francuski eksport do Holandii - win, perfumerii, galanterii skórzaney, tekstyliów, samochodów, maszyn i narzędzi.

FRANCJA - SZWAJCARIA

W uzupełnieniu wiadomości z Nr 31/34 "WHZ" podajemy, że umowa francusko-szwajcarska jest oparta w zasadzie na postanowieniach poprzedniej umowy z lipca 1950 r. Wymiana w ramach układu ma być ograniczona wytycznymi liberalizacji OEEC. Szwajcaria ma między innymi otrzymać od Francji 480.000 t. węgla, 40.000 t. aluminium, 40.000 t. fosfatów, 70.000 t. tomasyny, 18.000 t. tlenku potasu, 146.000 t. żelaza i stali.

Po pierwszym kwietnia 1952 r. dostawy te - o ile okoliczności na to Francji pozwolą - mają ulec "znacznemu zwiększeniu", zwłaszcza jeśli chodzi o węgiel i stal.

Wywóz szwajcarski ma być zwiększony w zakresie następujących artykułów: sery 22.500.000 franków szwajcarskich /w r. 1951 - 15.400.000 fr. szw./, mleko w proszku - 15.000.000 fr. szw. /w r. 1951 - 10.000.000 fr. szw./, obrabiarki 18.500.000 fr. szw. /w r. 1951 - 15.000.000/, barwniki 26.500.000 fr. szw. /w r. 1951 - 25.500.000/. Szczególnemu zmniejszeniu uległ eksport zegarków szwajcarskich i to nawet jeśli chodzi o typy we Francji nie wyrabiane.

Jednocześnie obie strony przedłużyły na okres dalszych dwunastu miesięcy ważność postanowień obowiązującego dotychczas układu płatniczego. W ramach tego przedłużonego układu uzgodniono sprawę transferu oprocentowania i rat /za lata 1951-1952/ pożyczek, jakie wypuszczono w Szwajcarii na rzecz Francji w latach 1930, 1932, 1938 i 1939.

IRAN - NIEMCY ZACHODNIE

Iracko - zach. niemiecka umowa handlowa z 1 czerwca 1949 r. została ponownie przedłużona do 31 maja 1952 r. Aż do wygaśnięcia ważności przedłużonej umowy wartość obrotów towarowych ma być zmniejszona o połowę w stosunku do wartości ustalonej 2 listopada 1950 r.

Umowa handlowa z 2 listopada 1950 r. przewidywała wysokość obrotów na 110 mln DM w obu kierunkach.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - S Z W E C J A

Po długich rokowaniach pomiędzy Niemcami Zachodnimi a Szwecją, zawarty został w końcu grudnia 1951 r. nowy układ handlowy na rok bieżący. Największą trudnością przy zawarciu układu była kwestia wymiany węgla i koksu na rudę żelazną, bowiem Trizonia domagała się przedwojennej relacji kwot tych towarów.

Żądania zach.niemieckie nie zostały uwzględnione, nie mniej jednak w r.b. Niemcy Zachodnie otrzymać mają ponad 5.000.000 t.rudy żelaznej, wobec 4.850.000 t. w r.1951. Dalsze trudności powstały na odcinku eksportu szwedzkich artykułów spożywczych /masła, czekolady itd./ do Trizonii.

Szwedzi uskarżają się na niemiecką politykę kontyngentową i podwyżki opłat celnych. Strona szwedzka domaga się rewizji odpowiednich taryf. Eksport wyrobów drzewnych ze Szwecji do Niemiec Zachodnich ma być utrzymany na poziomie zeszłorocznym.

Niemcy Zachodnie dostarczą 2.000.000 t.koksu, 350.000 t.węgla oraz zaległą ilość zeszłoroczną - 500.000 t. węgla. Do dalszych dostaw należą żelazo i stal w ilości 210.000 t. /ilość niezmieniona/ wraz z zaległymi 60.000 t. złomu na poczet ub.roku. /Niemcy Zachodnie miały wówczas dostarczyć 100.000 t.złomu/.

Tegoroczna wymiana szwedzko-zach.niemiecka ma osiągnąć 1.500. mln koron szw. po stronie niemieckiej oraz 1.350.000.000 koron szw. po stronie szwedzkiej.

Wartość eksportu z Niemiec Zachodnich do Szwecji w ciągu 9 miesięcy ub.r. wyniosła 872.000.000 koron szw. wobec 426.000.000 koron szw. w tym samym okresie 1950 r., wartość eksportu szwedzkiego wyniosła odpowiednio 621.000.000 i 528.000.000 koron.

Szwecja zgadza się na ujemne dla niej saldo bilansu handlowego w nadziei, że Niemcy Zachodnie podejmą w ciągu bieżącego roku obsługę przedwojennych zobowiązań niemieckich wobec Szwecji.

N O R W E G I A - W I E L K A B R Y T A N I A

W Londynie zakończono rokowania handlowe pomiędzy Norwegią a Wielką Brytanią. W wyniku zawartej umowy udało się Norwegii zwiększyć swe kwoty węgla i koksu brytyjskiego oraz blachy dla potrzeb przemysłu konserwowego. To samo dotyczy importu metali nie zawierających żelaza. Jeśli chodzi o żelazo i stal, to Norwegia otrzyma te same ilości co w r.ub. Mimo to wymiana towarowa nie jest dla Szwecji zbyt pomyślną a to ze względu na trudne położenie ekonomiczne Wielkiej Brytanii. Wyrazem tego są poważne redukcje w imporcie takich surowców i artykułów norweskich jak: papier, celuloza, konserwy i mieszanki cukru z tłuszczem. Poza tym Anglicy zastrzegli sobie jeszcze możliwość wpro-

wadzenia zmian w umowie po upływie pół roku.

W czasie rokowań poruszono również kwestie płatnicze. Norweskie aktywa w funtach szterlingach wzrosły znacznie, - nie podano wprawdzie konkretnej cyfry, lecz zaznaczono, że są one wielokrotnie większe aniżeli w tym samym czasie ub.roku.

PAKISTAN - WŁOCHY

W uzupełnieniu wiadomości, zamieszczonej w Nr.37 "WHZ", podajemy szczegóły umowy pakistańsko-włoskiej.

Eksport Pakistanu do Włoch obejmuje surową bawełnę wartości £ 17 mln., surową jutę za £ 8 mln., skóry surowe i garbowane za £ 750.000.-

Włochy wyślą do Pakistanu przędzę sztucznego jedwabiu za £ 2 mln, przędzę bawełnianą i tkaniny bawełniane - za £ 5 mln., tkaniny i worki z juty za £ 1 1/4 mln, tekstylia, maszyny rolnicze, elektryczne, górnicze i drukarskie za £ 1 1/2 mln., samochody, autobusy i szereg artykułów przemysłowych wartości £ 225.000.

SZWECJA - WŁOCHY

W Rzymie podpisana została włosko-szwedzka umowa handlowa o wymianie towarowej na okres 1.11.1951 r. - 31.10.1952 r. Umowa ta znacznie zwiększona w porównaniu z poprzednią uwzględnia dotychczasowe najważniejsze towary wymienne.

W ramach tej umowy Szwecja dostarczy tak ważne dla włoskiego rynku surowce i towary, jak: celuloza, ruda żelazna, specjalne gatunki stali, kontyngent celulozy wynosi 70.000 t. Natomiast Włochy dostarczą Szwecji głównie produktów rolniczych, wyrobów przemysłu maszynowego i towarów tekstylnych.

Wwóz do Szwecji obejmie przede wszystkim owoce, samochody, motocykle i opony gumowe.

Umowa wejdzie w życie w ciągu najbliższych dni drogą wymiany not.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ANGOLA

Pozwolenia importowe

Urząd importu podał do wiadomości, że pozwolenie importowe musi być uzyskane przed zamówieniem towaru za granicą.

ARGENTYNA

Przepisy dewizowe

Okólnikiem nr 1545 z dnia 10.XII.1951 Argentynski Bank Centralny komunikuje, że uprzednie pozwolenia dewizowe, których termin ważności obowiązuje w obecnej chwili, oraz które w przyszłości zostaną przyznane, w obu wypadkach do finansowania w częściowych ratach, płacić będą odszkodowanie w wysokości 20% od części pozwoleń niewykorzystanych na następujących warunkach:

- a/ zezwolenia, udzielane w przyszłości, podlegać będą zapłacie odszkodowania w wysokości 20% od wartości, przypadającej na część zezwolenia dewizowego niewykorzystaną przy dokonaniu odprawy celnej towaru, na import którego zostało wystawione: za wyjątkiem tolerancji w wysokości 10%, obliczonej na podstawie całkowitej sumy zezwolenia na pokrycie przypadków lub sytuacji nieprzewidzianych,
- b/ zapłata odszkodowania winna być zagwarantowana przez jedną z instytucji upoważnionych do wykonywania operacji dewizowych.
- c/ instytucja upoważniona, dająca gwarancję, będzie również odpowiedzialna za zwrot zezwolenia dewizowego Bankowi Centralnemu, które wraz z depozytem z tytułu zapłacenia odszkodowania winno mieć miejsce w terminie 10-ciu dni, licząc od daty upływu terminu ważności odnośnego zezwolenia lub od daty dokonania ostatniej odprawy celnej towarów, objętych zezwoleniem.

Zezwolenia dewizowe ważne w dniu wydania w.w.okólnika winny uzyskać gwarancję bankową do dnia 10 stycznia 1952 r. Po upływie tego terminu zezwolenia dewizowe, które nie zostały zagwarantowane, zostaną automatycznie unieważnione bez pobierania żadnych opłat i będą mogły być wyko-

rzystane jedynie dla dokonania odprawy celnej towarów znajdujących się w dniu wydania w.w. okólnika w porcie argentyńskim lub w drodze.

Eksport świeżych owoców

Na podstawie dekretu nr 23.846 z 29.XI.1951 r. wszystkie owoce produkcji krajowej, przeznaczonej na eksport, winny pochodzić z plantacji upoważnionych i będą podlegały kontoli Ministerstwa Rolnictwa i Hodowli w zakresie warunków sanitarnych, zarówno na plantacji jak i warunków w jakich znajdują się one w chłodniach lub w czasie ładowania, niezależnie od nadzoru jaki ma miejsce w punktach załadowania, do Ministerstwa Przemysłu i Handlu należy kontrola w zakresie gatunku i ustalenia warunków w jakich owoce winny być zebrane, jak ma odbyć się selekcja oraz jakie ma być opakowanie itd. oraz uzgodnienie rodzaju transportu.

Eksportowane mogą być jedynie owoce posiadające świadectwa sanitarne, wydawane przez Ministerstwo Rolnictwa i Hodowli po stwierdzeniu, że inne w.w. wymagania np. co do jakości, opakowania zostały wykonane. Świadectwa sanitarne wydawane będą w portach lub miejscach załadunku.

Import maszyn rolniczych z krajów europejskich

Okólnikiem nr 1551 z dnia 24.XII.1951 r. Bank Centralny podał do wiadomości, że będzie rozpatrywać oferty, finansowane w ratach, złożone na import maszyn rolniczych, traktorów rolniczych i ich części, pochodzących z następujących krajów europejskich: Austria, Węgry i Wielka Brytania. Oferty winny być złożone do dnia 7 lutego 1952 roku.

A U S T R A L I A

Znakowanie towarów

Okólnik nr 1951/836 podaje do wiadomości, że od dnia 1 kwietnia 1952 r. materiał na ręczniki w belach, przeznaczonych na pocięcie, winien posiadać oznaczenie kraju pochodzenia na każdym odcinku, mającym tworzyć ręcznik, a materiał ręcznikowy nieprzeznaczony na pocięcie, winien posiadać na brzegu oznaczenie kraju pochodzenia - co każde dwa yardy.

B E L G I A L U K S E M B U R G

Przepisy dewizowe

Od dnia 1 grudnia 1951 r. płatności za import do Unii Belgo-Luksemburskiej winny następować:

- 1/ albo w ciągu jednego miesiąca od daty importu, o ile płatność jest dokonywana w jednostkach rozliczeniowych E.P.U. lub we frankach belgijskich czy luksemburskich na rynek "B" /dla krajów należących do E.P.U./,
- 2/ albo w ciągu trzech miesięcy dla wszystkich innych płatności

H O L A N D I A

Liberalizacja węgla i stali

Rząd holenderski postanowił zliberalizować import węgla i stali. W związku z tym stawka procentowa liberalizacji podwyższona zostanie na 71. Chodzi tu przede wszystkim o dostawy z Belgii i Luksemburga, które poza stałą nie przekroczyły ustanowionych w swoim czasie kontyngentów.

I N D I E

Znakowanie towarów

Indyjskie ministerstwo handlu ogłosiło, że wyroby zagraniczne sprzedawane w Indiach muszą posiadać oznaczenie pochodzenia. Zarządzenie to odnosi się przed wszystkim do artykułów elektrycznych, wiecznych piór, chemikaliów, lekarstw, papierosów, artykułów perfumeryjnych, tekstyliów i maszyn.

I R A K

Zakaz eksportu

Władze Iraku wydały nowe przepisy, reglamentujące eksport. Między innymi zabroniono eksportu następujących artykułów: zbóż, ryżu, ziarn sezamu, maki, jaj, pomarańczy i innych owoców cytrusowych. Przyznane dotychczas pozwolenia tracą swoją ważność.

I R L A N D I A

Zniesienie kontroli importowej na cebulę

Z dniem 1 stycznia 1952 r. zniesiono w Irlandii obowiązek uzyskiwania na import świeżej cebuli.
pozwole-

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Nowa lista towarów zliberalizowanych

"Ministerstwo" Gospodarki w Bonn ogłosiło listę towarów, które mają być importowane do Niemiec Zachodnich z krajów członkowskich O.E.E.C. i ich zamorskich terytoriów bez ilościowego ograniczenia. Ta nowa lista towarów zliberalizowanych obowiązuje od dnia 1.I.1952 r. i stanowi, przeciętnie rzecz biorąc, liberalizację około 60% importu z 1949 r. Obecna lista obejmuje o dużo więcej pozycji aniżeli dawna, jakkolwiek globalnie nie powiększa liberalizacji /60% importu/ oraz zestawiona jest wg. Kodu O.E.E.C., a więc podzielona jest na grupy: 1/ żywność i pasza, 2/ surowce i 3/ artykuły gotowe. Jakkolwiek liberalizacja obejmuje globalnie 60% importu, to jednak odnośnie do niektórych towarów jest ona 100%-towa, np. odnośnie do maszyn / z wyjątkiem tkackich/ i niektórych artykułów stalowych. Przy niektórych surowcach i niektórych artykułach żywnościowych ograniczenia te są o wiele większe. Wspomniana lista zawiera też, zgodnie z zarządzeniem O.E.E.C., t.zw. "liste commune" t.j. wspólną listę, obowiązującą wszystkich członków O.E.E.C.

Jak wiadomo, Niemcy Zachodnie w lutym 1951 r., na skutek trudności dewizowych zawiesiły swoje przepisy liberalizacyjne.

R O D E Z J A P O Ł U D N I O W A

Ograniczenia importowe

Podobnie jak i inne kraje strefy szterlingowej Południowa Rodezja, postanowiła przerwać import z krajów o walucie twardej. Specjalnym zarządzeniem wprowadzona została kontrola importu z wszystkich krajów, nienależących do strefy szterlingowej. Głównymi pozycjami, podpadającymi pod kontrolę są: towary luksusowe, wyroby nożownicze, szkło, porcelana, ubrania, dywany, meble, artykuły perfumeryjne, samochody, biżuteria.

Nowe przepisy o kontroli importu wzorują się na przepisach angielskich i przeciwdziałają wyczerpaniu dewiz zagranicznych ze strefy szterlingowej.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Groźba sankcji dla krajów eksportujących do państw obozu pokoju.

Jeszcze we wrześniu 1951 r. uchwalił Kongres U.S.A. t.zw. Battle Bill /wchodzący w miejsce uchwalonego w maju 1951 r. Kem Act/ przewidujący bezzwłoczne zaprzestanie udzielania "pomocy" gospodarczej i wojskowej państwu, które będą dostarczały do Z.S.R.R. i krajów demokracji

ludowej towarów "zakazanych". Absolutnym zakazem objęte są dostawy broni i amunicji. Natomiast dostawy pewnych innych towarów, choćby posiadających znaczenie wojskowe, mogą być dopuszczane wówczas, jeżeli w zamian za nie następują dostawy towarów, które - zdaniem Prezydenta U.S.A. - przyczyniają się do "bezpieczeństwa Ameryki lub do jej stabilizacji gospodarczej". Wreszcie istnieją towary, których dostawy, chociaż w zasadzie dopuszczalne, mogą wywołać sankcje w razie niezadawającej współpracy odnośnego państwa z rządem U.S.A.

Art. 11 D-11 przewiduje również wezwanie państw, niekorzystających z pomocy U.S.A., do ograniczenia eksportu do krajów obozu pokoju.

Mianowany z dniem 1 stycznia 1952 r. kierownikiem Mutual Security Agency, Harriman, ogłosił już dwie pierwsze listy towarów "zakazanych", a mianowicie:

- 1/ listę obejmującą 21 artykułów zbrojeniowych lub służących do wyrobu energii atomowej,
- 2/ listę, składającą się z 264 pozycji, głównie maszyn do eksploatacji ropy naftowej i do produkcji ważnych chemikaliów.

Harriman przewiduje możliwość istnienia wyjątków odnośnie do drugiej grupy, jest bowiem zupełnie możliwe, że import niektórych krajów zachodnio-europejskich leży w interesie bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych A.P.

Trzecia lista produktów, których wywóz do krajów obozu pokoju ma być możliwie ograniczony, nie została jeszcze ogłoszona; składa się ona z 28 artykułów, głównie z gumy i cyny.

Wszystkie te trzy listy będą przedmiotem ciągłej kontroli. Harriman mianował kapitana M. Dupre kierownikiem kontroli handlu z krajami obozu pokoju.

U R U G W A J

Zmiana systemu importowego

W uzupełnieniu wiadomości, podanej w nr 2/37 "WHZ" str. 124 komunikujemy, że zakaz przyjmowania "zaprzysiężonych deklaracji" importowanych, wprowadzony z dniem 4.XII.1951 r. został obecnie zniesiony w stosunku do wszystkich towarów należących do pierwszej kategorii, z wyjątkiem podwozi do autobusów i wagonów. Przywrócenie tego systemu ma zastosowanie tylko do strefy szterlingowej.

W I E L K A B R Y T A N I A

Zmiana polityki importowej

Jak wynika z oświadczenia brytyjskiego ministra skarbu Wielka Brytania jest zdecydowana na uczynienie pewnych us-

ustępstw w zapoczątkowanej przez nią polityce ograniczeń importowych. Ustępstwa te są wynikiem toczących się os-
tatnio pertraktacji pomiędzy Wielką Brytanią a O.E.E.C.,
mających na celu zapobieżenie stratom, na jakie byłiby
narażeni producenci niektórych zmarshallizowanych krajów,
na skutek zastosowania tych ograniczeń.

Wielka Brytania ma wznowić zakupy pewnych włoskich
produktów żywnościowych /jak pomidory, orzechy, gruszki
i jabłka/ i holenderskich jarzyn. Pewne ustępstwa mają
być również poczynione na rzecz Szwajcarii.

W E N E Z U E L A

Import tkanin wełnianych

Zgodnie z zarządzeniem nr 61, przepisy odnośnie
do importu tkanin wełnianych obowiązujące do 30.XI.1951r.
zostały przedłużone do 31 maja 1952 roku.

Pozwolenia importowe na tkaniny wełniane będą wy-
dawane tylko wówczas gdy importer zakupi w fabrykach kra-
jowych tkaniny za połowę wartości zamawianej. Znaczy to, że
za każdy metr zakupiony w kraju można sprowadzić dwa metry
z zagranicy.

Z W I A Z E K P O Ł U D N I O W E J A F R Y K I

Nowe przepisy importowe i eksportowe

Wydział handlu i przemysłu Ministerstwa Gospodarki
Związku Południowej Afryki wydał obszerne rozporządzenia
/28 str./ ogłoszone w numerze 4734 "Government Gazette"
z dnia 19.XI.1951 r., zawierające nowe przepisy, dotyczące
importu i eksportu.

Co się tyczy eksportu, to istnieją trzy listy.
Pierwsza najobszerniejsza, obejmuje towary, które można
wywozić bez licencji tylko do obszarów sąsiednich. Druga
lista obejmuje towary, które można wywozić bez licencji
tylko do Imperium Brytyjskiego i do U.S.A. Trzecia lista,
najkrótsza, obejmuje towary, na których wywóz nie trzeba
licencji np. paczki - dary, o ile nie zawierają sera, ka-
kao, kawy, herbaty, mleka skondensowanego, ryżu, cukru,
produktów pszenicznych, oraz takich środków żywnościowych,
które zostały importowane do Unii, lub próbki bez wartości.
W praktyce więc eksport do Polski będzie zawsze wymagał li-
cencji.

Co się tyczy importu to i tu istnieją trzy listy.
Pierwsza lista, t.zw. "ograniczona", obejmuje towary, któ-
re można importować jedynie na podstawie specjalnego poz-
wolenia. Podpadają pod nią również inne towary /np. tekstylia/,
o ile ich kontraktowa cena fob przewyższa maksymalną cenę
przewidzianą w liście np. piżamy męskie, ponad 12/6, kon-
fekcja damska ponad 2 funty itd. /chodzi tu o powstrzymanie

przywozu zbędnych przedmiotów luksusowych/.

Druga lista t.zw. "półwolna" obejmuje towary, które można importować bez specjalnego pozwolenia, jedynie tylko z krajów o walucie "miękkiej".

Trzecia lista, "wolna", obejmuje przeważnie tylko takie pozycje jak próbki, opakowania, reklamy, oraz książki i gazety.

C Ł A

ARGENTYNA

Podatek przy eksporcie zbóż i innych ziarn

Dekretem nr 3.224/51 z dnia 13.XII.1951 roku został zatwierdzony podatek w wysokości dwóch centów argent., który ma być pobierany od 1 stycznia 1952 r. od 1 kwintala eksportowanej pszenicy, lnu, kukurydzy, owsu, jęczmienia, żyta, prosa, siemienia, słonecznika, orzeszków ziemnych, rzepy, ryżu, oraz odpadków któregośkolwiek ze zbóż lub ziarn wyszczególnionych uprzednio, jeśli zawierają ponad 50% ziarna podstawowego.

Podatek obliczony jest na podstawie wagi netto przy eksporcie "luzem" / nie w workach/ i od wagi brutto z potrąceniem 1% przy opakowaniu w worki.

COSTA RICA

Nowa taryfa celna

W uzupełnieniu wiadomości podanej w "W.H.Z." Nr 31/34 str. 84 podajemy, że z dniem 1.X.1951 r. zaczęła obowiązywać nowa taryfa celna, która posiada podwyższone stawki celne ze względu na włączenie, pobieranych dotychczas oddzielnie, dodatkowych opłat. Obecna taryfa jest mieszana i składa się z ceł specyficznych i ad valorem.

EGIPT

Podwyższenie stawek celnych

Z dniem 7 stycznia 1952 r. weszła w życie 25% podwyżka stawek celnych od tych towarów importowanych, odnośnie do których egipska taryfa celna przewiduje cło obliczane od wagi. Tytoń, papierosy, koks, produkty destylacji ropy naftowej, przędza i materiały bawełniane, tłuszcze i wina zwyczajne zwolnione są z tej podwyżki.

FRANCJA

Obniżka ceł

Władze francuskie obniżyły cła importowe na pewną liczbę produktów podstawowych w celu obniżenia ich ceny

sprzedaży w kraju. Między innymi dotyczy to drzewa, miazgi drzewnej, wełny, cynku surowego i w arkuszach, stopów cynku i opon.

H A I T I

Przystąpienie do GATT

Dekretem opublikowanym w dzienniku urzędowym "Le Moniteur" z 15.XI.1951 r. rząd Haiti ratyfikował "Protokół Annecy", podpisany dnia 10.X.1949 r. Dekret wszedł w życie z dniem ogłoszenia i włącza do taryfy zmiany przyznane w Annecy i w Torquay.

N O R W E G I A

Nowe stawki celne

Wszystkie norweskie stawki celne - bez względu na to, czy są obliczane od wagi, od ilości sztuk itd. - zostały podwyższone z dniem 3 stycznia 1952 r. o 100%. Niezależnie od tego, stawki celne od towarów tekstylnych i konfekcji, dotychczas obliczane od ich wagi, będą obecnie obliczane od ich wartości - co oznacza w praktyce podwyższenie stawek celnych od większości tego rodzaju towarów o kilkaset procent. Skutkiem tego ceny tych towarów, płacone przez konsumenta norweskiego, wzrosną o 10-20%.

Podwyżka ceł została spowodowana zamierzonym rozszerzeniem norweskiej wolnej listy w ramach O.E.E.C. i ma z jednej strony niedopuszczyć do powiększenia konsumpcji, z drugiej zaś ma chronić norweski przemysł tekstylny przed konkurencją zagraniczną.

R O D E Z J A P O Ł U D N I O W A

Zawieszenie ceł

Zarządzeniem nr 992, opublikowanym w "Southern Rhodesia Government Gazette" z dnia 7.XII.1951 r. zniesione zostały opłaty celne na cynę i cynk w płytach i arkuszach /poz.124a/.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Zniesienie klauzuli największego uprzywilejowania wobec

Z. S. R. R. i Polski

Poczynając od dnia 5 stycznia 1952 r. Z.S.R.R. i Polska zostały postawione - jeśli chodzi o eksport do Stanów Zjednoczonych - na tej samej stopie co Albania i Czechosłowacja, które już od pewnego czasu nie korzystają z klauzuli największego uprzywilejowania. Tak więc obecnie

towary, pochodzące z tych krajów są opodatkowane na podstawie amerykańskiej ustawy taryfowej z roku 1930.

S Z W A J C A R I A

Umowa celna z Niemcami Zachodnimi

20.XII.1951 r. podpisana została w Bernie umowa celna pomiędzy Szwajcarią a Niemcami Zachodnimi. Zawarcie tej umowy było spowodowane tym, że Szwajcaria nie należąc do GATT'u, nie brała udziału w rozmowach w Torquay nad wprowadzoną z dniem 1.X.1951 r. nową taryfą niemiecką - ad valorem.

Umowa jest ważna do 31.XII.1952 i może być milcząco przedłużana. Załącznik A do tej umowy zawiera ustępstwa niemieckie, a załącznik B - ustępstwa ze strony Szwajcarii.

S Z W E C J A

Cła importowe na wyroby z Niemiec Zachodnich

Wskutek wprowadzenia w Niemczech Zachodnich nowych ceł na artykuły rolnicze spadł znacznie eksport szwedzki do Niemiec, szczególnie jaj i masła. Rząd szwedzki zamierza wprowadzić podatek importowy dla szeregu towarów zachodnio-niemieckich, jak samochody, zabawki, wyroby skórzane itd., które do wpływu miałyby być zużyte na subwencje dla wywozu masła.

W I E L K A B R Y T A N I A

Podpisanie protokołu w Torquay.

Wielka Brytania podpisała obecnie, ze znacznym opóźnieniem protokół z Torquay. Tym samym brytyjskie koncesje, udzielane w ramach uchwał Konferencji w Torquay, wejdą w życie z dniem 18.I.1952 r. Łącznie z Wielką Brytanią protokół ten został podpisany przez 30 krajów.

Z W I A Z E K P O Ł U D N I O W E J A F R Y K I

Zwyczaj cel.

Zarządzeniem Nr 3246 opublikowanym w Union of South Africa Government Gazette z 21.XII.1951 r. zostały nałożone stawki celne na taśmy izolacyjne w wysokości 15% ad valorem, przywrócono cła na materiał bawełniany na bandaż w wysokości 20% ad valorem., oraz podwyższono cła na "rim tape for bicycles" z 5 na 15% ad valorem.

Z A Ł A C Z N I K I

Kryzys Europejskiej Unii Płatniczej

Sprawozdanie z działalności Europejskiej Unii Płatniczej za okres od 1 lipca 1950 r. do 30 czerwca r.1951 i za III kwartał r. 1951 świadczą o poważnym kryzysie w E.P.U.

Organizacja ta, akces do której podpisali przedstawiciele państw marshallowskich w dniu 19 września r. 1950, jest przedłużeniem dwóch europejskich umów płatniczych i kompensacyjnych działających w latach 1948/49 i 1949/50.

Utworzenie Unii Płatniczej należy rozpatrywać jako jedno z przedsięwzięć Stanów Zjednoczonych zmierzających do stworzenia agresywnego bloku "Zjednoczonej Europy".

Unia Płatnicza, zorganizowana z inicjatywy i przy współudziale Stanów Zjednoczonych pod pokrywką szumnych deklaracji o rozwoju swobodnego, wielostronnego handlu oraz zniesienia walutowych i handlowych ograniczeń, w rzeczywistości jest jednym z instrumentów ekspansjonistycznej polityki U.S.A.

Wprowadzenie przewidzianego przez tę Unię swobodnego obrotu walutami zachodnio-europejskich krajów - członków E.P.U., pod warunkiem porównywania jednostki rozliczeniowej z dolarem, spłaty należności również w dolarach i zniesienia ilościowych ograniczeń importowych, oznacza poddanie handlu zagranicznego Europy Zachodniej amerykańskiemu wpływowi i kontroli, wzmocnienie dyktatury walutowej Stanów Zjednoczonych, podważenie znaczenia funta szterlinga w handlu europejskim i wprowadzenie na jego miejsce amerykańskiego dolara. To też nic dziwnego, że Wielka Brytania wszelkimi siłami przeciwstawia się działalności E.P.U.

Jednym z celów, do których dążyły Stany Zjednoczone, stwarzając Europejską Unię Płatniczą, było ograniczenie i w miarę możliwości zupełne zlikwidowanie stosunków handlowych pomiędzy krajami zmarshallizowanymi a Wschodnią Europą.

Unia została utworzona na okres dwuletni z tym, że operacje jej zostaną przedłużone na czas dłuższy. Działalność Unii regulują w tym okresie następujące zasady:

1/ na okres jej operacji pomiędzy członkami E.P.U. wprowadza się wzajemne obroty walutami według uzgodnionych priorytetów,

2/ handel zagraniczny pomiędzy członkami odbywa się na wielostronnej podstawie, przy stopniowych zmianach ilościowych ograniczeń importowych /tak zwana "liberalizacja" handlu/, wprowadzanych pod kontrolę Europejskiej Organizacji Współpracy Gospodarczej. Zgodnie z tym, do zadań E.P.U. wchodzi rozrachunki clearingowe pomiędzy członkami Unii dotyczące bieżących należności, jak również udzielanie kredytów na zakup towarów przez poszczególnych członków.

Fundusz umożliwiający przyznanie takich kredytów, tworzy się drogą wpłat, dokonywanych przez Stany Zjednoczone w ramach planu Marshalla, przypadających na rok 1950/51 w wysokości \$ 350 mln., z dotacją dla poszczególnych państw, pochodzącą również z funduszy marshallowskich i z kredytów, udzielanych przez kraje Unii.

Udział każdego członka Unii określa ustalona kwota, obliczana w wysokości 15% handlu zagranicznego danego kraju /łącznie z operacjami niewidocznymi/ z wszystkimi innymi członkami E.P.U. w roku 1949. Kwoty te stanowią granicę kredytów, których jedne kraje powinny udzielić a inne otrzymać od Unii, traktowanej jako samodzielna organizacja finansowa.

Ogólna suma kwot krajów-członków ustalona została w wysokości 3.950 mln. jednostek rozrachunkowych.

Przy tworzeniu E.P.U. zakładało się z góry, że niektóre kraje będą stale posiadały saldo dodatnie w stosunku do Unii, a inne - ujemne.

Do pierwszej kategorii zaliczono Anglię, Belgię-Luksemburg i Szwecję, a do drugiej - Grecję, Austrię, Norwegię, Holandię, Turcję i Islandię.

Kraje-dłużnicy otrzymały specjalne dotacje na ogólną sumę \$ 279 mln., drogą pozostawienia im dodatnich sald wyjściowych w stosunku do Unii, w tym / w mln dolarów/: Grecja - 115, Austria - 80, Norwegia - 50, Holandia - 30 i Islandia - 4. Prócz tego, E.P.U. przewidziała możliwość udzielenia pożyczki Turcji - \$ 25 mln. i Norwegii - \$ 10 mln., co zostało przez te kraje wyzyskane.

Jak to już zaznaczono wymienione operacje finansowe przeprowadza się z asygnowań na plan Marshalla, przy czym główną część tych kredytów realizuje się kosztem "krajów - wierzycieli", a pozostałe sumy czerpane są bezpośrednio ze wspomnianej wpłaty Stanów Zjednoczonych w wysokości \$ 350 mln.

Z sum otrzymywanych w ramach planu Marshalla, E.P.U. udziela następujących kredytów /w mln. dolarów/: Wielkiej Brytanii - 150, Belgii - Luksemburgowi - 29,4 i Szwecji 21,2.

Mechanizm działalności Europejskiej Unii Płatniczej jest następujący: Międzynarodowy Bank Rozrachunkowy w Bazylei przeprowadza co miesiąc na podstawie awizów banków

centralnych krajów członkowskich obrachunek ostatecznych sald, wynikając z operacji między członkami Unii pokrywając ujemne salda jednych krajów aktywnymi saldami drugich.

Otrzymany w ten sposób końcowy rezultat, wyrażający stan rozrachunków danego kraju z pozostałymi członkami Unii, wpisuje się na jego konto w banku bazylijskim: saldo dodatnie - jako kredyt udzielony Unii, a saldo ujemne - jako zadłużenie wobec Unii. Wzajemny stosunek finansowy poszczególnych członków wobec Unii jest ostatecznie regulowany w zależności od wysokości kredytu lub zadłużenia w stosunku do kwoty ustalonej dla każdego kraju zgodnie z następującymi zasadami: pokrycie zadłużenia wobec Europejskiej Unii Płatniczej /lub odwrotnie/ dokonywane jest progresywnie zmniejszającym się stopniu kredytem otrzymywanym z Unii, lub udzielonym jej przez kraje wierzycielskie, oraz^w progresywnie wzrastającym stopniu - wpłatami w złocie lub dolarach, w zależności od tego, jakiej części kwoty dotyczy rozrachunek.

Zgodnie z tym cała kwota dzieli się na pięć równych części, przy czym jej pierwsze 20% pokrywane jest w całości kredytem, natomiast ostatnie 20% spłacane jest w 3/5 kredytami, a w 2/5 - w złocie.

W wypadku zadłużania ponad 100% kwoty, rozrachunek powinien nastąpić wyłącznie w dolarach lub w złocie, członek - dłużnik posiada przy tym prawo do przedterminowego opuszczenia E.P.U.

Z drugiej strony, jeśli wskutek powstania nadmiernego salda dodatniego jakiegokolwiek kraju - wierzyciela, zagraża poważne niebezpieczeństwo zapasom dolarowym E.P.U., ta ostatnia może, odstępując od ogólnych prawideł zezwolić członkom na wydanie specjalnych zarządzeń mających na celu ograniczenie importu z takiego kraju.

W ten sposób, przyjęcie E.P.U. zasady dokonywania rozrachunków w dolarach lub w złocie, jest w rzeczywistości zaprzeczeniem zasady niestawiania przeszkód przy obrotach walutami oraz podkreśla jej sztuczność i nierealność w obecnych warunkach.

Już kilka miesięcy po rozpoczęciu działalności przez U.P.U. t.zw. "Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej" była zmuszona zastosować nadzwyczajne środki w celu niedopuszczenia do zawalenia się całego systemu Unii, przy czym zarządzenia te były całkowitym odstępniem od zasad na których opierała się działalność E.P.U. Przyczyny tego leżały przede wszystkim w rażącej niewspółmierności ~~kwot~~ ustalonych dla szeregu członków, z rozmiarami ich handlu w roku 1950/51. Odnosi się to w szczególności do Niemiec Zachodnich i Holandii, częściowo również do Belgii, Francji i Portugalii. Wskutek tego kraje te szybko przekroczyły granicę ~~swych~~ kwot kredytowych i E.P.U. musiała rozliczać się z nimi w znacznej mierze w złocie /w dolarach/.

Niemcy Zachodnie już w październiku r. 1950 wyczerpały całkowicie przysługującą im dwuletnią kwotę długu.

Prócz tego, przy powstawaniu E.P.U. zostały nieprawidłowo oszacowane rozmiary i kierunki handlu europejskiego pomiędzy poszczególnymi krajami.

Szwecja została zaliczona do krajów wierzycieli z saldem początkowym w wysokości \$ 21,2 mln., w rzeczywistości jednak okazała się ona dłużnikiem E.P.U.

Grecja, Austria i Islandia miały po roku należenia do Unii salda wysoce ujemne, przewyższające przyznane im dotacje.

Wszystko to świadczy o impasie gospodarczym, w jakim znalazły się kraje zmarshallizowane, które zerwały stosunki handlowe z Europą Wschodnią pod naciskiem Stanów Zjednoczonych.

/Patrz tabela na następnej stronie/

Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja Niemiec Zachodnich i Holandii. Niemcy Zachodnie wobec Unii miały saldo ujemne aż do marca r. 1951 w wysokości \$ 450 mln. przy wspólnej przewidzianej na 2 lata kwocie \$ 320 mln.

Tego rodzaju saldo spowodowane było ograniczonymi zakupami surowców dokonywanymi w kraju strefy szterlingowej "Rząd" w Bonn idąc śladem polityki hitlerowskiego ministra Schachta forsował nade wszystko import, głównie surowców, na rachunek kredytów zagranicznych. Jednakże, ponieważ te zakupy osiągały wielkie rozmiary, "Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej" była zmuszona przedsięwziąć szereg środków celem ograniczenia dalszego importu z krajów będących członkami Unii do Niemiec Zachodnich. Stworzono specjalną komisję O.E.E.C. dla regulowania importu Niemiec Zachodnich, który też począwszy od marca rb. został bardzo znacznie ograniczony. Jednocześnie E.P.U. udzieliła Niemcom Zachodnim specjalnej pożyczki w wysokości \$ 120 mln., aby mogły one pokrywać swoje zadłużenia w stosunku do Unii, nie uciekając się do progresywnie wzrastających płatności dolarami.

Przy pomocy takich nadzwyczajnych środków ogólne saldo Niemiec Zachodnich w r. 1950/51 aczkolwiek pozostało w dużym stopniu ujemne, to jednak nie przewyższyło kwoty. Jasnym jest, że E.P.U. w wypadku Niemiec Zachodnich weszła na drogę odstępowania od przedtem głoszonych zasad liberalizacji handlu zagranicznego, wielokrotnych obrotów towarowych i swobodnego obrotu walutami. Wystarczy wskazać chociażby na fakt, że licencje importowe wydawane według wskazówek wyżej wspomnianej Komisji, nosiły wybitnie dwustronny charakter.

wydarzeń

Taki rozwój w Niemczech Zachodnich odbił się przede wszystkim na Holandii, która straciła po drugiej stronie Renu najważniejszy rynek zbytu na produkty rolnicze.

Kompensacje E.P.U. 1950/51
/od 1 lipca 1950 r. do 30 czerwca 1951/
/ w mln. dolarów /

K r a j e	Kwota w EPU	saldo początkowe	saldo wzmniejszone kont po roku	wykorystanie awansów sztabu	saldo kompensacji w E.P.U.	Wykorzystanie sald początkowych	Kredyt E.P.U.	Wpłaty złotem
Wielka Brytania	1.060	- 150	+ 607,7	- 85,7	+ 522	+ 150	+ 292	+ 80
Belgia-Luksemburg	360	- 29,4	+ 236,4	+ 15,8	+ 252,2	+ 29,4	+ 147,4	+ 75,4
Francja	520	-	+ 196,4	- 1,1	+ 195,3	-	+ 149,6	+ 45,6
Portugalia	70	-	+ 59,1	-	+ 59,1	-	+ 36,5	+ 22,5
Włochy	205	-	+ 30,4	+ 42,5	+ 12,1	-	+ 12,1	-
Szwajcaria	250	-	+ 11,1	-	+ 11,1	-	+ 11,1	-
Niemcy Zachodnie	320	-	+ 284,7	+ 11,9	+ 272,8	-	+ 186,6	+ 90,2
Holandia	330	+ 30	+ 271,0	-	+ 271,0	+ 30	+ 175,6	+ 65,4
Grecja	45	+ 115	+ 140,4	+ 1,1	+ 139	+ 115	-	+ 24,3
Austria	70	+ 80	+ 104,1	-	+ 104,1	+ 80	-	+ 24,1
Norwegia	200	+ 60	+ 80,0	-	+ 80,0	+ 60	+ 20	-
Dania	195	-	+ 68,6	+ 2,0	+ 66,6	-	+ 61,1	+ 5,5
Turcja	50	+ 25	+ 64,0	+ 1,9	+ 65,9	+ 23	+ 28,2	+ 12,7
Szwecja	260	+ 21,2	+ 59,7	+ 15,4	+ 44,3	-	+ 44,3	-
Irlandia	15	+ 4	+ 7,0	-	+ 7,0	+ 4,0	-	+ 3,0
o g ó ł e m	3.950	- 200,6	+ 1.110,7	+ 88,8	+ 1.051,8	+ 179,4	+ 648,9	+ 223,5
		+ 314	- 1.109,9	-	- 1.051,0	- 314	- 511,7	- 225,2

1/ Całkowicie pokryte przez Administrację planu Marshalla.

2/ Z tego 10 mln. pokryte przez Administrację planu Marshalla.

Jeszcze większe znaczenie ma dla Holandii chroniczne ujemne saldo jej handlu ze swym partnerem w Beneluxsie - Belgią które po roku wynosiło \$ 258 mln.

Ostateczne saldo Holandii wobec E.P.U. po upływie roku wyrażało się sumą \$ 271 mln co stanowi 82% jej dwuletniej kwoty.

E.P.U. była zmuszona podwyższyć na rok 1951/52 kwotę Niemiec Zachodnich do \$ 500 mln, a kwotę Holandii do \$ 355 mln. Ogółem saldo wszystkich kompensacji wynosiło dla Unii Płatniczej po roku jej działalności \$ 1.051 mln.

W rzeczywistości ogólne saldo ^{jest nieco} wyższe, ponieważ suma równa \$ 90 mln. była spłacona drogą wykorzystania avoirów szterlingowych, które posiadały Włochy, Belgia, Szwecja i Niemcy Zachodnie. Przy końcu pierwszego roku istnienia Europejskiej Unii Płatniczej, okazały się wierzycielami: Wielka Brytania, Belgia, Francja, Portugalia i w mniejszym stopniu Włochy oraz Szwajcaria; wszystkie pozostałe kraje stały się dłużnikami E.P.U.

W ciągu pierwszych 10 miesięcy działalności Unii, Wielka Brytania miała saldo dodatnie i dopiero w maju i czerwcu zmieniło się ono na wysoce ujemne wynosząc \$ 79 mln. Tłumaczy się to z jednej strony spadkiem cen surowców, dostarczanych przez strefę szterlingową, z drugiej zaś strony, zmniejszeniem eksportu węgla, urządzeń i wyrobów przemysłowych w związku z rozwojem programu zbrojeń.

Taka niepomysłna dla angielskiego handlu zagranicznego tendencja wzmogła się jeszcze w ostatnich miesiącach.

Francja intensywnie rozwijająca swój eksport do krajów zachodnio-europejskich kosztem ograniczenia konsumpcji wewnętrznej, począwszy od II kwartału r. 1951 zwiększyła znacznie import węgla, koksu, rud i chemikalii w związku ze wzrostem przygotowań wojennych; z tego powodu jej dodatnie saldo spadło z \$ 271 mln. w dniu 1-go kwietnia do \$ 195 mln. w dniu 1 lipca roku ubiegłego.

Co się tyczy Belgii, to eksport jej do innych krajów zachodnio-europejskich wzrósł szczególnie w II kwartale r. 1951; tłumaczy się to w dużym stopniu zwiększeniem wywozu metali żelaznych dla realizacji programu zbrojeniowego krajów paktu północno-atlantyckiego i wzrostem produkcji przemysłowej w Holandii. Belgia zdołała zmniejszyć ujemne saldo bilansu handlowego z Wielką Brytanią i Szwajcarią oraz osiągnąć wysoce dodatnie saldo z Holandią. Dodatnie saldo Belgii w E.P.U. wzrosło z \$ 105 mln. na 1 kwietnia do \$ 252 mln. na dzień 1 lipca 1951 r.

Włochy miały nieomal w ciągu całego roku ujemne saldo, które doszło do \$ 41 mln. w dniu 1 kwietnia. Jednakże w II kwartale zwiększyły one swój eksport i zakończyły rok operacyjny dodatnim saldem w wysokości \$ 12,1 mln. głównie dzięki dużej ilości posiadanych avoirów szterlingowych.

Już wyniki pierwszego roku działalności Europejskiej Unii Płatniczej wykazały dobitnie brak trwałej podstawy gospodarczej dla jej istnienia.

Gospodarki głównych krajów - członków E.P.U. nie dopełniają się wzajemnie, lecz konkurują ze sobą, dlatego też rozrachunki clearingowe, dotyczące handlu europejskiego, zależne są od finansowania z zewnątrz, w danym wypadku - od asygnowań marshallowskich, których potrzeba coraz więcej dla podtrzymania E.P.U.

Unia Płatnicza była w rzeczywistości zmuszona udzielić specjalnego kredytu Niemcom Zachodnim, nowym dotacji Grecji, Austrii i Islandii oraz przyznać dodatkowe kwoty Niemcom Zachodnim i Holandii. Równocześnie powstała konieczność uzupełnienia własnych środków. Dozwolone przez E.P.U. obroty walutowe pomiędzy krajami - członkami są warunkowe i nie posiadają perspektyw dalszego trwania po zakończeniu działalności Unii, nie mówiąc już o tym, że nawet stosownie do zasad E.P.U. ta swoboda obrotów walutami istnieje tylko w pewnych określonych granicach, powyżej zaś nich, płatności dokonywane są w złocie lub dolarach.

Charakter rozwoju handlu europejskiego w okresie III kwartału r. 1951 /pierwszego kwartału drugiego roku egzystowania Europejskiej Unii Płatniczej/ jeszcze dobitniej potwierdziła jej nierealność i świadczy o poważnym kryzysie w handlu pomiędzy członkami E.P.U.

Zmiany w rozrachunkach pomiędzy E.P.U. a jej członkami

w III kwartale r. 1951

/ w mln.dolarów/

	zmiany zawarte w saldach w okresie czerwiec-wrzesień 1951 r.	Saldo na dzień I.X. r.1951
Wielka Brytania	- 513,9	+ 8,1
Belgia-Luksemburg	+ 187,9	+ 440,2
Francja	- 97,5	+ 87,8
Portugalia	+ 12,2	+ 71,3
Włochy	+ 129,9	+ 142,0
Szwajcaria	+ 65,7	+ 76,8
Niemcy Zachodnie	+ 166,8	- 106,0
Holandia	+ 50,2	- 220,8
Turcja	+ 3,1	- 62,8
Szwecja	+ 47,1	+ 2,8

W okresie lipiec - wrzesień r. 1951 Wielka Brytania miała ujemne saldo w stosunku do E.P.U. w wysokości niemal \$ 514 mln. i obecnie jest krajem - dłużnikiem na sumę \$ 142 mln. Angielskie koła finansowe usiłują uspokoić opinię kraju powołując się na to, że Anglia miewa jakoby zawsze w letnich miesiącach deficyt w handlu z innymi kra-

jami europejskimi i że sytuacja ta poprawi się w przyszłości.

Jednakże koła te zdają sobie niewątpliwie sprawę z tego, że jest to niezwykle zjawisko i że wynikało ono z kryzysowej sytuacji kraju, który pod naciskiem Stanów Zjednoczonych wziął na swoje barki nadmierny ciężar zbrojeń.

Kosztem deficytu angielskiego znacznie zwiększyła swoje dodatnie saldo wobec E.P.U. - Belgia, bo aż do sumy około \$ 190 mln. Dodatnie saldo Belgii w E.P.U. przewyższyło już kwotę o \$ 80 mln. Oczekuje się, że w IV kwartale r. 1951 powiększy się ono o \$ 100 mln. Wbrew zasadom na jakich powstała Unia Płatnicza, ta ostatnia wypłaca Belgii złotem tylko 50% nadwyżki jej salda powyżej ustalonej kwoty, na resztę sumy Belgia zgodziła się udzielić E.P.U. specjalnego kredytu. Rząd belgijski ze swej strony zastosowuje pod naciskiem Stanów Zjednoczonych szereg środków, zmierzających do ograniczenia belgijskiego eksportu do krajów członków E.P.U. /prócz Szwajcarii/ i zwiększenia swego importu z tych państw. W tym celu zablokowano na okres 6 miesięcy 5% wpływów z belgijskiego eksportu do krajów - członków Unii Płatniczej.

Usiłując przeszkodzić napływowi do Belgii kapitałów angielskich i francuskich "uciekających" od funta szterlinga i francuskiego franka, Centralny Bank Belgijski zaprzestał kupowania tych walut.

Również Anglia, Francja i inne kraje zachodnio-europejskie zmuszone były wprowadzić importowe ograniczenia walutowe.

Kryzys całego systemu Europejskiej Unii Płatniczej ujawnił się szczególnie w spadku jej zapasów złota, które w porównaniu do stanu w dniu 1 października r. 1951 zmniejszyły się o \$ 105 mln. wskutek tego, że E.P.U. wypłaciła krajom wierzycielom \$ 218 mln. w złocie / w tym Belgii - \$ 170 mln/, podczas gdy wpływy złota od krajów - dłużników wynosiły zaledwie \$ 113 mln. W ten sposób E.P.U. jest coraz bardziej wykorzystana przez Stany Zjednoczone dla rozdziału zasobów krajów europejskich stosownie do programów zbrojeń i dla opłacania dostaw wojennych.

Wskutek wyścigu zbrojeń podyktowanego przez Stany Zjednoczone wzmaga się dezorganizacja gospodarcza krajów zachodnio-europejskich. Odciągnięcie olbrzymich środków materialnych na cele nieprodukcyjne pogłębia kryzys gospodarczy kapitalistycznej Europy i zaostrza przeciwności pomiędzy satelitami Stanów Zjednoczonych. Świadczy o tym również kryzys przeżywany przez Europejską Unię Płatniczą, której dalsze istnienie jest poważnie zagrożone.

